

₹ 20

జూన్ - 2016

రక్షణ

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక
లోండ్

DECCAN LAND, HYDERABAD

46

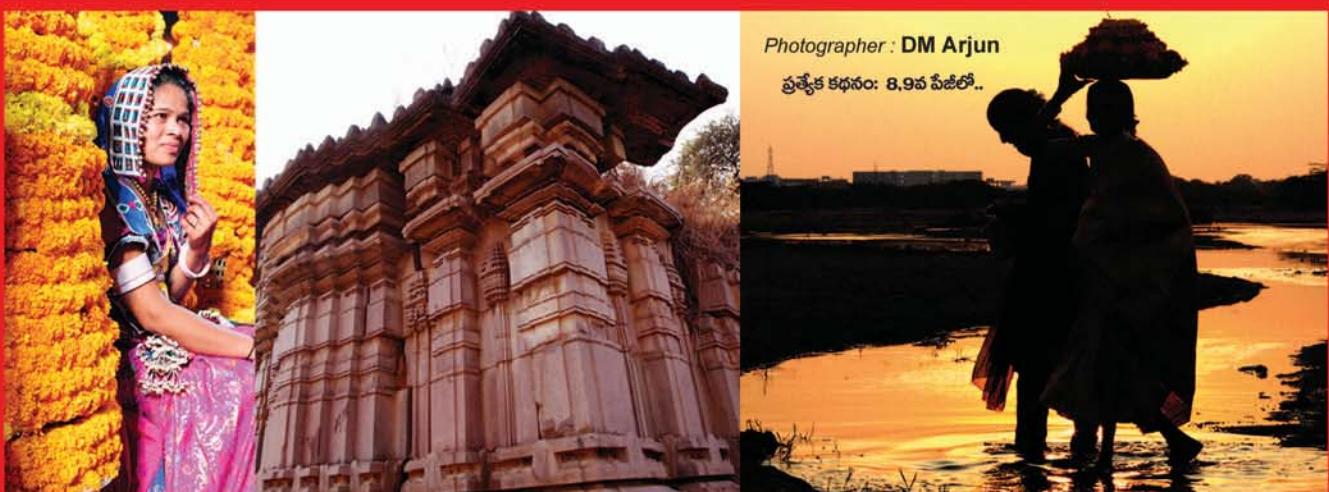

- ❖ తెలంగాణ తొలి విమర్శకుడెవరు?
- ❖ పెయింటీంగీలో అద్భుత శైలి
- ❖ కథకుడుగా సదాశివ!
- ❖ దక్కన్కు వన్నె తెచ్చిన బీడీ

Artist: Gundu Anjaneyulu

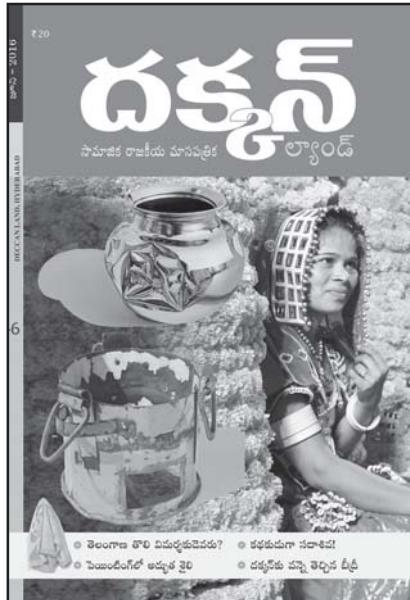
త్రణ్ణక కథనం: 35,36వ పేజీలో..

Photographer : DM Arjun

త్రణ్ణక కథనం: 8,9వ పేజీలో..

మదిని మరిపించే సృజనాత్మకత

సృజనాత్మకత వెల్లివిరినే కళాకారులకు పుట్టినిల్లు తెలంగాణ. ఫోబోలు తీయడంలోనైనా, చిత్రాలు గీయడంలోనైనా ఇక్కడి కళాకారులు తమ వైపుల్చులను అచ్చురువొందేలా ప్రధర్షిస్తుం టారు. గిరిజన మహిళలు ఫోబో తీయడంలో లేదా ఒక పొయ్యి లేదా బిందెను అచ్చుగుద్దినట్టుగా చిత్రించడంలోనైనా ఆ కళాకారుల సృజన అందరినీ ఆకట్టుకునేలా ఉంది. వారి సృజన పరిచయ వ్యాసాలు ఈ సంచిక ప్రశ్నలకు.

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్

తెలంగాణ ఘనతను చాటుదాం...

ఒక అసత్యాన్ని వందసార్లు వల్లె వేస్తే అది సత్యమైపోతుందనేది గోబెల్స్ ప్రచారంలో ఇమిడి ఉన్న ప్రధాన అంశం. దీన్ని ఆధారంగా చేసుకునే తెలుగుభాషలో ఘనతన్నీ తమవేని పొరుగు రాష్ట్రానికి చెందిన కొండరు భాషా, సాహితీవేత్తలు ప్రచారం చేస్తున్నారు. నిజానికి అవి అసత్యాలని వాటిని ప్రచారం చేస్తున్న వారికి తెలుసు. తమ ప్రాంత ఘనతను చాటుకునేదుకు చారిత్రక వాస్తవాలకు మసి పూర్యడం మాత్రం క్షమించలేం. అసత్యాల ధాచికి సత్యాలు తట్టుకోలేకపోతున్నాయి. ఈ నే పథ్యంలో సత్యాలను కూడా ఒకటికి వేయసార్లు రుజువులతో సహ చెప్పాలిన వస్తోంది. ఈ నేపథ్యంలో తెలుగుభాష ఉన్నతిలో తెలంగాణ ఘనతను చాటేలా వివిధ రచనలను అందిస్తున్న దక్కన్లోను, ఆయి రచయితలకు అభినందనలు. తెలంగాణ సాహిత్య దృశ్యం పేరట తోలి స్ఫూర్తి కావ్యం ఏది? అంటూ ప్రచురించిన వ్యాసం బాగుంది. సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి గారికి అభినందనలు. ఇందులో కొన్ని విషయాలు తెలంగాణ ఉద్యమంలో సాహిత్యపరంగా చురుగ్గా పని చేసిన వారికి తెలిసి ఉండవచ్చునేమాగానీ సాధారణ ప్రజలకు మాత్రం తెలియవు. అలాంటి వారికి ఇలాంటి విషయాలు తెలుసుకోవడం ఎంతో ఆసక్తిగా ఉంటుంది. ఇన్నాళ్ళూ తాము నవ్వి నవ్వే అసత్యాలని, అసలైన తెలుగుదనం తెలంగాణలోనే ఉన్నదని తెలుసుకోవడం వారిని దిగ్రాంతికి గురి చేస్తుంటుంది. తరతరాల పాటు భద్రపర్చుకోవాల్సిన విలువైన అంశాలను అందిస్తున్నందుకు కృతజ్ఞతలు.

- యం. కిశోర్, జిగిత్యాల

మార్పుచేర్పులు బాగున్నాయి...

దక్కన్లోను మాసపత్రికలో ఇటీవల చోటు చేసుకుంటున్న మార్పు చేర్పులు బాగున్నాయి. తెలంగాణ భాష, కళలకు పట్టం కట్టడడం ఆభినందనీయం. తెలంగాణ దివంగత, వర్షమాన కవులు, రచయితలు, కళాకారుల పరిచయాలు బాగున్నాయి. ఛోటోగ్రఫీ, చిత్రలేఖనం, దక్కనీ పాస్టికలు, కళారూపాలు తదితర అంశాలపై కథనాలు పరిచయం చేసే రీతిలోనే గాకుండా మరింత లోతుగా వస్తే బాగుంటుంది. ఏలైట్ ఇంటర్ఫ్యూలు ఇస్తే మంచిది.

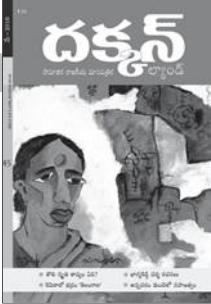
- టి.సురేప్, ఆదిలాబాద్

తెలంగాణ వైతాళికుల గురించి...

కారణాలు ఏవైతేనేం...కొన్ని దశాబ్దాలుగా తెలంగాణ వైతాళికుల గురించిన సమాచారం అందుబాటులోకి రాకుండా పోయింది. స్వరాష్టం సాధించుకున్న నేపథ్యంలో తెలంగాణ వైతాళికుల గురించిన సమాచారాన్ని విస్తృతంగా అందించాల్సిన అవసరం ఉంది. వారి జీవిత విశేషాలు, సాహిత్య సేవ, వారి కథలు, వ్యాసాలు...ఇలా ఎన్నో అంశాలను కొత్త తరానికి తెలియజేస్తూ మన సాంస్కృతిక పునాదులను పట్టిపుం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ నేపథ్యంలో వట్టికోటు ఆశ్చర్య స్వామీపై వచ్చిన 'జైలు లోపల' కథలు-అనుశీలన వ్యాసం బాగుంది. ఈ తరపో వ్యాసాలు మరిన్ని అందించాలని కోరుతున్నాం.

- వి.రాజు, కొల్కతాప్రార్

మీ లేఖలను E-mail: deccanlandindia@gmail.comకు పంచించుచుట్టు

దక్కన్ ల్యాండ్ |

నా పల్లె - నా యిల్లు

ఉరుకులు - పరుగులుతీస్తున్న బతుకు పోరాటంల - పురుడుబోసి, పదావుపడ్డ నాపల్లి యాది కొస్తుది పల్నిడిసిపోయిన నా బతుకు సూసి పల్లె పగలబడి నవ్వుతున్నది నగ్గపైపోయిన నా పల్లె నిడిసి ఏండ్లకేండ్లు గిఫిని-పచ్చని పైటును కప్పిన ప్రకృతి కల్పించుటిని నాకండ్లల్ -కన్నీరే ఏరులై పారంగ పల్లెలోని నాయిల్లు యాదకొస్తుది ఒకప్పటి నాయిల్లు - బంధుబగ్గంతోచీ నిండుకుండలక్కు - తాతముత్తాతల, మునిముముల పురుడపోసి దారిన పోయే దాపోర్తుల దాహం తీర్చి బుక్కెడు బువ్వతో కడుపునింపి, దీవెనార్థలిచ్చి బోనాల బతుకమ్మ పండుగలకి యింటి ఆడ్పిల్లలతో నిండుగున్న నాయిల్లు యింటి ముంగట గొడ్డు గొదలు యింట దాన్యపు వాసన - సందులేకున్న సరిపెట్టుకుని యింటి బంకులే మంచి చెడ్డల వేదికలై, సంబురపడి-అల్సి పూసిన మున్సిపోయే అన్నదమ్ముల కాత్సీయతనిచ్చి అక్కనెల్లెండ్లకనురాగం పంచి ఆమ్మ అయ్యల ప్రేమను పెంచి కీచకుల పాలనలో -కిప్పిందైన నాయిల్లు సర్చారు కంపచెట్లతో - పాడుబడ్డ మల్టీగోడలు పెడ్డలు పెడ్డలుగా కూలి - పాడుకొంపై ఎక్కిరిస్తున్నది పొట్ట చేతబట్టి, బతుకుపోరులో బతుకే భారమై వలసపోయిన నా బతుకును చూసి పగలబడి నవ్వుతున్నది నాయిల్లు, నాపల్లి గిఫీపునాదుల మీద పొక్కిలైనా కూలిపోయిన, రేపయినా తిరిగి వస్తావని ఎదిరి చూస్తున్నది మట్టిపేసికిన, నాపల్లె - మట్టిలో మట్టినై కలవాలని మను ఆరాటపడుతున్నది పురుడు పోసిన నాపల్లె, నాయిల్లు పాడెకు సాక్షీభూతమై నిలబడాలని అలసిపోయిన నా మను ఆరాటపడుతున్నది -బక్క బాబురావు

సెల్: 9299300913

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపుటి: 4 సంచిక: 10 పేజీలు: 60

జూన్ - 2016

సంపాదకులు

ఎం. వేదకుమార్

అసెసోర్స్ యెట్ ఎడిటర్

ఎస్. వంశి మాహాన్

సెల్ : 9848902520

లే అవుట్ & కంబిజింగ్

చరిత ఇంప్రెస్

కవర్ వేజీ ముఖ్యాలైట్‌టం
అభ్యున్ శాయాబిత్‌టం &
అంజనేయులు పెయింటింగ్

వాణిజ్య ప్రక్రటనలు

9030626288

ముద్రణ:

DECCAN PRESS

ఆజామాబాద్, హైదరాబాద్ - 500 020.

కార్యాలయ దీరునామా

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490,
St.No. 12, Himayathnagar,
Hyderabad - 500 029.

Mobile: 9030626288

Fax: 040-27635644

E-mail: deccanlandindia@gmail.com
website : www.deccanland.com

వార్షిక చందా

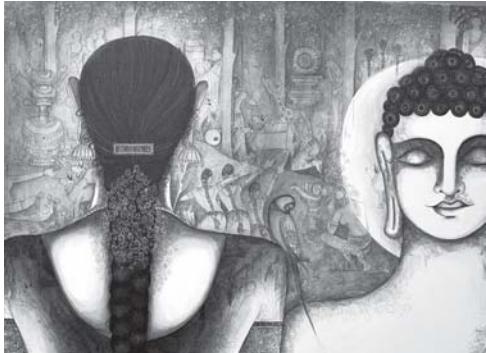
దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక చందాదారులుగా
చేరద్యుక్తున్న వారు ఔర్త చిరునామాకు రూ. 200
ఎం.బి. పంపించవచ్చు. లేదా దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట
డీసీ పంపవచ్చు. చిరునామా, ఫోన్ నెంబర్
విపరాలు స్పెష్టంగా తెలియజేయగలరు.

లోపలి పేజీల్లో...

కాల్జీస్ట్ గౌతమ బుద్ధ	దక్కన్ న్యూస్	6
అర్థున్ సంఘించిన తెలంగాణ ధృత్యం	దక్కన్ న్యూస్	8,9
తెలంగాణ తొలి విమర్శకడెవరు?	సుంకిర్ణి నారాయణరెడ్డి	10-12
తెలుగు వాచకాల విశిష్టత	బి.ఎస్.రాములు	13-16
అమనగల్లులో ఒక గుడి - రెండు శాసనాలు	పారగీపాల్	17,18
చంద్రశేలా సోభత చంద్రవెల్లి గుళ్ళు	ద్వావనపల్లి సత్యనారాయణ	19
బంగారు తెలంగాణ.. కోటి రత్నాల వీణ!	దక్కన్ న్యూస్	20-22
కొమిరె వెంకస్త్ర పాట	అంబచి వేతువ	23,24
తీర్పు	దక్కన్ న్యూస్	25
జడకొప్ప కోలాటం	దక్కన్ న్యూస్	26
చరిత్, సంస్కృతి, కళలను కావాడుకుండాం	దక్కన్ న్యూస్	27,28
దక్కన్ కు వన్నె తెచ్చిన బీటీ	డాక్టర్ జె.కే.దాటిశ్వర	29
'ఆరోగ్య ధ్వరం' దారుల్ ఖించా	ఎం. వేదకుమార్	32,33
పెయింటింగ్లో అద్భుత శైలి	దక్కన్ న్యూస్	35,36
చిన్న పుస్తకం, గొప్ప జీవితం	తెలకపల్లి రవి	37,38
పాలముఱు జెల్లు చరిత్	అచార్య లిస్ట్ రామారావు	39
పంజుక్ డిమాండ్	దక్కన్ న్యూస్	41
కథకుండగా సదాశివ!	సంగిశెట్లి శ్రీనివాస్	49
హైదరాబాద్లో ముఖీ లినిమా బండి	పొచ్. రమేష్ బాబు	51
కావడి కుండలు - సంఘీభావ చైతన్యం	డాక్టర్ ఎస్.రఘు	53
పుస్తకం	దక్కన్ న్యూస్	58

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చువుతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలన్నింటితో సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్ామిక అభిప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక విశేషమావేదికగా తీర్చిదిద్దాలన్నదే మా సంకల్పం. అందుకు అనుగుణంగానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకు, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, సమస్యలపై, పరిపోర్ప మార్కులపై పొరకల్లో అవగాహన పెంపాందించడమే 'దక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్యం.

కాన్యాన్స్‌పై గౌతమ బుద్ధ

బుద్ధ పూర్ణిమ!

యావత్ ప్రపంచ చరిత్రలో మెలురాళ్ళుగా పేర్కొనుదగ్గ సందర్భాల్లో ఇది ఒకటి. మరీ ముఖ్యంగా భారతదేశంతో పాటుగా ఆగ్నేయాసియా దేశాల చరిత్రలో బుద్ధుడు ఎంతో కీలకపాత్ర వహించాడు. జపాన్ మొదలుకొని చైనాతో సహా భారతదేశం దాకా నేటికి బోధం తన ఉనికిని, ప్రాచుల్యాన్ని చాటుకుంటూనే ఉంది. అష్టనిస్థానాలో సైతం ఒకప్పుడు బోధం ఉండనేందుకు ప్రబల చారిత్రక ఆధారాలున్నాయి.

బుద్ధుడిని విగ్రహ రూపంలో ఆరాధించడం మొదలైన తరువాత అది కళారంగంలో అధ్యుత కళాఖండాలకు నాంది పలికింది. జాతక కథలకు ధృత్యురూపం ఇచ్ఛన ఉదంతాలు అనేకం ఉన్నాయి. చిత్రకళా జగత్తులోనూ గౌతమ బుద్ధుడు, ఆయన జీవితం, బోధనలు అనేక మంది చిత్రకారులకు స్ఫూర్తినిచ్చిన సందర్భాలున్నాయి.

బుద్ధ పూర్ణిమ సందర్భంగా మే నెల 11 నుంచి 31 వరకు అల్సో 8 (రోడ్ నెం8, జీవీకే వన్ ఎదురుగా, బంజారాహిల్స్)లో కప్పరి కిషన్ & గ్రూప్ నిర్వహించిన 'ఎగ్గ్‌బిషన్ ఆఫ్ పెయింటింగ్' అన్ గౌతమ బుద్ధ కళాప్రియులను ఎంతగానో అలరించింది.

-దక్కన్ మ్యాన్

చందరారులుగా చేరండి!

దక్కన్ ల్యాండ్

చందరారులను చేర్పించండి!

'తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్' ఆధ్వర్యంలో యం. నేడకుమార్ సంపాదకత్వంలో ప్రజాఉద్యమాల వేదికగా ఆరంభమైన 'దక్కన్ ల్యాండ్' తెలుగు సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక అనుమతికాలంలోనే అన్ని వర్గాల ఆదరణ పొందింది. తెలంగాణ ఉద్యమకారులకు కరదిపికగా మారింది. ఈ పత్రిక మరిన్ని వర్గాలకు చేరడంలో ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, మేధావుల అమూల్య సహకారాన్ని కోరుతున్నాం. చందరారులుగా చేరడంతో పాటు తమకు తెలిసినవారిని చందరారులుగా చేర్పించాల్సిందిగా అభ్యర్థిస్తున్నాం.

మా చిరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar

Hyderabad - 500 029. Mob: 9030626288

mail: deccanlandindia@gmail.com, www.deccanland.com

చంద వివరాలు:

వార్షిక చంద : రూ. 200

2 సం॥లకు : రూ. 400

'దక్కన్ ల్యాండ్' పేరిట ఎంట, మనీయార్డర్, వెక్ లేర్డా నగదు రూపంలో చందామెత్తం చెల్లించవచ్చు.

నాటి ఉద్యమం స్వార్లిగా... తెలంగాణ పునర్నిర్మాణం!

తెలంగాణ స్వరాష్ట సాధన ఒక ఎత్తయితే, పునర్ నిర్మాణం మరో ఎత్తు. జూన్ 2 నాటికి తెలంగాణ స్వరాష్టం ఏప్పడి రెండేళ్ళు పూర్తవుతుంది. నీళ్ళు, నిధులు, నియామకాలు ప్రధానంశాలుగా, స్వపరిపాలన ధైయంగా ఉద్యమించిన తెలంగాణ ఆరు దశాబ్దాల వివక్షకు చరమగీతం పలికింది. పుషురకాలానికి పైగా సాగిన మలిదశ పోరాటం ఎన్నో ఆటుపోట్లకు గురైంది. ఎన్నో అనుభవాలు చవిచూసింది. మరిన్నో పాతాలు నేర్చుకుంది.

ఈక ఇప్పుడు జరగాల్సింది తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం. ఇది కూడా నాటి ఉద్యమం తరహాలోనే జరగాలి. ఇందులోనూ ఎన్నో ఆటుపోట్లు...ఎన్నో అనుభవాలు, పాతాలు. వాటన్నించితో పదునుతేలుతూ కర్తవ్యదీక్షలో ముందుకు సాగాల్సి ఉంది.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏకకాలంలో అనేక అంశాలను ముందుకు తీసుకెళ్తోంది. విద్యుత్, సాగు నీరు, తాగునీరు, ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం, డబుల్ బెడ్రూం ఇళ్ళు, సంక్లేశు పథకాలు, ఐటీ....ఇలా ఎన్నో అంశాలు నేడు కీలకంగా మారాయి. వనరులు, కాలవ్యవధి లాంటి అంశాలను పట్టించుకోకుండా నేతలు ముందుకెళ్తున్న సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి.

అనేక అంశాలను ఏకకాలంలో చేపట్టినప్పుడు చిన్న చిన్న లోటుపాట్లు, వాటిపై విమర్శలు సహజమే అయినప్పటికీ, ప్రభుత్వం కూడా ఆ విషయాల్లో ప్రతిష్టకు పోకుండా సానుకూల దృక్పథంతో అందులోని మంచిని స్వీకరిస్తూ ముందుకు వెళ్ళాల్సిన సందర్భమిది. అధికారంలో ఉన్నది...చిన్న చిన్న లోటుపాట్లను ఎత్తిచూపుతున్నది తెలంగాణ వారే అయిన నేపథ్యంలో ఉభయులూ సంయుమనం పాటిస్తూ కలసికట్టగా తెలంగాణ పునర్నిర్మాణంలో భాగస్వాములు కావాల్సిన సమయం ఇది.

ఈ ప్రాంతం లేదా జాతి కష్టకాలంలో ఉన్నప్పుడు లేదా కష్టకాలం నుంచి విముక్తి పొంది నవనిర్మాణ దిశలో పయనిస్తున్నప్పుడు ఒకవిధమైన పునర్దేకీకరణ చోటు చేసుకుంటుంది. అమెరికా నుంచి వైనా, రష్యా వరకు చరిత్రలో ఇందుకు సంబంధించిన దాఖలాలు ఎన్నో కనిపిస్తాయి. నేడు తెలంగాణలో కూడా అదే జరుగుతోంది. ప్రాంతేతర పార్టీలు కనుమరుగు అవతున్నాయి. ప్రజల ఆకాంక్షలను ప్రతిచించించడంలో విఫలమైన పార్టీలకు మనుగడ కష్టమవుతోంది. ఇదంతా కూడా ఒక చారిత్రక అవశ్యకతతో జరుగుతున్న సందర్భం. ఆ విషయాన్ని పాలకపక్కం గుర్తుంచుకోవాలి. రాజకీయాన్ని ప్రజల మేలు కోసమే వినియోగించాలన్న సూక్తిని ధృష్టిలో ఉంచుకొని ముందుకెళ్ళాల్సిన సందర్భమిది.

రెండేళ్ళ స్వరాష్ట పునర్నిర్మాణాన్ని పరిశేఖిస్తే ఇప్పటి వరకు జరిగింది దిశానీర్దేశంగా చెప్పుకోవచ్చు. సాధించాల్సింది మరింకెంతో ఉంది. ఆ దిశలో పాలకపక్కం కృషి చేయాలని, విషక్షం కూడా నిర్మాణాత్మక ధోరణితో ఇందులో పాలుపంచుకోవాలని ఆశిద్దాం.

వేదకుమార్.ఎమ్

(యం. వేదకుమార్)

ఎడిటర్

అర్జున్ సంధించిన తెలంగాణ దృశ్యం

కరీంనగర్జిల్లాకు చెందిన డి.ఎం.అర్జున్ జేవెన్విఎఫ్‌ఎయూ (మాసం ట్యూంక్, ప్రైదరాబాద్) నుంచి 2001లో బీఎఫ్‌ఎ పూర్తి చేశారు. శ్రీలాస్సి ఫోటోజర్నలిస్టుగా ఉంటూ ప్రభుత్వంతో పాటుగా పెద్దపెద్ద కార్పొరేట్ కంపెనీలకు పని చేస్తున్నారు.

జాతర దృశ్యం థిమ్సో ఐసీఎస్ ఆర్ట్‌గ్యాలరీలో 2014 జూలైలో అయిన తన మొదటి సోలో ఫోటో ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేశారు. వరల్డ్ ఫోటోగ్రఫీ డే సందర్భంగా, రెండో సోలో ఫో 'పుష్పర దృశ్యం' ఫోటో ఎగ్జిబిషన్‌ను 2015 ఆగస్టు 19న ఐసీఎస్ ఆర్ట్‌గ్యాలరీలో నిర్వహించారు. వరల్డ్ టూరిజం డే సందర్భంగా, మూడో సోలో ప్రదర్శను 'పెంపుల్ ఆఫ్ కాక్టియ' ఫోటో ఎగ్జిబిషన్‌ను మాదాపూర్ లోని చిత్రముయి స్టేట్ ఆర్ట్‌గ్యాలరీలో 2015 సెప్టెంబర్ 26న నిర్వహించారు. నాలుగో సోలో ప్రదర్శనగా 2015 అక్టోబర్లో 'బతుకమ్మ దృశ్యం'ను ఏర్పాటు చేశారు.

- సోర్ట్ అధారిటీ ఆఫ్ అండ్ర్రప్రదేశ్‌కు సంబంధించి ఇంటర్వెషన్‌లో సోర్ట్ ఈవెంట్ అయిన మొదటి ఆప్రో ఆసియన్ గేమ్స్‌కు ఆయన ఫోటో జర్నలిస్టు, దాక్యుమెంటరీ ఫిల్మ్‌మేకర్గా పనిచేశారు. 2003 నవంబర్లో జరిగిన ఈ ఈవెంట్లో 100కు పైగా డేశాలు పాల్గొన్నాయి.
- తెలంగాణ ఉద్యమస్వార్థిపై 2013లో 'మన తెలంగానం' పేరిట మూర్ఖిక్ అల్యుమెన్సు రూపొందించారు.
- తెలంగాణ జాతర థిమ్సో 2014 జూలై లో రవీంద్రభారతి కళాభవన్‌లో ఫోటో ఆర్ట్ ఎగ్జిబిషన్ నిర్వహించారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సాంస్కృతిక విభాగం దీన్ని స్పొన్సర్ చేసింది. ఇది మీడియా, వృత్తినిపుఱుల మనుసలను పాందింది.

- తెలంగాణ రాష్ట్ర పర్యాటక విభాగం కోసం చేపట్టిన ‘కాకతీయ టెంపుల్స్’ ఫోటో దాక్కుమెంటరీని విజయవంతంగా పూర్తి చేశారు. 2015 సెప్టెంబర్ 21న ప్రపంచ పర్యాటక దినోత్సవం సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని మాదాపూర్లోని స్టేట్ ఆర్ట్‌గ్యాలరీ లో ఫోటో ఎగ్గిబిషన్ కూడా నిర్వహించారు.
- ‘కాకతీయ టెంపుల్స్’ ఫోటో దాక్కుమెంటరీ సిరీస్ మెట్రో ఇండియా అంగుదినపత్రికలో ‘టెంపుల్స్’ ఆఫ్ నెస్ట్ర్క్ శీర్షికన ప్రపంచమైన ముఖ్యమైన రోజులు
- గోదావరి పుష్టరాలపై 2015లో ఫోటో దాక్కుమెంటరీ తీసి, విజయవంతంగా ఫోటో ఎగ్గిబిషన్ నిర్వహించారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వ సాంస్కృతిక, పర్యాటక విభాగాలు దీన్ని స్పౌన్సర్ చేశాయి. ప్రపంచ ఫోటోగ్రఫీ దినోత్సవం సందర్భంగా ఆగస్టు 19న రవీంద్రభారతిలో ఈ ఫోటో ఎగ్గిబిషన్ నిర్వహించారు.
- తెలంగాణ రాష్ట్ర పండుగ అయిన ‘బతుకమ్మ’పై బతుకమ్మ పండుగ సందర్భంగా 2015 అక్టోబర్లో రవీంద్రభారతి లాంజలో ఫోటో ఎగ్గిబిషన్ నిర్వహించారు.
- ‘కొమ్ము కోయ’ దాక్కుమెంటరీ ఫిల్మ్ బ్యండంలో భాగమై దానితో అనుబంధాన్ని కలిగి ఉన్నారు. గిరిజనుల జీవనశైలి, సృత్యరీతుల పై దీన్ని తెలంగాణ ప్రభుత్వ సాంస్కృతిక విభాగంతో కలసి రూపొందించారు.
- కాకతీయ వెారిటీజ్ ట్రస్ట్, 2016 చే ప్రచరించబడిన కాఫీ టేబుల్ బుక్ ‘గాదెన్ ఆఫ్ ఫోక్’ పుస్తకానికి ఫోటోలు కాంట్రిబ్యూట్ చేసిన ప్రముఖ ఫోటో జర్జులిస్టల్లో ఒకరు.
- సాత్ సెంట్రల్ జోన్ కల్చరల్ సెంటర్ (ఎన్సిజెడ్సిసి) నాగపూర్ 1999లో రవీంద్రభారతి (ప్రాదర్శాబాద్)లో నిర్వహించిన సాత్ జోన్ కల్చరల్ క్షీజ్ కాంపిలీషన్లో విన్సూర్ ట్రోఫీ.

-దక్కన్ స్యాన్

అర్ణున్ మొబైల్: 7799386345, 7386841780
email: photo.oxygen@gmail.com
www.facebook.com/maddy.arjun

ప్రత్యేక దినాలు

జూన్ 2016 కొన్ని ముఖ్యమైన రోజులు

- 1: వరట్ మిల్ట్ డే
- 2: తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణ దినోత్సవం
- 5: ప్రపంచ పర్యావరణ దినోత్సవం, ఫోరమ్ ఫర్ ఎ బెటర్ ప్రాదర్శాబాద్ అవిర్మాప దినోత్సవం
- 6: వరట్ బిమియన్ డే
- 12: వరట్ డే అగ్నిష్టోచ్ఛాల్ లేబర్ / చైల్డ్ లేబర్ ప్రాపిబిషన్ డే
- 14: వరట్ భూ డోనార్స్ డే
- 17: వరట్ డే టు కంబాట్ డెజపిఫికేషన్
- 20: వరట్ రెప్యూబ్ డే
- 21: ఇంటర్నేషనల్ డే ఆఫ్ యూగా
- 27: వరట్ డయాబెటిస్ డే
- 29: నేపల్ స్టాటిస్టిక్స్ డే

(గమనిక: ఈ జాబితా సమగ్రం కాదు.
కొన్ని స్టోప్స్ డేలను మాత్రమే ఇస్తున్నాం)

Oxford - the **foundation** every child needs.

At Oxford Grammar School, the academic perspective is distinctly future-focused. It aims at building a child's confidence beyond classrooms, by taking them through life itself. Now CBSE is also available at Oxford raising the bar on learning standards. Encourage your child at Oxford and see him/her flourish.

ADMISSIONS ARE IN PROGRESS

2016-17

Oxford Grammar School
Street No.12, Himayatnagar, Ph: 99590 20512 www.oxfordgrammarschool.com

తెలంగాణ సాహిత్య దృశ్యం

తెలంగాణ తొలి విమర్శకుడెవరు?

చాలా నాళ్ళ క్రితం ప్రసిద్ధ విమర్శకులు రాజపాశెం చంద్రశేఖర్ రెడ్డిగారు ఫోన్‌లో నన్నొక ప్రశ్న అడిగింద్రు. తెలుగుకోవాలన్న దృష్టి తోనే.

“తెలంగాణలో విమర్శకులెవరు” అన్నది ఆ ప్రశ్న.

“ముదిగంబి సుజాతారెడ్డి, కె.కె.రంగనాథాచార్యులు, సంపత్తు మారాచార్యు, సుప్రపన్నాచార్యు, వరవరరావు, అంబటి సురేంద్రరాజు, కె.శ్రీనివాస్, సంగిశేట్లి శ్రీనివాస్, కాసుల ప్రతాపరెడ్డి, జగన్‌రెడ్డి, లక్ష్మణ చక్రవర్తి ఇట్లూ కొన్ని పేర్లు చెప్పినట్లు గుర్తు.

“ఇప్పటిటివారు కాదు 1950కి ముందు ఎవరున్నారని ఆయన తిరిగి ప్రశ్నించింద్రు. అంటే ఒక కందుకూరిలాగా, కట్టమంచి రామ లింగారెడ్డి లాగా, రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణ వర్ధులాగా, ఒక విశ్వాంధులాగా, ఒక వేదంలాగా, కురుగంటి, కోరాడ, పింగళి, దువ్వారి లల్గా తెలంగాణలో ఎవరున్నారనేది ఆయన ప్రశ్న ఉధేశం.

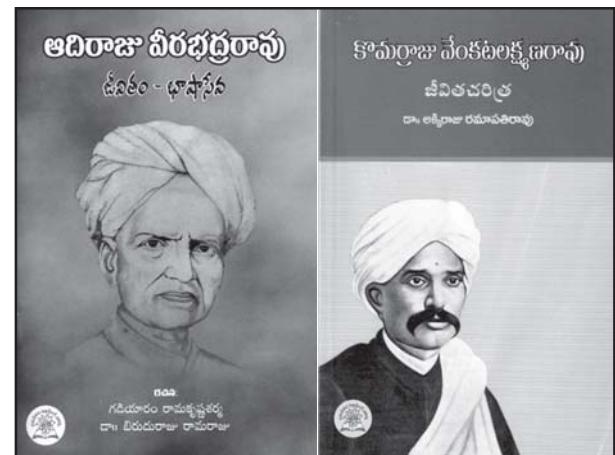
దీనికి తగ్గట్టు “1950 తర్వాత తెలంగాణ సాహిత్య విమర్శ ప్రారంభమై విక్సించింది” అని ముదిగంబి సుజాతారెడ్డి ఒక వ్యాసంలో రాశింది.

నిజమేనా?

గుబలనిపించింది. ఆలోచనల పడిన. వెనక్కి చూసిన. మానపలి రామకృష్ణ కుమారు, కొముద్రాజు లక్ష్మణరావు, శేషాది రమణ కవులు, మాడపాటి హనుమంతరావు, ఆదిరాజు వీరభద్రరావు, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, బూర్గుల రామకృష్ణరావు, కంభంపాటి అప్పన్న శాప్రీ, గడియారం రామకృష్ణ శర్మ, పాములపర్తి సదాశివరావు, దేవులపల్లి రామానుజరావు ఇలా కొందరు మనసులో మెదిలిస్తు. కొంచెం పానం నిమ్మలమయ్యింది.

హితటోధిని, నీలగిరి, తెనుగు పత్రిక, ఆంధ్రాభ్యుదయం, గోలకొండ, దేశబంధు, సుజాత, భాగ్యసగర్, దక్కన్, కేసరి, వైజయింతి వార్తిక పత్రిక, దివ్యాంశి, ప్రగతి, తెలుగుతల్లి, అంధకేసరి, మీజాన్, శోభ లాంటి పత్రికలు యాదికొచ్చినవి. వాటిలో సాహిత్య వ్యాసాలు తప్పక వచ్చి ఉంటయ్య అనుకున్న. నేను రాసుకున్న నోట్సు, నాదగ్గర ఉన్న కొన్ని పత్రికల జిరాక్ష కాపీలు, ముఖ్యంగా సంగిశేట్లి శ్రీనివాస్ ‘పబ్లిష్మెన్స్’ తెలంగాణ (పత్రికారంగ చరిత్ర), “ముంగిలి”, కె. శ్రీనివాస్ “తెలంగాణ సాహిత్య వికాసం” మల్లేసిన. పైన తెలిపిన రచయితలతో పాటు ఈ పత్రికలలో ఈ కింది రచయితలు కనబడుతున్నారు. సుందరీబాయి, నందగిరి వెంకటరావు, కె.రాములు, ఏబ్బుమీసు, శేషభట్టర్ రామానుజాచార్యులు, గవ్వా సోదరులు, ఒద్దిరాజు సోదరులు, పింగళి వెంకటేశ్వరరావు, చెలమచ్చర్ల రంగాచార్యులు. కొలచలము కృష్ణ

సోమయాజి (మల్లినాథ సూరి గురించిన వ్యాసం), గాధావరుల రామాపథని (చారిత్రక వ్యాసం), మాదిరాజు నాగభూషణ రావు, కవితార్థిక సింహగోపాలాచార్యులు, కప్పగంతుల లక్ష్మణశాప్రీ, కేవపంతుల నరసింహశాప్రీ, వెల్లాల శివరామశర్మ, రావాడ సత్య నారాయణ, పల్లిర్ల హనుమంతరావు, పి. సూర్యనారాయణ శాప్రీ, సిరుగురి హనుమంతరావు, చౌల్సెటి సృసింహశర్మ, బెల్లంకొండ రామానుజాచార్యులు, బొంగులూరు నరసింహశర్మ, మరం సిద్ధి వీరయ్య, సిరుగూరి జయరావు, కోదాటి రామకృష్ణరావు, భాగ్యరెడ్డివర్ము, శిలిగిం జగన్నాథం, సరస్వతీదేవి, తి.బుక్కపట్టుం వెంకటచార్యులు, వాజపేయాజుల రామ సుబ్బారాయుడు, మహోలక్ష్మి, నందగిరి జందిరావేవి, వెల్లూరి మాణిక్యరావు, బెల్లంకొండ చంద్రమోళి శాప్రీ,

బి. శ్యామలాంబ వీరభద్రమ్మ, అలివేలమ్మ, చిదిరెమరం వీరభద్రయ్య, సి.కృష్ణర్థు, గుండవరము హనుమంతరావు, బోయినేపల్లి రంగారావు, కాంచనపల్లి చిన వెంకటరాయురావు, బుక్కపట్టుం రామానుజాచార్యులు, పోతుకూచి సుల్కమాణ్యశాప్రీ, పులిజాల హనుమంతరావు, ధవళశ్రీనివసరావు, అడ్డురి అయ్యాధ్యారామయ్య, బూర్గుల రంగాచార్యు, కోదాటి నారాయణరావు, బండారు చంద్రమోళిశ్వరరావు, మల్యాల దేవి, ప్రసాద యాదవ్, బిరుదురాజు రామరాజు, పువ్వాడ వెంకట అప్పయ్య, వెల్లండ ప్రభాకరామాత్ములు.

వీరు ఆనాటి సమాజం, విద్య ఆవశ్యకత, ప్రీవిద్య, సాహిత్యం, చరిత్ర వంటి అనేక విషయాలు మీద వ్యాసాలు రాశింద్రు. అనేక మంది తెలంగాణ కవుల్ని వెలుగులోకి తెచ్చిపు. వారి ఔస్తుంపు వెల్లడించింద్రు. ఇంతమందిని చూసిన తర్వాత తెలంగాణ సాహిత్య

|దక్షన్ ల్యాండ్|

విమర్శనారంగంలో 1950కి ముందు హన్తు లేదని ఘంటాపథంగా చెప్పాచ్చు. అయితే వీరిలో తొలి విమర్శకుడెవరు?

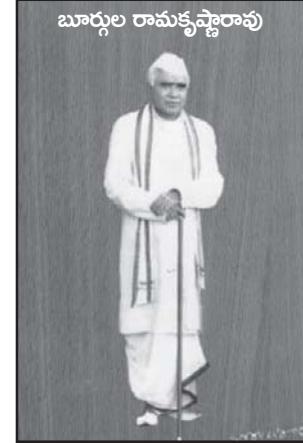
వర్ధమాన సాహిత్య విమర్శకుడు లక్ష్మణ చక్రవర్తి ఒక వ్యాసంలో (పాలపిట్ట ఫిబ్రవరి-జూన్ 2014) తెలంగాణ సాహిత్య విమర్శ పరిషామం గురించి రాసిందు. అందులో తెలంగాణ తొలినాటి విమర్శకులయిన మానవాల్మికా రామకృష్ణ కవి, మాడపాటి హనుమంతరావు, కొమురాజు లక్ష్మణరావు, శేఖాది రమణ కవులు, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, బొర్రుల రామకృష్ణరావుల గురించి రాసిందు. వీరిలో మొదటి నలు గురు తెలంగాణితరులు కాబట్టి వారిని మినహాయించి తెలంగాణలో తొలి విమర్శకుడు సురవరం ప్రతాపరెడ్డి (తొలి సాహిత్య విమర్శ వ్యాసం - ద్విపదరామాయణం-1922) అని తొలి ఆధునిక విమర్శకుడు బొర్రుల రామకృష్ణరావు (తొలి వ్యాసం-ఎంకిపాట-1926) అని ప్రతిపాదించిందు.

మానవాల్మికా రామకృష్ణ కవి విమర్శనా వ్యాసాలు రాయలేదు గని కొంతమంది తెలంగాణ కవుల గ్రంథాలను వెలుగులోకి తెచ్చిందు. ఈ పని తెలంగాణ సాహిత్య సంపదకు అదినపు చేర్చు.

మాడపాటి హనుమంతరావు గారి “మహాభారత సమీక్షణం (1914) విమర్శనా వ్యాసమే. కానీ ఇది సంస్కృత భారతానికి సంబంధించింది.

కొమురాజు లక్ష్మణరావు రాసిన గ్రంథాలలో హిందూ మహాయుగం (1907) మహామృదీయ మహాయుగం (1908) చరిత్ర గ్రంథాలు (జాతీయోద్యమ సందర్భంగా వీటి ప్రాధాన్యత ఎంతో ఉంది) లక్ష్మణరావు వ్యాసావళి మొదటి సంపుటంలో (1923) పదిహేడు వ్యాసాలలో సాహిత్య విమర్శకు సంబంధించినవి లేవు గాని పోతన తెలంగాణ వాడే అని నిరూపించే వ్యాసం తెలంగాణ జెస్సుత్యాన్ని నిలబెట్టేది. లక్ష్మణరాయ వ్యాసావళి రెండవ సంపుటంలోని అలంకారములు, శ్యాంగారములు-పూర్వులాక్షణికులు, అభిజ్ఞాన శాకుం తలము, అచ్ఛ తెలుగు, అధర్మ వేదము అనే అయిదు వ్యాసాలలో ‘అభిజ్ఞాన శాకుంతలం’ అనే వ్యాసమొక్కటే విమర్శ వ్యాసం. అంధ విజ్ఞాన సర్వస్పూన మాడు సంపుటాలు అయిన విద్వతుకు నిదర్శనాలు.

తెలంగాణ సాహిత్యం కోసం అనుష్ఠాన కృషి చేసినవారు శేఖాది రమణ కవుల్లో ఒకరైన దూపాటి వేంకట రమణాచార్యులు. అనేక శాసనాలను, అముద్రిత గ్రంథాలను వెలికితీసి వ్యాసాలు రాసి నారు. కొన్నింటిని పరిషురించి పీతికరాసి ముద్రించినారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయ భాషాంధ్ర నిలయ రజతోత్పవ సంచికలో తెలంగాణ కవుల పరిచయం చేసినారు. అయిన సేకరించిన కొన్ని గ్రంథాలు తాలాంక సందిని పరిణయం, థేతా చరిత్రము, సీతా కల్యాణము, శ్రీకృష్ణ శతానందీయము మొఱది గరేని పేరణము, సీతా కల్యాణము, శ్రీకృష్ణ శతానందీయము మొఱది ఆయన సేకరించిన విలువైన అముద్రత గ్రంథాలు. తూము రామదాసు, ముదుంబ లక్ష్మణాచార్యులు, ఖండేరావు పండరినాథ కవి మొఱది చాలా మంది కవుల గురించి గోలకొండ మొఱది పత్రికల్లో పరిచయ వ్యాసాలు రాసినారు.

బుఱ్గుల రామకృష్ణరావు

సురపరం ప్రతాపరెడ్డి

ఈ సందర్భంగా ఆదిరాజు వీరభద్రరావు కృషిని తప్పక పేర్కొనాలె. ఈయన రచించిన గ్రంథాలలో జీవిత చరిత్రావళి (1910) చైతన్యం (1957), లలిత కథావళి (1950), రత్నప్రభ (1950), గ్రీకుపురాణ గాథలు (1958), జీవిత చరిత్రలు (1954), మిత్రయచెట్టు, సవ్యుల పువ్వులు (1953), మాడపాటి జీవిత చరిత్ర (1946-1965), సాహిత్య పరిశోధన సంబంధప్పైనవి కావు. ప్రాచీనాంధ్ర సగరములు (1950), తెలంగాణ శాసనాలు (మొదటి సంపుటి 1935), రెండవ సంపుటం (1960), హితాబుళాను (1961), మన తెలంగాణము (1956) అనే గ్రంథాలు తెలంగాణ చరిత్ర పరంగా చాలా విలువైనవి. తెలంగాణ చరిత్రకు సంబంధించిన తొలి గ్రంథాలు. తెలంగాణ సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనోద్యమంలో తెలంగాణ ఐడిఎటీ రూపొందడానికి దోహదం చేసినవి. “మన తెలంగాణము”లో “తాళ పత్ర గ్రంథాలు” అనే వ్యాసం, గోల్కొండ పత్రిక (1934)లో తాలాంక సందిని పరిణయం, శాల్యలీ కండ సందరు విలాసం గ్రంథాల గురించి రాసిన పరిచయ వ్యాసాలు మాత్రం సాహిత్య పరిశోధన / విమర్శకు సంబంధించినవి.

ఈ సలుగురి కృషి ప్రధానంగా పరిశోధన, గ్రంథ సేకరణ, పరిషురణ, పరిచయం పడ్డతిలోనే ఉంది. అయినంత మాత్రాన పీరి కృషిని తక్కువ అంచనా వేయలేదు. సాహిత్య విమర్శకు కావలసిన వాతావరణాన్ని, ప్రాతిపదికను రూపొందించిన వారిగా, సాహిత్య విమర్శకు బీజాలు వేసిన వారిగా గుర్తించాలె.

ఈ చర్చను బట్టి సురవరం ప్రతాపరెడ్డి తొలి సాహిత్య విమర్శకుడు అని లక్ష్మణ చక్రవర్తి వేసిన అంచనా సరైనదేనని అర్థమవుతుంది.

అయితే “తొలి ఆధునిక సాహిత్య విమర్శకుడు బొర్రులు” అనే ఆయన అంచనా అంగేకారయోగ్యం కాదు.

విమర్శ అనే ప్రక్రియే ఆధునికం అయినప్పుడు (పొశ్చాత్య ప్రభావంతో ‘విమర్శ’ అనే ఆధునిక ప్రక్రియ రాకముందు భాష్యం, టీకా తాత్పర్యాలు, వ్యాఖ్యానం, కావ్య తత్త్వవివేచన (ఈస్టస్టిక్స్) (భరతని నాట్యశాస్త్రం, భాషాపోలంకారం మొఱది) ఉండేవి. తొలి సాహిత్య

విమర్శకుడు, తొలి ఆధునిక సాహిత్య విమర్శకుడు అనే విభజనేమిటి? ఆధునిక సాహిత్యాన్ని విమర్శించేవాడు ఆధునిక సాహిత్య విమర్శకుడు అనే అర్థంలో ఆయన ఈ విభజన చేసినాడా? అంటే అట్లా వీలు కాదు. ప్రాచీన సాహిత్యాన్నా, ఆధునిక సాహిత్యాన్నా ఆధునిక దృక్పథంలో విమర్శ చేసినవాడినే ఆధునిక విమర్శకుడు అంటారు. ఈ అర్థంలో బార్దుల ఆధునిక విమర్శకుడు, సురవరం సాంప్రదాయక విమర్శకుడువుతాడా? సురవరం ఎలాంటి విమర్శకుడో తర్వాత చూద్దాం.

అసలు బార్దులను విమర్శకుడనవచ్చునా? జీవితకాలంలో అయిన తెలుగు సాహిత్యం గురించి రాసినది మూడు వ్యాసాలే. అవి “నవీన వాజ్యయం-యొంకిపాటలు (1926), కాకునూరి అప్పుకవి జన్మస్థానం (1932), (తెలంగాణ ఆస్తిత్వ నిర్మాణం దృష్టి ఇది గొప్ప వ్యాసం), “తెలుగు సాహిత్యంలో యుగకర్తలు (1960) మిగతా వ్యాసాలన్నీ ఉర్దూ, ఫార్సీ, మలయాళ సాహిత్యంల గురించే. ఉర్దూ, ఫార్సీ సాహిత్యాలకు సంబంధించిన జ్ఞాన సంపదలో ఆయనతో సాటి రాగల వారెపరూ లేరు ఆనాడు.) కొన్ని పీరికలు, సాధారణంగా పీరికలు సామిత్య విమర్శకు పెద్దగా అవకాశాన్నిప్పుపు అరుదుగా తప్ప.

అప్పుకవి గురించి రాసిన వ్యాసం సాహిత్య విమర్శనా వ్యాసం కాదు. ‘యుగకర్తలు’ అనే వ్యాసం ప్రాచీనాధునిక తెలుగు సామిత్య పరిణామం గురించి ఆయనకున్న సంపూర్ణ జ్ఞానాన్ని అవగాహనను తెలియజేస్తుంది. కానీ ఇందులో సాహిత్య విమర్శ ఏమీలేదు. అప్పటికే స్థిరపడిన అభిప్రాయాలనే తన పరిశీలనలుగా ప్రకటించినాడు. కేవలం ఒక వ్యాసాన్ని బట్టి ఆయనను సాహిత్య విమర్శకుడనే పెద్ద పేరుతో పిలువచ్చునా? చర్చనీయం.

సరే ‘రాసి’ పక్కన బెడితే వాసిరీత్యా నయినా ఆధునిక సాహిత్య

విమర్శకుడేనా? ఆయనకు అమేయమైన ఆధునిక సాహిత్య జ్ఞానం ఉన్నది. ఆయన ఆధునికతా జ్ఞానం ఉన్న విమర్శకుడేగాని ఆధునికతా హృదయం ఉన్న విమర్శకుడు కాదు. రూపం రీత్యా భాష -భావుకతలో ఆధునికతను అంగీకరించిందు. ఇటీవల కొందరు సాంప్రదాయ వాదులు అత్యాధునిక విమర్శనా పరికరాలను స్వీకరించినట్లు, ఆయన ఆధునిక విమర్శనాపరికరాలను స్వీకరించిందు. కానీ దృక్పథం రీత్యా సంప్రదాయకడిగానే మిగిలిపోయిందు. విశ్వాంధ, నాయని మాదిరిగానే ఆధునికమైన ప్రణయతత్వాన్ని ‘కురుపాలికా ప్రణయం’ అనే సాంప్రదాయికమైన చట్టంలోకే తీసుకెళ్చిందు.

ఆధునికతను పూర్తిగా స్వీకరించి విమర్శనా రంగంలోనే ఇంకా క్షమి చేసి ఉంటే గొప్ప విమర్శకుడయి ఉండే అద్భుతమైన వీశేషణా ప్రతిభ ఆయనలో ఉంది. ‘ఎంకిపాటలు’ వ్యాసం తప్ప మిగతా తెలుగు వ్యాసాల, పీరికల రచనా కాలం కూడా ఆయనను “తొలి” జాబితాలో చేర్చుడాన్ని అనుమతించదు. ఆయన రచనల టొచాలితీని బట్టి సారాంశంలో ఆయన సాంప్రదాయకుడే.

కాబట్టి ఆయన తెలంగాణ తొలి ఆధునిక సాహిత్య విమర్శకుడు అనే ప్రతిపాదన చర్చకు నిలపదు.

అందువల్ల తెలంగాణ తొలిసాహిత్య విమర్శకుడు, తొలి ఆధునిక సాహిత్య విమర్శకుడు, తొలి సమగ్ర విమర్శకుడు సురవరం ప్రతాపరద్ది అనడం సమంజసం.

ఇది ఎట్లా అనేది వచ్చే నెల చూద్దాం.

-దా॥ సుంకిరణ్ నారాయణరెడ్డి

మొబైల్: 98856 82572

మెయిల్: narayana.reddy.sunkireddy@gmail.com

పొస్టర్ల అఫ్ ప్రైంప్రారాబాద్ (బి వరల్డ్, బగ్గ ఎడిషన్) పుస్తకావిష్కరణ కార్యక్రమంలో

ప్రసంగిస్తున్న పాశిరమ్ ఫర్ ఎ బెట్లర్ ప్రైంప్రారాబాద్ అధ్యక్షుడు యం. వేదుమార్.

చిత్రంలో రచయిత ఎన్.ఎన్.రావు, రెపార్క భాన్, సి.విరల్, ఎంపీ కొండా విష్వేష్టరండ్రెడ్డి, నవాజ్ అలీభాన్,

టి. శ్రీరంగారావు, పద్మచారి, రాజేందర్రండ్రెడ్డి, విష్వువుర్ధన్రావు, రవిందర్ తబితరులు

తెలుగు వాచకాల విశిష్టత

ఆరవ తరగతి తెలుగు వాచకం - నవ వసంతం - 1

గత సంచిక తరువాయి

రాష్ట్రంలో పలు పారశలల్లో ఆరో తరగతి నుండి పదో తరగతి దాక ఉన్నత పారశలల్లో విద్యార్థులు చదువుకుంటున్నారు. కొన్ని సుఖ్యులు ఒకటి నుండి ఐదో తరగతి వరకు, కొన్ని సుఖ్యులు ఒకటి నుండి ఏడో తరగతి వరకు నడుస్తుంటాయి. ఒకటో తరగతి నుంచి ఐదో తరగతి వరకు ప్రాధమిక పారశల విద్య అని పేర్కొంటుంటారు. అమెరికా వంటి దేశాలలో పెద్ద పిల్లలకు, చిన్న పిల్లలకు మధ్య మానసిక వ్యత్యాసం ఉంటుందని, పెద్దపిల్లలు చిన్నపిల్లలపై అనేక రూపాల్లో అధిపత్యం చలాయించడం పల్ల మానసిక వికాసం తగ్గి అల్వత్త భావనకు గురవుతారని మూడవ తరగతి వరకు ప్రత్యేకంగా సూయలు నడుపుతారు. నాలుగు, ఐదు తరగతులకు మరో సూయలు ఉంటుంది. ఇలా తొమ్మిదో తరగతి నుంచి పన్నెండో తరగతి వరకు ప్రాస్టార్ సూయలు ఉంటుంది. ఇందియాలో, బ్రిటిష్ లో ఐచ్చుకు బడిలో వేస్తారు. అమెరికాలో ఐచ్చుకు బడిలోకి అనుమతిస్తారు. పరిసరాలను అనుసరించి ఇలా ఒక సంవత్సరం ఆలస్యంగా బడిలోకి తీసుకుంటారు. ఆరేళ్ళ దాక డే కేర సెంటర్, ప్రైసర్సర్, సర్సర్, ఎల్కెజి, యుకెజిలో చేరు స్తారు. వీటిని నడిపేవారికి ప్రత్యేకమైన శిక్షణతో పాటు నర్సింగ్ శిక్ష జుక్కాడా ఉంటుంది. అలాంటి శిక్షణ పొందిన సర్టిఫికేట్ ఉన్నవారు మాత్రమే ప్రైస్యార్ నడపడానికి అనుమతి ఉంటుంది.

బ్రిటిష్ లో, అమెరికాలో శిక్షణ పొందినవారికి ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేయడానికి అనుమతి ఉంటుంది. ఒకటో తరగతి నుండి పన్నెండో తరగతి వరకు బ్రిటిష్, అమెరికాల్లో ఉచిత విద్య అందిస్తూ ప్రభుత్వం మున్నిపాలిచీ సంశ్ల ఆధ్వర్యంలో నడుస్తాయి. పైపేటు పారశాలలు చాలా తక్కువ. అవి లెక్కిచెరగినంత లేవు. ఈ రెండు దేశాలను భారతదేశం అనేక రంగాల్లో ఆదర్శంగా తీసుకుంటున్నది. అలాగే విద్యలో, విద్య బడ్జెట్లో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఈ ఆదర్శానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తే దేశం నూరు శాతం అక్షరాన్యత సాధించడం ఎంతో దూరంలో లేదు. మిస్టర్సారంలో అన్నింటికన్నా విధ్యకు ప్రాధాన్యత ఇప్పచుం పల్ల కొన్ని సంవత్సరాల్లోనే దేశంలో నూరు శాతం అక్షరాన్యత సాధించిన రాష్ట్రంగా అభివృద్ధిని సాధించింది.

విద్య ద్వారానే ఆధునిక అభివృద్ధి, ఆధునిక ఉపాధి, ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి. విద్య ద్వారానే సమాజం ముందుకు సాగుతుంది. విద్య అంటే మానవ సమాజం ఇంతదాకా ప్రపంచవ్యాప్తంగా సాధించిన విజ్ఞానాన్ని, అనుభవాలను, గుణపాలనను, సంస్కృతిని, భాషను, సంస్కృతాన్ని, మానవీయ విలువలను, చరిత్రను తెలుసుకోవడం. స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, ఆత్మగౌరవం, మనుషులందరూ ఒక్కటే అనే

చైతన్యంతో పాటు సమాజ అభివృద్ధికి విద్య మౌలికమైన అవసరం. మన దేశంలో ఒకటో తరగతిలో 100 మంది చేరితే పదో తరగతికి వచ్చేసరికి 8 మంది మాత్రమే మిగులుతున్నారు. కెజి నుంచి పిజి దాకా ఉచిత విద్య, సింగిల్ విండో విధానంతో అందిస్తే ఈ ద్రాపవుట్టు ఉండవు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో లోతుగా ఆలోచించి అనేక కోణాల్లో విశ్లేషించి కెజి నుంచి పిజి రెసిడెన్షన్లో, ఉచిత విద్య అందించే ప్రణాళిక ప్రకటించింది. అందుకు అనువుగా పార్యవ్యస్తకాల రూపకల్పనలో అవసరమైన మార్పులు, చేర్పులు చేయడం అవసరం.

ప్రాధమిక పారశాల నుండి ప్రాస్టార్ కు ప్రవేశించే మొదటి తరగతి ఆరో తరగతి. అలా ప్రాస్టార్ లో పదో తరగతి వరకు గల విద్యార్థులతో కలిసి చదువుకునే ప్రస్తుత పారశాల విధానంలో ఆరో తరగతి వాచకాలు చదువుకోవాల్సి ఉంటుంది. పదో తరగతి విద్యార్థుల ఒత్తిడిని తట్టుకొని ఆరోతరగతిలో చదువుకోవడం వల్ల తొలత కాస్త ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. ఐదో తరగతి నుంచి ఆరో తరగతికి చేరినందుకు అన్నయ్యలు, అక్యులుపంటి పెద్దవాళ్ళతో కలిసి చదువుకునే అవకాశం వచ్చినందుకు ఒకవైపు సంతోషం ఉంటుంది. తాను పెద్ద పెరిగిన అనే భావన కలుగుతుంది. అందువల్ల ఈ ప్ర తరగతి పార్యవ్యస్తకం నుండి 8వ తరగతి వరకు నవవసంతం అనే ఉప శీర్షిక చేర్చారు. అలా నవవసంతం-1 శీర్షికతో వెలువరించిన 6వ తరగతి 'తెలుగు ప్రధమభాష' వాచకంలో 12 పాఠాలు ఉన్నాయి.

- 1వ పారం అభినందన శేషం లక్ష్మీనారాయణాచార్య దేశభక్తి/ శ్రమ గౌరవం గేయం
- 2వ పారం స్నేహబంధం మూలం: చిన్నయసూరి నైతిక విలువలు కథ
- 3వ పారం పర్షం పల్ల దుర్భయ్య ప్రకృతి చిత్రణ ఆధునిక పద్యం
- 4వ పారం లేఖ చరిత్ర - సంస్కృతి లేఖ/యాత్ర
- 5వ పారం శతకసుధ శతక కవలు నైతిక విలువలు పద్యం
- 6వ పారం పోతున బాల్యం వానమామతై వరదాచార్యులు పిల్లల ఆసక్తులు పద్యం
- 7వ పారం ఉడుత సాయం గోన బుద్ధారెడ్డి సప్కారం ద్విపద పారం చెరువు సంస్కృతి/పర్యావరణం స్వగతం
- 9వ పారం చీమలబారు పాట్లపల్లి రామారావు వ్యక్తిత్వ వికాసం వచన కవిత
- 10వ పాటం బాల నాగమ్మ సాహసం జనపద కథ
- 11 వ పారం పల్లెటూరా పిల్లగాడా సుద్ధాల హనుమంతు మానవీయ విలువలు / బాల కార్యకులు పాట

12 వ పారం కాపాడుకుందాం పర్యావరణం సంభాషణ
ఉపవాచకం

- సోమనాది-జులై
 - మన జాతర - జన జాతర - ఆగష్టు
 - ఎలుకమ్మ పెళ్ళి-సెప్టెంబర్
 - తెలంగాణ పల్లెలు - సంస్కృతి-నవంబర్
 - వాగీయకారుడు రామదాసు - డిసెంబర్

పదాలు - అర్థాలు & వినేషాంశాలు

అభినందన పారంలో జై జహన్, జై కిసాన్ అనే లార్బహదుర్కార్ శాస్త్రి ప్రధానమంత్రిగా 1965లో ఇచ్చిన నినాదాన్ని స్వార్థిగా తీసుకొని శేషం లక్ష్మీనారాయణచార్య ఈ పారంలో గేయం రాసినట్టు గమనించవచ్చు. అందుకే ఈ పారంలో రైతులు, పైనికుల దేశభక్తికి పరిమితమై సాగింది. ఈ సందర్భంగా అనేక వృత్తులు చేస్తూ, సేవలు చేస్తూ, సమాజ వికాసానికి, సంక్లేషమానికి పాటువడతున్న మిగతా సామూజిక వర్గాలను కూడా యాది చేసుకొని అభినందించడం ఉపాధ్యాయుల కర్తవ్యం. ప్రగతికి మార్గదర్శకులు, వైజ్ఞానిక శాస్త్రవేత్తలు, సామూజిక శాస్త్రవేత్తలు, కార్బూకులు, కర్కూకులు, నిపటలు, కళాకారులు, సాహితీవేత్తలు, సంఘసంస్కరులు మొదలైనవారంతా ప్రగతికి మార్గదర్శకులే. అలాంటివారి కొన్ని పేర్లు చెప్పండి అని గుర్తు చేయడం బాగుంది. వల్లెలు మనపాలికి కల్పతరువులూ అనే గేయాన్ని పారం తర్వాత అదనంగా ఇచ్చారు. ఇలాంటి సందర్భాల్లో ప్రజల్లో పనిచేస్తూ, జీవితమంతా ప్రజల బైతన్యాంకాన్ని పాటువడిన గాయకులు, కవులు, కవులు రాసిన, పాడిన పాటలను ప్రచురిస్తే వారి సేవకు సరియైన న్యాయం చేసినవారవుతారు. ఉదాఖుక్కిశీలీ జి.వై.గిరి, రామసింహ కవి మొదలైన వారు ఎన్నో పాటలు, నాటికలు, కళారూపాలు రాసి ప్రదర్శించారు. పరిపుత్రత గురించి, పరిసరాల గురించి, పర్మాపరణం గురించి, నదుల గురించి, నీటి గురించి, చెట్ల గురించి, ఆరోగ్య విషయాల గురించి, కులమతాల విషయాన్నను తొలగిస్తూ ఎన్నో పాటలు రాశారు. అలాంటివారు ప్రతి జిల్లాలో ఎందరో ఉన్నారు. వారి రచనలు సేకరించి, పునర్పుడణలో పరిచయం చేయడం అవసరం.

భాష గురించి తెలుసుకుండాను అనే శీర్షికలో అచ్చులు, హల్లులను, ద్విత్యక్కరాలను, సంయుక్త అక్కరాలను, వర్గ అక్కరాలను పరిచయం చేశారు. 55 ఏళ్ళ క్రితం 1960-63 మధ్యలో కూడా ఐదు, అరు తరగతుల్లోని వీటిని మాకు నేర్చినట్టు గుర్తు, ప్రాజెక్టు పనిగా సమీపంలోని రైతులు, విడ్యుత్తం సైనికులను కలిసి, వారు చేసున్న సేవలను గురించి నివేదికలను కోరారు.

‘స్నేహబంధం’ అనే పారం పంచతంత్ర కథల నుండి తీసుకున్నారు. పంచతంత్ర కథలను విద్యార్థులందరు చదవడం వల్ల ఎంతో ఉపయోగం. ఈ విషయం విద్యార్థులకు చెప్పి, వాటిని చదించటట్లు ప్రోత్సహించడం ఉపాధ్యాయులు మర్చిపోకూడదు. పారం తర్వాత పొల్చెన్న కెలర్ హృదయం గురించి, ఆమె సేవ గురించి పరిచయం చేశారు. పక్షులు, జంతువులను పొత్రలుగా డెహించి ఒక కథ రాయి మని స్ఫుజనాత్మకత శీర్షికలో కోరారు. తీవీల్లో కారూన్ సీరియల్స్

ప్రీలింగ, పులింగ, సపుంసకలింగ పదాల గురించి వివరించారు.
ప్రాజెక్టు పనిలో వానాకాలాన్ని వర్ణించే రెండు మూడు పాటలు,
కవితలు సేకరించి రాసి చదివి వినిపించమని కోరారు. ఈ
పాఠం తర్వాత దా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ గారి గురించి ఒక పేజి
ఇచ్చారు. చదవండి - తెలుసుకొండి అనే శీర్షికలో ఎంతో విలు
వైన సమచారం ఇచ్చారు. కళ్పపడి ఆత్మవిశ్వాసంతో ఎలా ఎదగ
వచ్చే ఈ పాఠం ద్వారా విద్యార్థులు తెలుసుకుంటారు.

చాలా వస్తున్నాయి. అలాంటివాటిని ఉపాధ్యాయులు కొన్ని చూసి పిల్లలకు మంచి వాటిని పరిచయం చేస్తే మరీ మంచిది. ప్రకృతి, విక్రుతి పదాలను స్వంత వాక్యాలో పదాలను చేర్చి రాయడం గురించి ఇందులో చేర్చారు. భాషను గురించి తెలుసుకుండా శీర్షికల్లో అ చ్చులు, మల్లులు ఉభయాక్షరాల గురించి మరికొంత వివరించారు. ప్రాజెక్టు పనిలో పంచతంత్ర కథల పుస్తకం పాఠశాల గ్రంథాలయం నుంచి సేకరించి ఒక నచ్చిన కథను రాసి తరగతి గదిలో ప్రదర్శించమని నిర్దేశించారు.

‘వర్షద్వం’ అనే పారం పద్య ప్రక్తియకు చెందినది. వర్షద్వంలో ఆ దుకొనే పిల్లల బొమ్ము ప్రారంభంలో వేయడం ఎంతో సమాజంగా ఉంది. ఈ పద్యం యొక్క సారాంశాన్ని, తాత్పర్యాన్ని కూడా యిప్పడం వల్ల పద్యాలు సులభంగానే అర్థమవుతాయి. ఇవి చేయండి శీర్షికలో మీకు ఏ కాలం అంటే చాలా యిప్పం ఎందుకు? అని ప్రశ్నించారు. ఇది నిజంగా పిల్లల అభిరుచిని, ఉత్సాహాన్ని వెలికిత్తినే ప్రశ్న. కొన్ని వాక్యాలిచ్చి అవి పారంలో ఎక్కడ ఉండే అవకాశం ఉండో వెతికి రాయమని చెప్పడం పరిశీలనా శక్తిని పెంచుతుంది. చిటపట చినుకుల వాన చిరుజల్లై కురిసేనా అనే పారం అదనంగా చేర్చారు. స్వీయరచనలో ఐదు వాక్యాల్లో జవాబులు రాయాలని కొన్ని ప్రశ్నలు యిప్పడం ద్వారా స్వంత వాక్య నిర్మాణం చేసుకోవడానికి ఎంతగానో ఉపయోగ పడుతుంది. అలాగే పాట సారాంశాన్ని స్వీంత మాటల్లో రాయడం, మీకు నచ్చిన ప్రతి ధృత్యాన్ని వర్ణిస్తూ రాయడం, ఎండాకాలంలోని వాతావరణాన్ని, ప్రజల స్థితిగతులను వర్ణిస్తూ రాయడం గురించి నిర్దేశించడం విద్యార్థుల్లో ఊహాశక్తిని, పరిశీలనా శక్తిని పెంపండిస్తూ ది అనవడంలో సందేహం లేదు. పదబ్లాల వినియోగంలో గుణింతాలను సూచించి పారం నుండి వాటిని వెతికి రాయమని కోరడం బాగుంది. స్ట్రీలింగ, పుంలింగ, నవ్వంనకలింగ పదాల గురించి వివరించారు. ప్రాజెక్టు పనిలో వానాకాలాన్ని వర్ణించే రెండు మూడు పాటలు, కవితలు సేకరించి రాసి చదివి వినిపించమని కోరారు. ఈ పారం తర్వాత డా. బి.ఆర్. అంబెడ్కర్ గారి గురించి ఒక పేజీ ఇచ్చారు. చదవండి - తెలుసుకొండి అనే శీర్షికలో ఎంతో విలువైన సమాచారం ఇచ్చారు. కష్టపడి ఆత్మవిశ్వసంతో ఎలా ఎదగవచ్చే ఈ పారం ద్వారా విద్యార్థులు తెలుసుకుంటారు.

‘లేఖ’ అనే పారం లేఖ అనే ప్రక్రియకు చెందినది. తెలంగాణ లోని ప్రముఖ దర్శనీయ స్తులాలను తెలియజేయడం ఈ పారం యొక్క ఉద్దేశం అలా అనేక ప్రదేశాలను, కట్టడాలను ఈ లేఖలో పరిచయం

|దక్కన్ ల్యాండ్|

చేశారు. లేఖ రానే పద్ధతిని ఇది చక్కగా సూచిస్తుంది. ఇవి చేయండి అనే శీర్షికలో మీ ప్రాంతంలో ఉన్న దర్శనీయ స్థలాల గురించి చెప్ప మని కోరారు. పారంలోని అంశాలను పేర్కొని ఈ పారంలో అవి ఎక్కడమన్నాయి వెతుకమని చెప్పడం ద్వారా పరిశీలనా శక్తికి పదును పెట్టడం బాగుంది. పత్రికా సంపాదకుడికి లేఖలు ఎలా రాయాలో కూడా ఇందులో అదనంగా చేర్చారు. ఇలా ఆధునిక ప్రక్రియలను, అవసరాలను పరిచయం చేసిన పార్యు రూపకర్తలకు ఆభినందనలు. ఈ పారం చివర విభక్తి ప్రత్యుధ్యాలను వివరించారు. అవి పారంలో ఎక్కడ ఉన్నాయో వెతికి రాయమని కోరారు. ప్రాజెక్టు పనిలో రామప్ప గుడి, గద్వాల కోట, వరంగల్ కోట, చార్లినార్, సాలార్జంగ్ మ్యాజియం మొదలైనవాటిలో ఏదైనా ఒకదాని గురించి పూర్తి వివరాలు నేకరించి రాసి చదివి వినిపించమని చెప్పేరు.

‘శతకసుధ’ పారంలో సుమతి శతకం, కాళహస్తిశ్వర శతకం, కుమారీ శతకం, సుభాషిత రత్నావళి, ప్రభుతనయ శతకం, గాంధీతాత శతకం, బాలస్సింహ శతకం, భవ్యచరిత శతకంలోని పద్యాలను, అయి రచయితలను పరిచయం చేశారు. చక్కని సూక్షులు గల ఈ పద్యాలు జీవితంలో ఎప్పటికీ ఉపయోగపడుతుంటాయి. శతక పద్యాల గొప్పతనం గురించి చెప్పండి అని విద్యార్థులకు సూచించారు. ఒకరు పద్యం చదివితే మరొకరు భావం చెప్పాలని కోరడం బాగుంది. అదనంగా ఈ పారం తర్వాత పుత్తడి గలవాని పుండు బాధైనను, వసుధలోనచాల వార్తాక్షు పేదవాని యింట పెండెన యొరుగరు విశ్వాధి రామ వినురవేమా! అనే జీవిత సత్యాన్ని ఆధునిక వార్తాపత్రికల నేటి విధానాన్ని కూడా అర్థం చేసుకొనే పద్యాన్ని యివ్వడం చక్కగా కుదిరింది. పద్యాల్ని సందేశాలను ఎలా స్థీకరిస్తావో అనే అంశంపై ‘అవసు/కాదు’లో సూచించమని కోరారు. ఐదేసి వాక్యాల్ని రాయడానికి కొన్ని ప్రత్యుథులు యివ్వడం ద్వారా పద్యాల్ని అంశాలు మరొకసారి గుర్తు చేసుకోవడంవల్ల విద్యార్థుల్ని ఆ భావాలు స్థిరపడతాయి. శతక కవుల వల్ల సమాజానికి ఎలాంటి మేలు చేకూరుతుంది అనే అంశం 10 వాక్యాల్ని జాబు రాయాలని సూచించారు. స్పృజనాత్మకతలో శతక పద్యాల ఆధారంగా మనం చేయవలసినవి, చయకూడని పట్టిక తయారుచేసి ప్రదర్శించమని కోరారు. భాష గురించిన శీర్షికలో బతుకమ్మ గురించిన పేరాను చేర్చి వివరించారు. మీకు భాగా నచ్చిన శతకాల్లోని ఏవైనా ఒడు పద్యాల భావాలు రాసి చదివి వినిపించండి అని ప్రాజెక్టు వర్షు అప్పగించారు.

‘పోతన బాల్యం’ పారం పద్యకావ్య ప్రక్రియకు చెందినది. కావ్యం అనగా వర్ణనతో కూడినది అని అర్థం అని ఇందులో పేర్కొన్నారు. పారం చివర తాత్పర్యాలు కూడా చేర్చారు. ఇవి చేయండి శీర్షికలో ఈనాటి కాలంలో సోదరుల మధ్య ప్రేమ ఎట్లా ఉంటుస్తునదిని మీరు అనుకుంటున్నారు? విశ్లేషించండి అని ఇచ్చారు. ప్రాజెక్టు పనిలో మీ గ్రామంలో లేదా మీకు తెలిసిన కుటుంబంలో అన్నదమ్ముల గురించి రాయండి అని సూచించారు.

గోన బుద్ధార్థి రాసిన ‘ఉడతసాయం’ అనే పారం ద్విపద అనే ప్రక్రియకు చెందినది. ద్విపద అంటే రెండు పాదాలు. ఇది పా

రామాయణంలో లంకకు వారధి కట్టడంలో ఉడుతలు చేసిన సహాయం ఈ పార్యుంశం. పారం తర్వాత ‘ఊరికి సుపకారం, విపరీతం కాదు సేయ వివరింపంగాఁ, అపకారికి సుపకారము నెపమెన్నక చేయువాడ నేర్చరి సుమతీ! అనే పద్యం చేర్చడం చాలా బాగుంది. స్పృజనాత్మకతలో ఈ పారాన్ని గేయ రూపంలో రాయమని కోరారు. లేదా ఒక బొమ్మ ఇచ్చి, ఆ బొమ్మకు సంభాషణ రాయమని కోరారు. తద్వారా విద్యార్థుల్లో స్వయంగా ఆలోచించి, పరిశీలించి రానే సామర్థ్యం వెలికిపస్తుంది.

దుకోవడానికి అనుపుగా ఉంటుంది. పారం ప్రారంభంలో అనేక రకాల సహాయాలు గురించిన చక్కని మూడు సన్నిహితాలను బొమ్మలుగా చిత్రించడం బాగుంది. రామాయణంలో లంకకు వారధి కట్టడంలో ఉడుతలు చేసిన సహాయం ఈ పార్యుంశం. పారం తర్వాత ‘ఊరికి సుపకారం, విపరీతం కాదు సేయ వివరింపంగాఁ, అపకారికి సుపకారము నెపమెన్నక చేయువాడ నేర్చరి సుమతీ! అనే పద్యం చేర్చడం చాలా బాగుంది. స్పృజనాత్మకతలో ఈ పారాన్ని గేయ రూపంలో రాయమని కోరారు. లేదా ఒక బొమ్మ ఇచ్చి, ఆ బొమ్మకు సంభాషణ రాయమని కోరారు. తద్వారా విద్యార్థుల్లో స్వయంగా ఆలోచించి, పరిశీలించి రానే సామర్థ్యం వెలికిపస్తుంది. పదజాల వినియోగం, భాష గురించి తెలుసుకోవడం గురించి ఇందులో పేర్కొన్నారు. ఒక పేరా ఇచ్చి, అందులోని ప్రత్యుధ్యాలను, విభక్తులను, భాషా భాగాల పేర్లను పేర్కొనుమని కోరారు.

‘చెరువు’ పారం స్వగతం ప్రక్రియకు చెందినది. పారం మొదట్లో చెరువు బొమ్మ యివ్వడం ఎంతో సహజంగా ఉంది. మన తెలంగాణాలో దాదాపు ప్రతి ఊరిలో చెరువులు ఉన్నాయి. అవి ప్రజా అవసరాలకు, సంస్కృతీ సంప్రదాయాలకు నిలయాలు. ఈ పారం ఉత్తమ పురుష కథనంలో ఉంటుంది. ఉత్తమ పురుష అంటే నేను, మేము, మనము అనే పదాలతో వాక్యాలు రానే పద్ధతి. ఐదో తరగతిలో చెరువు గురించిన పారం గేయ రూపకంగా సాగుతుంది. ఈ పారం ‘చెరువు’ మనతో మాట్లాడుతున్నట్టుగా సాగుతుంది.

నేను ఊరి సౌందర్యానికి తొలిమెట్టును! వ్యవసాయానికి ప్రధాన వనరును! బతుకమ్ములను సాగునంపే వేళ ఊరికి బతుకమ్మున్ని నాలో చేర్చుకుంటాను! మళ్ళీ రా! వినాయకా అని జనం నాచెంతకు వినాయకులను పంపిస్తారు. పిల్లలకు వేసవిలో నేనే ఆటివిడుపును. పశుపక్షులుకు నీశినిచ్చే కేంద్రాన్ని నేను... పట్టెటూరి కల్పవల్లిగా పేరొందిన చెరువును!!’ అని ప్రవేశికతో చెరువు పారం చెరువు యొక్క సమస్త కోణాలను వివరిస్తుంది. ‘అందుకే చివరిగా మీ గదువపట్టి చెపుతున్న! చెట్లను పెంచండి. తద్వారా వర్షాలను అప్పోనించండి. నేను నుండిటట్లు మీ బతుకు పండిటట్లు చూసుకొండి. అని పారం పూర్తవతుంది. పారం తర్వాత ఇచ్చిన పేరాలో చెరువుల నిర్మాణం ఎలా సాగుతూ పచ్చిందో పేరా యివ్వడం ద్వారా చరిత్ర తెలుపడం బాగుంది. స్పృజనాత్మకతలో చేరువు యొక్క గొప్పతనాన్ని ప్రశంసిస్తూ, కవిత లేదా పాట రాయమని, లేదా ఏకపొత్రాభిసంయం చేయమని

కోరారు. పదజాల వినియోగంలో చెరువున ఇల్లు కట్టుకుని చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకున్నట్టు వంటి వాటిని ఇచ్చి జాతీయాలు, సామెతలు పేరొన్నారు. సంయుక్త, ద్విత్వకూలను, వాటి ధ్వనులను వివరించారు. సంఘలను ఎలా విడదీయాలో, కొన్ని సూచించారు. పత్రికల్లో వచ్చిన ప్రకృతి వర్ణించే పాటలు, వ్యాసం, కవితలు నేకరించి తరగతి గదిలో పాడి వినిపించండి అని ప్రాజెక్టు వర్షులో కోరారు. ‘ప్రకృతి అడుగుజాడల్లో నడవడానికి ప్రయత్నించు. అది నీకు ఎనలేని దైర్ఘ్యాన్ని నూరిపోస్తుంది’ అనే ఎమర్సన్ సూక్తిని పొందుపరిచారు.

పొట్లపల్లి రామారావు రాసిన గేయాన్ని ‘బీమలబారు’ పారంగా చేర్చారు. మనచుట్టూ ఉన్న జీవులను సూచి క్రమశిక్షణ, నిరంతరం శ్రమించడం వంటి గుణాలను నేర్చుకోవడం ఈ పారం ఉద్దేశం. బస్సు ఎక్కడంలో కృయా ఎలా పాటించాలో చక్కని భౌమ్య వేశారు. పొట్లపల్లి రామారావు గురించి ఒక పేరా పరిచయం ఇచ్చారు. పారం చివర ప్రాస పదాలు, సొంత వాక్యాలు, కొన్ని పదాలు రాయడం సూచించారు. బీమల నుండి ఏమి నేర్చుకునటున్నామో 10 వాక్యాల్లో జపాబు రాయిమని కోరారు. భాష గురించిన అంశాల్లో సమాసం రూపొంది తీరును, పూర్వ పదం, ఉత్తర పదం, ద్వంద్వ సమాసం మొదలైనవాటిని పేరొన్నారు. మహత్త్వాగాంధి ‘సత్యశోభన’ ఆత్మకథ నుండి చిన్నప్పటి జ్ఞాపకాలను ‘చదువండి తెలుసుకొండి’ పారంలో పొందుపరచడం చాలా బాగుంది.

‘బాలనాగమ్య’ చిన్నప్పటు అందరు విన్న కథ. దాన్ని సంక్లిష్టంగా పారంగా చేర్చారు. పారం చివరలో సంఘలు, సమాసాలను, పదాలను వాక్యాల్లోకి వాడి రాయడం సూచించారు. ఈ కథ ఐదో తరగతిలో ఉంటే బాగుండేది.

‘పల్లెటూరి పిల్లగాడా!’ పారం సుధ్యాల హనుమంతు రాసిన పాట. దీనికి సెకిల్ పంక్షర్ చేస్తున్న బాల కార్బూకుడి భౌమ్య దించారు. కవి పరిచయం చక్కగా, సంక్లిష్టంగా రాశారు. పల్లెల్లో నివసించే బీద పిల్లలు సరిట్యైన తిండిలేక బడికి పోకుండా పశువులను కాస్తున్నారు. ఎన్నో బాధలకు లోనపుతున్నారు. అటువంటివాళ్ళ జీవితం ఎట్లా ఉంటుందో ఈ పాటలో చూడవచ్చు. బాల కార్బూకుల వ్యవస్థను నిర్మాచితాలనే ఆలోచనను రేక్కింపజేయడం ఈ పారం ఉద్దేశం. పారం తర్వాత చేపల వ్యాపారి బాల కార్బూకుట్టి తీసుకున్న తీరును, తిరిగి అతన్ని గంగయ్య బడిలో చేర్చిన విషయాన్ని ఒక పేరాగా ఇచ్చారు. ఇది ఒక చిన్న కథగా చక్కగా ఆకట్టుకునటుంది. చదువుకోవడం అందరి హక్కు. ఈ పారం చివర ప్రకృతి, విక్రుతులను, సంఘలను,

‘బాలనాగమ్య’ చిన్నప్పటు అందరు విన్న కథ. దాన్ని సంక్లిష్టంగా పారంగా చేర్చారు. పారం చివరలో సంఘలు, సమాసాలను, పదాలను వాక్యాల్లోకి వాడి రాయడం సూచించారు. ఈ కథ ఐదో తరగతిలో ఉంటే బాగుండేది.

సమాసాలను, మరికాన్ని వివరించారు. బడికి పోకుండా ఉండే పిల్లలను కలిసి, పారందుకు బడికి రాపడం లేదో తెలుకొని, చదువుగురించి వారేమనుకుంటున్నారో రాయండి అని ప్రాజెక్టు వసి ఇచ్చారు. ‘చదవండి-ఆనందించండి’ శీర్షికలో కొన్ని చమత్కార పద్మాలు ఇప్పందం మంచిగుంది. ఉత్సాహంగా చదువుకోవచ్చు.

చెట్లను కాపాడుకోవాల్సిన అవసరం గురించి ‘కాపాడుకుండాం’ అనే పారాన్ని ప్రచురించారు. ఈ పారం సంభాషణ రూపంలో సాగుతుంది. ఈ పారం ‘తోకవాయె కత్తి వచ్చే ధాం ధాం ధాం’ అనే చిన్నాటి పాటతో ప్రారంభించడం పిల్లల్లో ఆసక్తిని కలిగిస్తుంది. ఈ పాట కూడా ఐదో తరగతిలోపు చేర్చి ఉంటే మరింత బాగుంటుంది. ఆరో తరగతికి ఈ పాట కాకుండా ఇంకొంచెం గట్టి పాట చేర్చితే మంచిగుంటది. ‘అడవులను పెంచాలే’ అనే పాటతో ఈ పారం ముగించడం ఎంతో చక్కగా ఉంది. పారం చివరలో గళ్ళల్లో అక్కరాలు ఇచ్చి, ప్రకృతి విక్రుతులను రాయమని కోరారు. విభక్తులను, సమాసిగ్రహించాలను, సంఘలను, మరికాన్ని నేర్చుకోవడానికి ఇచ్చారు.

ఆరో తరగతి ఉపవాచకంలో సోమనాద్రి చారిత్రక వీరగాధను, మనజాతర-జనజాతర ‘సమ్మక్క-సారక్క’ మేదారం జాతరను, ఎలుకమ్మ పెల్లి, తెలంగాణ పట్లెలు, సంస్కృతి, వాగ్గేయకారుడు రామదాసు అనే ఐదు విభిన్న అంశాలకు సంబంధించిన పాఠాలు ఇచ్చారు. ఇవి తెలంగాణ చరిత్రను, సంస్కృతిని, పండుగలను, అనేక విశేషాలను తెలుపుతాయి. చక్కని భౌమ్యలు, ఫోటోలతో ఈ పాఠాలు ఆసక్తికరంగా ఉన్నాయి. పాత్రపుస్తకం చివర పదాలు-అర్థాలను, పర్యాయ పదాలను, ప్రకృతి విక్రుతులను, నానార్థాలను యవ్వడం ఎంతో బాగుంది. అనేక విషయాలు తెలుసుకున్నామన్న సంతోషం విద్యార్థులకు వీటివల్ల కలుగుతుంది. నలుడు, గండబేరుండ పక్కి, జానపద సాహిత్యం, జినవల్లభుని శాసనం, అజ్ఞాతవాసం, కన్నమ్మ కప్పెలు, రామవారధి, కాకతీయ శిలాతోరణం గురించి చక్కగా సంజ్ఞీపు విధార్థులకు వీటివల్ల కలుగుతుంది. నలుడు, గండబేరుండ పక్కి, జానపద సాహిత్యం, జినవల్లభుని శాసనం, అజ్ఞాతవాసం, కన్నమ్మ కప్పెలు, రామవారధి, కాకతీయ శిలాతోరణం గురించి చక్కగా సంజ్ఞీపు విధార్థులకు వీటివల్ల కలుగుతుంది. కొన్ని మన సామెతలు అని పరిచయం చేశారు. కొన్ని తెలంగాణ పదాలను చివరి అట్టలోపల ఇచ్చారు. కొన్ని మన జాతీయాలు కూడా ప్రచురించారు. వీటివల్ల పిల్లలకు తన చుట్టూగల పలుకుబడులు పరిచయం అపుతాయి. వాటి అర్థాలు తెలుస్తాయి. చివరి అట్టపై పారంలోని రచయితల ఫోటోలు, ఉడుతను పట్టుకున్న రాముడు, మానవమంతుడు, లక్ష్మణుడు భౌమ్యలు వేశారు. ఈ నవ వసంతం ఒకటో సిర్సెన్లో రెండు మూడు పాఠాలు తప్ప మిగితావన్ని ఆరో తరగతి స్థాయికి చక్కగా కుదిరాయి.

- బి.ఎస్. రాములు

మొబైల్: 8331966987

మెయిల్: bsramulu@gmail.com

ఆమనగల్లులో ఒక గుడి-రెండు శాసనాలు

నల్గొండ జిల్లా వేములపల్లి మండలంలోనిది ఆమనగల్లు గ్రామం. ఆమనగల్లు పురాతనపట్టణం. రేవత్త రెడ్డి వంశియులకు జి స్వాస్థానం. వారికిది తొలి రాజుధాని. ఇక్కడ ఇప్పటికీ ఈ రాజ వంశి యులు నిర్మించిన ఓ పురాతన కోట ఆనవాళ్ళున్నాయి. శాసనాలలో 'ఆమనగల్లిపురవరాధిశ్వరు' బిరుదులతో రాజులెందరో కీర్తింపబడ్డారు. ఈపూరు ఒకప్పుడు దండుబాటులకూడాలి. వ్యాపారకేంద్రం. పొను గల్లుతో, పెల్లలమట్టితో దగ్గరిసంబంధాలున్న పట్టణం.

ఈపూర్వాన్ని చిన్నబోడుమీద రామలింగేశ్వరదేవాలయం వుంది. గుడికిషేఖ్ మెట్లదారికిరువైపుల నిలబెట్టివన్న ద్వారపాలకుల విగ్రహాలు రెండురకాలుగావున్నాయి. రెండు వైపువ ద్వారపాలకుల స్తంభాల శిథిలాలు, మరొకటి శైవమనిషించే లగుడధారి ద్వారపాలకుని శిల్పస్తం భపు ముక్క గుట్టమట్టిక్కి పైకి చేరగానే కిటికీజీలివంటి చెక్కడంలో మహిషాసురమర్దని అధ్యాత్మశిల్పం కనిపిస్తుంది. దేవాలయానికి కొన్ని శిల్పాలు అబ్బారపరిచేచిధంగా వున్నాయి. ఆ శిల్పాలలో మూడుగుల ఎత్తున్న మరొక మహిషాసురమర్దని, అదే ఎత్తులో వినాయకడు, జోడు అమృదేవతలు (కాకతమ్మకు సైదోడు ఏకవీరలా?), భయంకరమైన ముఖంతో, పెద్దచెవులతో, కుడిచేయి తొడకానించి, ఎదుమచేతిలో తాపతుగ్రంథంతో వున్న పద్మానామార్తి జ్యేష్ఠాదేవితో పోలిన దేవతా విగ్రహం, ఒకవీరగల్లు (కాని, వీరుని అపోర్యంలో రాజునం వుంది), వల్లినమేత సుబహ్యాయుడు, అన్నిటికన్నా మిన్న, మూడుతలలు, రెండు చేతులలో అడ్డమాల, పానపాత్రలతో దేశంలోనే ఆతితక్కువగా వున్న అరుదైన బ్రహ్మ (7వ శ. నాటిది) విగ్రహం, తల సగం విరిగిన రాజ శిల్పం, చాటుక్కుల నాటి నంది విగ్రహాలు ప్రత్యేకం ఇక్కడ.

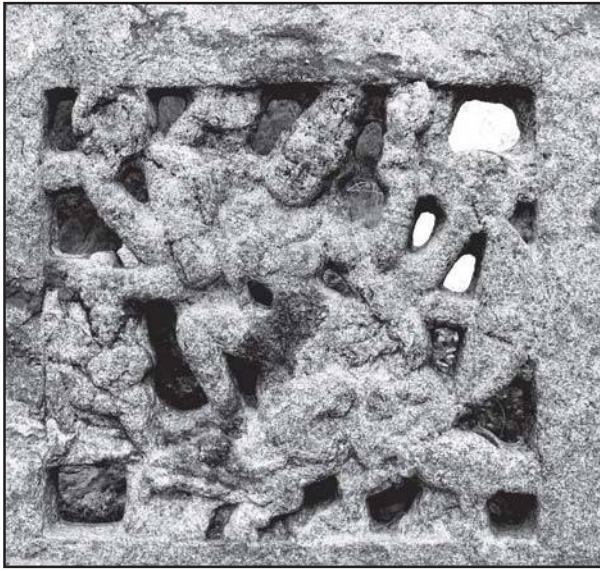
దేవాలయపు గోడలపై ద్వారపాలకులు చతుర్భుజాలు. వారిలో ఒకరు చక్రం, శంఖం, లగుడం లేదా గదాధరుడు, మరొకడు చక్రం, సర్పం, లగుడం లేదా గదాధరుడు. చిత్రమైన కలయిక. దేవాలయ ప్రవేశ ద్వారానికిరువైపుల వినుగుల శిల్పాల రెయిలింగు. దేవాలయపు చారుకు(ప్రస్తరానికి) హంసలపట్టికలు, దేవాలయపు అంతరాళంలో స్తంభాలు నాలుగున్నాయి. రాష్ట్రకూటశైలి. గర్భగుడి లలాటబింగా గజలక్ష్మివండడం పశ్చిమ చాటుక్కుల సంప్రదాయమే. కాని, ఇక్కడ గజలక్ష్మితోపాటు రెండువైపుల వెనక కాళ్ళపై నిలు

చున్న రెండు సింహోలు, వాటి వెనక రెండు వినుగులుండడం ప్రత్యేకత. గర్భగుడిద్వారపు ఉత్తరాశి ఇణ్ణా వుంపే, ద్వారబంధాలపై రెండువైపుల ఇద్దరు స్త్రీమూర్తుల ద్వారపాలికల శిల్పాలు జోగులాంబ పోలికలతో వుండడం అలంపురంలోని బ్రహ్మశ్వరాలయపు ద్వారబంధాలపై వున్న చండిక, ముండికలను గుర్తుపోస్తున్నాయి. 'అలంపురం శిథిలములు' లో గడియారం రామకృష్ణశ్వరాలు బ్రహ్మశ్వరాలయ గ్రాఫులయంలో తొలుత స్త్రీమూర్తి (జోగులాంబ) వుండివుండేదని చెప్పువచ్చున్నారు. ఆమాటే ఇక్కడకూడా వర్తిస్తుంది. పూర్వమే గుడి శక్కాలయమే అయి వుందాలి. ఈ దేవాలయ ద్వారబంధానికి పైన కప్పుకు కిందుగావున్న శిల్పం మరొక విస్మయాత్మకం. ఆశ్ర్యాత్మకం. నందిపై ఆసీనుడైన చతుర్భుజ మూర్తి వెనకవైపు రెండుచేతులలో శంఖు, చక్రాలు. ముందు కుడిచేతిలో లగుడం, ఎడుమచేతిలో ఘలం లేదా పాత్ర వుండడం... ఆ మూర్తి కిరువైపుల కాపాలికులు పరివ్యాపించివుండడం శైవమత సూర్తి అయినప్పటికీ, ఈ శ్వారుని చేతిలో శంఖు, చక్రాలేమివున్నదే ప్రత్యుష గర్భగుడిలో పొనవట్టంపై వున్న శివలింగం విరిగిన పాలరాయి పలకపై లింగాకృతి చెక్కినరూపం. గర్భగుడి బయట మరొకలింగం, నంది వున్నాయి. ఈ ఒక్కగుడిలో ఇన్ని ఆరాధనారూపాలుండడం చారిత్రక పరిణామాల సాక్షాత్కాలుగానే తోస్తుస్తుది. ఒకప్పటి శక్కాలయం విష్ణువులయంగా, చివరిగా శివాలయంగా మార్పజడినట్టుంది. ఎన్నో సార్లు పునరుధరింపబడినట్టుంది. బయటున్న కార్తికేయుడు, బ్రహ్మ, ఇతర దేవతావిగ్రహాలు ఒకప్పుడిక్కడ త్రికూటాలయం వుండేదేమోనన్న భావన కలిగిస్తున్నాయి. దానికి తగినట్లుగా బయటపడివున్న దేవాల య స్తంభాలు, వివిధ శిథిలాలు ఇక్కడ మరిన్ని గుశ్శుండేవని సాక్షు మిస్తున్నాయి.

మామలింగేశ్వరాలయం చూడ్డం విస్మయానంద కరమైతే, అక్కడ లభించిన రెండు శాసనాలు తెలంగాణపరిత్రకు కొత్తపుటలు చేర్చే కొత్తశాసనాలు.

మొదటిది నునుపుచేయనినల్లశానంద కరమైతే, అక్కడ కులాంచిన రెండు శాసనాలు తెలంగాణపరిత్రకు కొత్తపుటలు చేర్చే కొత్తశాసనాలు.

మొదటిది నునుపుచేయనినల్లశానంద కరమైతే, అక్కడ కులాంచిన రెండు శాసనాలు తెలంగాణపరిత్రకు కొత్తపుటలు చేర్చే కొత్తశాసనాలు.

కాని, శాసనంలో పేర్కొనబడ్డపేర్లు చరిత్రలో గాలించవలసి వస్తున్నది. శాసనంలోని 4,5,6 పంక్తులలో పేర్కొన్న మజినాగపుర వరేశ్వరుడెవరు? వరంగం జిల్లా శాసనాలలో 21వది, మేడవల్లి శాసనం (పేజి సం. 50-55) లోని 16,17వ పంక్తులలో ('మేడ') భూప మజినాగపురాది, (రాజః) శ్రీమహాన్వయ సరోవర రా (జపంస) అని వుంది. దానిని బట్టి ఈ శాసనం వేయించినది మాధవర్మ ప్రతాపులైన శ్రీమనుమహండలేశ్వర కొండమల్లి దేవరాజులు కూడా మజినాగపుర వరాధిశ్వరునితో సంబంధమున్నవాడే. టుమేడరాజు మాధవాన్వయ సరోవరరాజపాంస, ఇటు కొండమల్లి దేవరాజులు మాధవ (వ) వర్మ ప్రతాపులు. ఇంతకీ కొండమల్లి దేవరాజులు ఎవరు? కొండమల్లి కొండవల్లి అయితే సుర్యాపేటకు చేరువగావన్న సిరికొండే కొండవల్లి అని చరిత్రలో వుంది. ఈ దేవరాజులు లేదా కొండమల్లి దేవరాజులు చరిత్ర ప్రసిద్ధుడు కాదు. కానీ, తుమ్ముల వేంకటేశ్వరావుగారు రాసిన 'ముసునూరి ప్రభువులు' అనే చరిత్రప్రస్తకం లోని 77వ పేజిలో క్రి. శ. 1361లో సింగమనాయకుని కుమారులు అనపోతా నాయడు, మాదానాయడు జల్లిపల్లికోట కొరకు (ఇనుగుర్తి వద్ద) చేసిన యుద్ధంలో 101 మంది చాళుక్యరాజులును చంపి వారి రక్తంతో తండ్రికి తిలోడకాలిచ్చారట. ఆ యుద్ధంలో మరణించిన చాళుక్య రాజులలో ఒకరు కొండమల్లాజు అని రాయబడివుంది. ఈ కొండమల్లి దేవరాజులే కొండమల్లాజు అవడానికి అవకాశముంది. శాసనభాష, శాసనలిపి రెండవ ప్రతాపరుద్రుని కాలంనాచీదేని తెలుస్తున్నది. ప్రతాపరుద్రుని మరణానంతరం కలిగిన పరిణామాలు ప్రోలనాయకుడు, కాపయ నాయకుల రాజ్యాలు, యుద్ధాలు చరిత్రలో ప్రసిద్ధాలే. ఇతర ఆధారాలు ఏవైనా కొత్తగా లభిస్తే ఈ చరిత్ర మరింత విస్తరిస్తుంది. ఎవరి సవరణ లక్ష్మీ ఆహ్వానమే.

రెండో అమనగల్లుశాసనం చరిత్రలో కొత్తమేరుపు. గుట్టమీద అలయం పక్కన పడివున్న మరొక శాసనం 10అడుగుల పొడవు, అడుగున్నర మందంతో వన్న గ్రానెట్లు రాయిమీద నాలుగువైపుల

94 పంక్తులలో చెక్కివున్నది. లిపి తెలుగు. భాష తెలుగున్నదం. శాసనం ప్లఘంగనామ సం.లో వేయబడింది. రెండవ అకాలవర్షుని పాలనా కాలంలో ఇది క్రీ.శ. 888 అవుతుంది. శంకరగండరన కాలంతో సరిమాసినపుడు కూడా ఇదే కాలంతో సరిపోతుంది. శాసనం స్వస్తిం అకాలవర్ష దేవ శ్రీపృథ్వి వల్లభ మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర అంటూ మొదలయింది. 'తత్వాద పద్మపేసేవితుడైన మహాసామాంతాధిపతి' 'జయధిర, భువనైక రామ, ఆఖిమానధవశ, రష్టరమేరు, రాజభూరి శ్రవ, విద్యప్షణారాయణ, ధర్మరత్నాగరం' అనే బిరుదులన్న శంకర గండరన కొల్లిపాక - 20,000ల నాడు రాజధానిగా పాలిస్తున్నపుడు (ఇదే పేరుతో వున్న శంకరగండరనలు కళ్యాణిచాళుక్యుల కాలంలో అగుపిస్తారు. కనుక రాష్ట్రకూటమహారాజు అకాలవర్షునికి, మహాసామాంతాధిపతి శంకగండరసకు కుదిరే కాలమిదే. ఆమనగల్లులో గోకలార్ఘుగుళు(జ్ఞిన) బసదికి, 'దికూటమల్లదే పే దేవుటులకు అక్కడి ప్రెగ్గడల ఆనతితో వామదేవయ్య అనే అధికారి గ్రామగావుండాలతో కలిసి అనేక మర్మరుల పంటభూమిని, వేలాది గద్యలను దానం చే సినట్టు ఈ శాసనంవల్ల తెలుస్తున్నది.

ఈ శాసనం మొదటివైపు పైన దేవాలయగోపరం, ఆవు దూడు, శివలింగం, నంది చెక్కివున్నాయి. మూడోవైపు మేడినాగలి చెక్కివుంది. మేడిగలనాగలి నాటిరైతుసంఘూలసమాఖ్య గుర్తు. దీనినే 'చిత్రమేళి' అంటారని ఆంధ్రజ్యోతి దినపుత్రిక ఆదివారం అనుబంధంలో వారం వారం 'చరిత్రశకలాలు'లో రాసిన డా. కంపని శివనాగిరిఢిగారు రాసారు. మూడో కులోత్తుంగ చోళునికాలంలో 1197లో నెల్లూరు రంగసాయకస్త్యామి దేవాలయంలో వేయబడ్డ శాసనంలో తెలుపబడ్డద ని తెలిపారు. అట్లయితే ఆమనగల్లు శాసనం దక్కనులోనే తొలి రైతు సంఘూల సమాఖ్యాను గురించి పేర్కొన్న తొలిశాసనం.

నాగార్జున కొండలో తప్పకాలలో దొరికిన ఆయకస్తంబాలపై బ్రాహ్మణులపిలో 3వ శ.పు వీరపురుషదత్తుని(పె విజయసంవత్సరంలో) పేర (ఎపిగ్రాఫియా ఇండికా-XX) రాసివున్న శాసనంలో 4వపంక్తిలో 'హిరణ్య కోటి, గో శతసహస, హల శతసహస' అనివుంది. నాగలి ప్రసక్తి అప్పబేసుందే శాసనాలకెక్కింది. ఇప్పబీ ఆలంపురం ఒకప్పబీ 'హలంపురమే' కదా. లక్ష్మి నాగళ్యాను పంచి వీరపురుషదత్తుడు సాగు చేయడాన్ని ప్రోత్సహించి చరిత్రలో ఆదర్శంగా నిలివిషోయడు. నాగలి ఆనాటిసుండి శాసనాలకెక్కింది. నాగళ్యాను గ్రహించిన రైతులు గ్రామ, గ్రామసారైతుసమాఖ్యలు తప్పక ఏర్పరచుకునివుంటారు. ఆ సాంప్రదాయమే 'చిత్రమేళి'గా పరిణమించివుంటుంది.

ఆమనగల్లు రేచెర్లరెడ్డి వంశికుడు డా. రాంస్వరూప రెడ్డిగారు చరిత్రప్రియులు. వారి మాటలిమిద నల్గొండ పురావస్తుశాఖ నల్గొండ జిల్లా బాధ్యలు పగడం నాగరాజగారు, హిందూ రిపోర్టర్ కరుణాకర్ రెడ్డి, మా సహాయకుడు చంబితో కలిసి నేను (కొత్తతెలంగాణ చరిత్ర బృందం) ఆమనగల్లుకు చేసినయాత్ర అద్భుతమైన చారిత్రకానుభవాన్ని ఆనందాన్నిచ్చింది.

-ఎస్.హరగోపాల్

మొబైల్: 99494 98698

చంద్రశిలా శీభుత చంద్రవెల్లి గుళ్ళు

విశేషశ్వరాలయ మంటపం, పలవార దేవత అలయం

తెలంగాణ వాస్తుశిల్ప కళలకు కాణాచి కాకతీయ దేవాలయం లైట్ వాటికి మచ్చుతునక రామపు దేవాలయం. దాన్ని చాలా మంది చూసుంటారు. శిల్పకళా రామజీయకుతలో దానితో పోటిపడే దేవాలయాలు కూడా మన రాష్ట్రంలోనే ఉన్నాయి. ఇవి కరీంనగర్ జిల్లా మంధనికి సమీపంలో ఉన్న కమ్మంపల్లి గ్రామ శివారులో ఉన్నాయి. స్థానికులు వీటిని చంద్రవెల్లి గుళ్ళు (సందర్శి గుళ్ళు) అంటారు. అ గుళ్ళలో దొరికిన శాసనంలో కూడా చంద్రవెల్లి పేర్కొనబడింది. సమీపం నుండి మానేరు నది పారుతూ కంబం వంటి ఒక నిటారైన పెద్ద శిల వద్ద మలుపు తీసుకొని మరో 15 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న గోదావరి నదిలో కలుస్తుంది. ఈ కంబం ప్రాంతంలో ఉన్న ఊరికి కమ్మంపల్లి అనే పేరొచ్చింది.

ఈక్కడ రెండు దేవాలయాలున్నాయి. వాటి మధ్య దూరం సుమారు 150 మీటర్లుంటుంది. ఈ ఖాళీ స్థలంలో గోధుమ వర్షపు మంచి రాయి ఉంది. దాన్ని వెలికి తీసి ఆ రాతితో ఈ దేవాలయాలను కట్టారు. కట్టించింది - విశేష్వర శివాచార్యులు. ఈయన క్రీ.శ. 1199 నుండి 1262 మధ్య తెలుగు దేశాన్ని పాలించిన బిరుగల్లు కాకతీయ రాజు గణపతిదేవస్మినికి గురువు. రోడ్ పక్కనున్న ప్రధాన దేవాలయం లోని మూల విరాట్ పేరు విశేష్వర స్వామి అని శాసనంలో పేర్కొనబడింది.

ఈ విశేషశ్వరాలయం త్రికూటాలయం. అంటే ఒకే విశాలమైన మంటపానికి మూడు వైపులా మూడు ఆలయాలుండడం. ప్రధాన ఆలయం ప్రధాన ద్వారం తూర్పువైపు ఉంది. ఘర్ధాంగు దూరంలోనే ఉన్న మానేరు నదిలో భక్తులు, తపోధనలు, శ్రావణులు అధిక సంఖ్యలో స్వానం చేసి వచ్చి స్వామివారిని అర్పించేవారని, స్వామివారి అంగరంగ భోగాలతోపాటు అలాంచివారి శాకర్యల కల్పనకు కూడా విశేషశ్వరాచార్యులు దానాలు చేశారని శాసనంలోనే ఉంది.

ఈక్కడి రెండు ఆలయాల గోడలు, పట్టీలు, స్థంభాలు, కప్పులు, ద్వారాలు, ద్వారాలపై కమ్ములు మొదలుకొని ప్రతి శిల ప్రతి అంగుళం

వెస్పుసులు మలచబడ్డట్లే అనేక రూపలావణ్యాలతో మలచబడ్డాయి. ఆయా శిల్పాల సౌందర్యం చూపరులకు ఒక జీవితకాలపు నేత్ర పర్వాన్ని మిగులుస్తుంది. స్థంభాల కింది భాగంలో చెక్కిన నాట్యక్రతెల శిల్పాలు, పై భాగాల్లో శిల్పించిన హంసలు, చిలుకలు, కీర్తిముఖాలు, ఆలయ ద్వారాలపై చెక్కిన త్రిమార్పులు తదీతర శిల్పాలందాలు రామపు శిల్పాలను సైతం సౌందర్యంలో తక్కుపు చేస్తాయి.

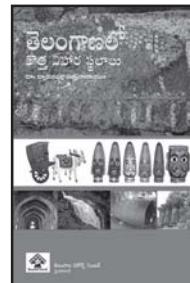
జంతటి అందమైన, శిల్పకళా శోభితమైన ఆలయాలను ఇప్పుడు మనం దశాబ్దకాలం పాటు కొన్ని కోట్లు ఖర్చు పెట్టి కృషి చేసినా కట్టలేము కాబట్టి శిథిలావస్థలో ఉన్న వాటిని కొంచెం ఖర్చుతో పునరుద్ధరించుకుంటే మన అద్భుత కళా వారసత్వాన్ని కాపాడుకున్న వాళ్ళమపుత్తాం.

ఇలా వెళ్ళాలి: చంద్రవెల్లి గుళ్ళు ప్రైదరాబాద్కు సుమారు 250 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్నాయి. ఎటు నుంచి వెళ్ళేవారైనా ముందు మంధని చేరుకుని, అక్కడి నుంచి సుమారు 12 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ఈ గుళ్ళకు సౌంత వాహనాల్లోగాని, బస్సులు, ఆటోల్లో గాని వెళ్ళవచ్చు. రైలు సౌకర్యం ఈ గుళ్ళకు 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న పెద్దపల్లి / రామగుండం వరకు ఉంది. సమీపంలోనీ మంధనిలో తిండి, పనసి సౌకర్యాలు లభిస్తాయి. మంధని కూడా చారిత్రక ఆలయాలకు, సమీప గోదావరిలో జరిపే కర్కుండలకు ప్రసిద్ధి.

-ద్వారమపల్లి సత్యనారాయణ
మొబైల్: 94909 57078

మెయిల్: dyavanapalli@gmail.com
(తెలంగాణ కొత్త విపోర స్థలాలు ప్రస్తరం నుంచి)

ప్రత్యుత్తము: తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్, చంద్రం 490, వీధి నెం. 12, హిమాయత్ నగర్, ప్రైదరాబాద్-29, తెలంగాణ. వెల: రూ. 100

బంగారు తెలంగాణ... కోటి రతనాల వీణ!

ప్రత్యేక తెలంగాణ... అరవై ఏళ్ళ ఆరాటం... ఆరు దశాబ్దాల పోరాటం... మూడుస్వర కోట్ల ప్రజానీకం కలలు గన్న స్వరాష్టం... కేసీఆర్ నేత్యుప్పంలో ఉద్యమించిన తెలంగాణ ప్రజానీకం.... అంతా ఒకప్పె ముక్కకంరంతో జై తెలంగాణ అంటే దిగివచ్చిన కేంద్రం... చట్టసభల్లో అరాచకలను అధిగమిస్తూ రాష్ట్ర విభజనకు పొందిన ఆ మౌద్దం... సరిగ్గా జూన్ 2 కు తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడి రెండేళ్ళ పూర్తయింది. ఇదంతా రెండేళ్ళ కిందటి చరిత్ర... మనమే నా టికి మర్చిపోలేని గతం...

మరి వర్తమానం లోకి వస్తే... తెలంగాణ అవిర్భవించి అప్పుడే రెండేళ్ళ గడిచింది. అరవై ఏళ్ళ పాటు నిర్మాణాన్ని, వివక్షను ఎదురొచ్చు ప్రాంతం చరిత్రలో రెండేళ్ళ అతి స్వల్పుకాలమే అయినప్పటికీ, అరు దశాబ్దాల ఉజ్జ్వల భవితవు అసలైన పునాది పడింది. తెలంగాణ ముఖ్య మంత్రిగా కేసీఆర్ పదవీబాధ్యతలు స్వీకరించి రెండేళ్ళయింది. ఈ రెండేళ్ళనే ఎంత మార్పు... ఒకప్పుడు తెలంగాణ అనేందుకే భయపడితే... ఇప్పుడు ఎక్కడ చూసినా తెలంగానమే!

అరు దశాబ్దాలుగా బంజరు తెలంగాణగా ముద్ర పడిన తెలంగాణ నేడు బంగారు తెలంగాణగా మారుతోంది. నీళ్ళు, నిధులు, నియామకాలు అనే మూడు అంశాలు ప్రధానంగా ఉద్యమించిన తెలంగాణ నేడు వాటి సాధనే లక్ష్మింగా ప్రగతిపథంలో ముందుకు దూసు కెళ్తోంది. నీళ్ళ విషయానికి వస్తే....

అధికారం చేపట్టిన మొదటి సంవత్సరంలోనే టీఆర్వెన్ ప్రభుత్వం గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ పునరుజ్జీవానికి గాను ప్రతీ గ్రామంలో చెరువులను పునరుధరించేందుకు 'మిషన్ కాక్టియ'ను ప్రవేశపెట్టింది. మొదటి దశ కింద 40,000 పైగా చెరువుల్లో పూడికతీతను చేపట్టింది. దాంతోపాటుగా చెరువు కట్టలను పట్టిపుం చేయడం ద్వారా వాటిలో వానసీటి నిల్వ సామర్థ్యాన్ని పెంచే ప్రయత్నాలు చేసింది. దాంతో పాటుగా ఇప్పటికే ప్రతిపాదించిన, నిర్మాణంలో ఉన్న ప్రాజెక్టులను వేగంగా పూర్తి చేసే ప్రయత్నాలు మొదలైంది. ఇప్పటికే కేటాయించ ఐదిను, ఏపీ పునర్వ్యవస్థకరణ చట్టం కింద రక్షణ కల్పించబడిన జలవనరులను పూర్తిస్థాయిలో సద్వినియోగం చేసే యత్నాలు ప్రారం భించింది. తెలంగాణ అవసరాలు తీర్చుకుండా, ఇక్కడి నిధులు వెచ్చిస్తూ, కృష్ణా డెల్హాకు గోదావరి జలాలు తరలించే ఏక్కుక లక్ష్మింతో గత ప్రభుత్వాల హాయాంలో రూపుద్దికున్న దమ్ముగూడెం-బేల్ పాండి లింక్ వంబి ప్రాజెక్టులను రద్దు చేశారు. అంతర్ రాష్ట్ర వివాదాలు, పర్యావరణ క్లియరెన్స్ సంబంధిత సమస్యలు, జాతీయ పార్టీల గుండా కాలుపల ఏర్పాటు లాంటి వాటితో ఉద్దేశపూర్వకంగా ఆయా ప్రాజెక్టులకు గత ప్రభుత్వాల స్ఫోంచిన అవరోధాలను తొలగించేందుకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం కృష్ణా చేసింది. గోదావరి, కృష్ణా నదుల నుంచి లిప్పి చేసే నీటిని నిల్వ చేసేందుకు గాను జలాశయాల నిల్వ సామర్థ్యాన్ని పెంచే యత్నాలు చేసింది. తక్కువ వ్యాయంలో గోదావరిపై

అధికారం చేపట్టిన మొదటి సంవత్సరంలోనే టీఆర్వెన్ ప్రభుత్వం గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ పునరుజ్జీవానికి గాను ప్రతీ గ్రామంలో చెరువులను పునరుధరించేందుకు 'మిషన్ కాక్టియ'ను ప్రవేశపెట్టింది.

మొదటి దశ కింద 40,000 పైగా చెరువుల్లో పూడికతీతను చేపట్టింది. దాంతోపాటుగా చెరువు కట్టలను పట్టిపుం చేయడం ద్వారా వాటిలో వానసీటి నిల్వ సామర్థ్యాన్ని పెంచే ప్రయత్నాలు చేసింది. దాంతో పాటుగా ఇప్పటికే ప్రతిపాదించిన, నిర్మాణంలో ఉన్న ప్రాజెక్టులను వేగంగా పూర్తి చేసే ప్రయత్నాలు మొదలైంది.

నూతన బారేజ్లు నిర్మిస్తోంది. ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాల్లో జాప్యం తగ్గిం చేందుకు పొరుగు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో ఒప్పందాలు కుదురుకుం టోంది. తెలంగాణ రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సాగులో ఉన్న భామి విస్తృతం 30 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే. నిజం హాయాంతో పోల్చిస్తే కూడా ఇది తక్కువే. దీన్ని కోటి ఎకరాలకు పెంచాలని ప్రభుత్వం లక్ష్మణగా నిర్దేశించుకుంది. తెలంగాణలోని అన్ని నియోజకవర్గాలకు కృష్ణా, గోదావరి జలాలు అందిం చేందుకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

నిధులు

ప్రత్యేక తెలంగాణకు ఊపిరి పోసిన 'నీళ్ళు, నిధులు, నియామ కాల' నినాదంతో రెండో అంశమైన నిధులకు కూడా ప్రభుత్వం తగ్గ ప్రాధాన్యమిచ్చింది. అంధ్ర రాష్ట్రం అప్పుల రాష్ట్రమని, తెలంగాణ మిగులు రాష్ట్రమని తెలంగాణవాదులు మొదటి నుంచి వాదిస్తూనే ఉన్నారు. పెద్ద మనుషుల ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించి తెలంగాణ మిగులు నిధులను అంద్రకు తరలిస్తున్నారని కూడా లెక్కలతో నిగ్గ తేల్చారు. చివరకు ఈ వాదనే నిజమని తేలింది. 14వ పైనాన్ కమిషన్ కూడా ఇదే విషయాన్ని త్రుపుపర్చింది. దేశంలో మిగులతో ఉన్న రెండో రాష్ట్రంగా అది తెలంగాణను గుర్తించింది. నిధుల లభ్యతను తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రజల సమస్యల పరిపూర్వానికి ఒక సదవకాశంగా మలుచుకుంది. వివిధ అభివృద్ధి, సంక్లిష్ట పథకాలకు భారీ స్థాయిలో నిధులు కేటాయించింది. ప్రభుత్వం ముమ్మరంగా నిర్వహించిన జంబింటి సర్వేతో వివిధ సామాజిక సంక్లేషు పథకాల్లోని లోటుపాట్లు తెలిసి వచ్చాయి. నిధులు ఎక్కడక్కడ ఎలా దుర్గానియోగమవుతున్నాయా అర్థమైంది. ఆ మేరకు అయి లీకేజీలను నివారించేందుకు ప్రభుత్వం తగ్గ చ్యాల్కలకు తీకారం చుట్టింది. కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి ఆశించి న మేరకు సహాయం అందనప్పటికీ వివిధ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి, పథకాల అమలుకు ప్రభుత్వం కృతిశ్చయంతో ముందుకు సాగుతోంది.

|దక్కన్ ల్యాండ్|

ఉద్యోగాలు

ఏపీ, తెలంగాణ మధ్య ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల విభజనలో అసాధారణ జాప్యూ నెలకొనడంతో దాని ప్రభావం నూతన ఉద్యోగాల రిక్రూట్ మెంట్ పై పడింది. టీఎస్జెన్కో / టీఎస్ ట్రాన్స్కో, సింగరేణి కాలరీస్ లాంటి నోటిఫికేషన్లతో రాష్ట్రంలో కొలువుల జాతర మొదలైంది. అంతేగాకుండా యావత్ దేశం ప్రశంసలు పొందిన అన్లైన్ స్టేట్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ రిక్రూట్ మెంట్సు ప్రాసెన్సు ప్రారంభించింది. ఇది అద్యుత ఘలితాలను అందించింది. ఐటీని విజయవంతంగా ఉపయోగించుకుంటు స్వందుకు, పారదర్శక రీతిలో, ఎలాంటి లోటు పాట్లకు తాతు లేకుండా, ఆన్లైన్లో పరిక్షల నిర్వహణకు గాను తెలంగాణ రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్కు స్టోర్చ్ అర్దర్ ఆఫ్ మెరిట్ అవార్డ్-2015ను ప్రకటించారు. సుమారుగా 700కు పైగా రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వ విభాగాలు ఈ అవార్డ్ కోసం పోటి పడ్డాయి.

సీళ్ళు, నిధులు, నియామకాలు ... ఈ మూడు అంశాల్లోనూ తెలంగాణ ప్రభుత్వం గణానీయ పనితీరును కనబరించిది.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం అందిస్తున్న అభివృద్ధి సంక్లేష పథకాలు నిరుపించాలను భర్తిసా - ఆసరా పెస్టుస్టు

వృద్ధులకు, చేసేత, మరనేత కార్బూకులకు, వితంతువులకు, కల్పగీత కార్బూకులకు, ఎయిష్ట్ బాధితులకు ప్రతినెలా రూ. 1,000/- - మరియు వికలాంగులకు ప్రతినెలా రూ. 1500/- ఆర్థిక సహాయం ఇప్పటి వరకు 35,85,130 పించన్దారులు తెలంగాణ ప్రభుత్వం ద్వారా లభించాయి.

నిలుపేదలకు భర్తిసా - ఆసరా పెస్టుస్టు

ఈ పథకం కింద గ్రామీణ, పట్టణాలనులకు 560 చ.అడుగుల డబుల్ బెడ్రూం ఇండ్స్ట్రులు ప్రభుత్వం నిర్మించి ఇస్తుంది.

షిటీమ్స్ - మహిళల భద్రతకు రక్షణ కవచం:

తెలంగాణ ప్రభుత్వం మహిళల రక్షణకు అనేక చర్యలు చేపట్టింది. వీటిలో షిటీమ్ ఏర్పాటుతో పోకిరీల పట్ల కలినంగా వ్యాహరిస్తూ కొన్సిలింగ్ నిర్వహిస్తుంది. మహిళల సమస్యల పరిష్కారానికి 24/7 హాల్ఫ్‌లైన్ 181 టోల్ ట్రై నెంబర్సు ఏర్పాటు చేసింది.

రూ.1 కిలో జియ్యు:

కుటుంబంలోని ఒక్కరక్కరికి 6 కిలోల చొప్పున బియ్యం పంపి ణీ. ఈ పథకం ద్వారా 2,86,00,000 లక్షల మంది కడుపు నిండా భోజనం చేస్తున్నారు. ప్రతినెలా 1.80 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు పైగా బియ్యం ప్రభుత్వం సరఫరా చేస్తుంది.

కల్యాణాలక్షీ:

తెలంగాణ ప్రభుత్వం పేదింటి ఆడపిల్లల పెళ్ళి కానుకగా రూ. 51,000లు అందిస్తుంది. కల్యాణాలక్షీ పథకం ద్వారా 18 సంాలు పైబడిన ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీఎస్, ఈఎస్, ఈఎస్టీ వర్గాలకు చెందిన ఆడపిల్లల పెళ్ళికి ఆర్థిక సహాయం అందుతుంది.

షాఖ ముఖారం:

తెలంగాణ ప్రభుత్వం ముస్లిం, క్రిస్తియన్, సిక్కు మతస్తుల

ప్రత్యేక తెలంగాణకు ఊపిరి పోసిన ‘సీళ్ళు, నిధులు, నియామకాలు’ నినాదంతో రెండో అంతమైన నిధులకు కూడా ప్రభుత్వం తగు ప్రాధాన్యమిచ్చింది. అంధ్ర రాష్ట్రం అప్పుల రాష్ట్రమని, తెలంగాణ మిగులు రాష్ట్రమని తెలంగాణవాదులు మొదచి నుంచి వాదిస్తూనే ఉన్నారు. పెద్ద మనుషుల ఒప్పందాన్ని ఉలంఘించి తెలంగాణ మిగులు నిధులను అంధ్రకు తరలిస్తూన్నారని కూడా తెక్కులతో నిగ్గి తేల్చారు. చివరకు ఈ వాదనే నిజమని తేలింది. 14వ పైనాన్స్ కమిషన్ కూడా ఇదే విషయాన్ని త్రువపరిచింది.

కోసం కూడా ఆడపిల్లల వివాహ భర్యుల కొరకు రూ. 51,000లు అర్థిక సహాయం అందిస్తుంది. ఇందుకు 2016-17 సంవత్సరంలో రూ. 100 కోట్ల బడ్జెట్ కేటాయించారు.

ఆరోగ్యాలక్షీ:

మాతాశిశు అరోగ్య సంరక్షణలో భాగంగా ఈ పథకం ద్వారా అంగేవాడీలలో 5.90 లక్షల స్ట్రీలకు, 6 సంవత్స రాలకు లోబడిన 18.20 లక్షల చిన్నారులకు ఒక పూట పొష్టికాపోరం ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

విశ్వపటంలో తెలంగాణ ఎటీ:

స్టోర్ గవర్నర్స్ ద్వారా చౌరసేవలు అందించడంలో అదర్ రాష్ట్రంగా నిలపడం, అంతర్జాతీయ ఐటి గమ్యస్థానంగా తెలంగాణ మరియు ద్వాతీయ క్రేచి నగరాలకు ఐటిని విస్తరించడం

టీఎస్-పెషన్స్:

పారిక్రామిక రంగం అభివృద్ధి చెందడానికి తెలంగాణ ప్రభుత్వం సింగిల్ విండో క్లియరెన్స్ ద్వారా పారదర్శకంగా ప్రాజెక్టు అనుమతులు జారీ చేస్తుంది. 2015 నుండి 1691 కంపెనీలు అనుమతులు పొందాయి. వాటిలో 883 కంపెనీలు ఉత్పత్తి ప్రారంభించాయి.

మీ కలలను నిజం చేసి అపురూప అవిష్కరణలకు అధ్యాత వేబిక టీ-హాబ్

ప్రభుత్వ ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంగా ఏర్పడిన టీ-హాబ్ ప్రపంచం లోనే అత్యంత ప్రతిప్రోత్సవమైన పారిక్రామిక హాబ్గా ఎదుగుతోంది. ఇది స్టోర్సులు, దివ్యాసంస్కరణలు, కార్బోరేట్లు, రీసెర్చ్ సంస్కరణలు ప్రభుత్వ రంగాలతో పాటు పెక్కాలజీ సంబంధిత స్టార్టుప్ల స్థాపనకు ఏర్పర్చారు.

TASK - వినుత్తుగా పైపుళ్ళ అభివృద్ధి:

తెలంగాణ అకాడమి ఫర్మ స్కూల్ అండ్ నాలెడ్ ద్వారా పాట్లకు అనుమతులు కూడా ప్రాప్తమిచ్చారు. పారిక్రామిక హాబ్గా ఎదుగుతోంది. ఇది స్టోర్సులు, దివ్యాసంస్కరణలు, కార్బోరేట్లు, రీసెర్చ్ సంస్కరణలు ప్రభుత్వ రంగాలతో పాటు పెక్కాలజీ సంబంధిత స్టార్టుప్ల స్థాపనకు ఏర్పర్చారు.

నిరంతర విష్యుల్తీ సరఫరా:

రైతులకు తొమ్మిది గంటల నాణ్యమైన విష్యుల్తీ, పరిశ్రమలతో పాటు వినియోగదారులందరికి నిరంతర విష్యుత్తు. దీని కొరకు రూ.

43,000 కోట్ల పెట్టుబడులతో ప్రసార, పంపిణీ సంస్థల ఆధునికరణ ను తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేపట్టింది.

మెర్యాన్ హోటిల్ వసతులు:

ప్రతి జిల్లాకు 4 లైన్ రహదారులు, ప్రతి మండలానికి 2 లైన్ రహదారుల నిర్మాణం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. అంతేకాక 2000 కిలో మీటర్ల నిర్మాణ లక్ష్యంతో ఏర్పాటు చేయబడిన ప్రాటిజెక్ట్ రోడ్ డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్ (ఎస్‌ఆర్‌డిపీ) ద్వారా ప్రైదరాబాద్‌లో 5 పైఫ్లేటులు, 11 ప్రధాన కారిడార్లు, 60 ముఖ్య రహదారులు, 50 గ్రిడ్ సెపరేటర్ల నిర్మాణాన్ని నిర్వహిస్తుంది.

మిషన్ కాకతీయస్:

తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని 45,000 ప్రైగా చెరువులను, కుంటలును గుర్తించి పూడికితీత కార్బూక్షమం చేపడుతున్నారు. తద్వారా భూగర్జు నీటి మట్టాన్ని పెంచి వ్యవసాయానికి నీటి వసరులను సమకూరుస్తు న్నారు. ఈ కార్బూక్షమాన్ని 2014లో ప్రారంభించారు. ఐదేళ్ల కాల వ్యవధిలో రూ. 20,000 కోట్ల బడ్జెట్ కేటాయింపులు. ఇప్పటి వరకు రూ. 3000 కోట్ల వ్యయంతో 8,000 చెరువులను పునరుద్ధరించారు.

రైతులకు చేయాత:

రూ. 1లక్ష లోపు వ్యవసాయ రుణాలు తీసుకున్న రైతులకు వాటి మాఫీ నిమిత్తం ప్రభుత్వం రూ. 17,000 కోట్ల ఖర్జు చేసింది. ఇది రైతుల జీవస్థాయిని పెంచడానికి దోహదం చేస్తుంది.

జంటించికి నల్లా మిషన్ భగీరథి

రాష్ట్ర ప్రజల దాహార్తి తీర్చే బృష్టత్ర కార్బూక్షమం

రూ. 35,000 కోట్ల అంచనాలతో 1.26 లక్షల కిలోమీటర్ల పొడవున పైప్‌లైన్లను నిర్మించి కృష్ణా, గోదావరి, వాటి ఉపనుమల నుండి నీటిని తరలించి జంటించికి నల్లాల ద్వారా పరిపుత్రుమైన నీటిని అందించున్నారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వ్యక్తికి 100 లీటర్లు, పట్టణ ప్రాంతాల్లో 150 లీటర్లు అందిస్తారు.

హార్టిఫిశరిం - తెలంగాణ ఇంట ప్రఘతీరిశం

రాష్ట్రంలో అడువుల శాతాన్ని 24% నుండి 33% పెంచడం. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 230 కోట్ల మొక్కలను నాటడం ద్వారా ప్రకృతి సమతల్యాత, జీవరాశుల మనుగడకు దోహదం చేస్తుంది.

నీటి ప్రాజెక్టులపై చారిత్రిక ఒప్పండాలు

గోదావరి నదీ ప్రాజెక్టులపై తెలంగాణ, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మద్య మునుపెన్నడూ జరగని విధంగా మెమోరాండం ఆఫ్ అండర్‌స్టోండింగ్ (ఎంటియు) సంతకం చేయడం జరిగింది. ఈ ఎంటియు గోదావరి దాని ఉపనదులైన పెన్గంగా, ప్రాణహీతలపై బ్యారేజీల నిర్మాణాన్ని సాకారం చేసి, లక్షలాది రైతులకు డారటనిప్పునుంది.

నీటిపాశుదల ప్రాజెక్టులు:

గోదావరి, కృష్ణా నదులపై చేపట్టునున్న నీటిపాశుదల ప్రాజెక్టులు రాష్ట్ర ప్రజలకు వరాలుగా మారనున్నాయి. వీటి ద్వారా 1 కోటీ

మన టీవీ... దక్కన్ టీవీ!

DECCANtv

తెలంగాణ ప్రసార మాధ్యమాల్లో సరికాత్త ఆశా కిరణంగా తెలంగాణ ప్రజాశీలకం ముందుకు వచ్చించి దక్కన్ టీవీ. తెలంగాణ నూతన రాష్ట్రంగా ఆవిర్భవిస్తున్న సమయానికి కాప్ట్ ఆటూగా ఇటూగా తన కార్బూక్లాపాలను ముమ్మరం వేసించి దక్కన్ టీవీ.

మీడియా అంటే అయినదానికి, కానిదానికి ప్రభుత్వం పై దుమ్మెత్తి పోయడం కాదు. ప్రజల పక్షం వహిస్తూ అభివృద్ధి ఊతం ఇప్పాచ్చిన బాధ్యత మీడియాపై ఉంది.

తెలంగాణ పునర్నిర్మాణంలో తన వంతు పాత్ర పోషించాలని దక్కన్ టీవీ భావిస్తోంచి. ప్రజా సమస్యలను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లా ఆన్నాయాలను, అక్రమాలను ఎబిలన్నా.. యావత్తే ప్రపంచానికి తెలంగాణ గొంతుక వినిపించడమే దక్కన్ టీవీ లక్ష్యం.

మీడియాను మీడియాగానే మాస్తూ దాచ్చి ప్రజల మనో భావాలకు వేబికగా మారుస్తూ తెలంగాణ ప్రజాశీలకం ముందుకు వస్తోంచి దక్కన్ టీవీ.

ఈ నేపథ్యంలో దక్కన్ టీవీని ఆదరిస్తూ మన టీవీగా దాచ్చి నిలబెట్టుకోవాల్సిన బాధ్యత యావత్తే తెలంగాణ సమాజంపై ఉందని మేము విశ్వసిస్తున్నాం. ప్రజల సమస్యలను మా దృష్టికి తీసుకురావాచ్చించిగా కోరుతున్నాం. వార్తలు, వాటిజ్య ప్రకుటనలు.. ఇలా ప్రతి అంశంలో దక్కన్ టీవీకి సహకరించాల్సించిగా అభ్యర్థిస్తున్నాం.

మా చిరునామా:

Deccan TV

Studio : Burri Residency, 8-2-624,
Road No. 10, Near City Center Mall,
Banjara Hills, Hyderabad - 500 034,
Email : vc.deccantv@gmail.com,
Cell : 9505656000

DECCANtv

Voice of Telangana

www.deccantv.com Telugu News Channel deccantvhyd@gmail.com

పాటమ్మా నాకు ప్రాణమైతివే పాటమ్మా... కొండ కోన గుండెల్లో కోయిల రాగమైన

కొమిరె వెంకన్ పాట

వీరుల పోరాటబాటలో అమరుల త్యాగాలతో సాగిపోతున్న గోదారి లోయలో పాటల ప్రవాహమై, రాల్చి, రఘులు, కొండలు, గుట్టలు దాటి గమ్మం కోసం ఎదురీదన పాటల విలుకాడు కొమిరె వెంకన్. ఎవరులవనంలో సొమ్ముస్సిల్లి పడిపోయిన ఉడ్యమ గొంతుక లోని ఆవేదనని, ఆర్ని తజ్జిమిచూడ్దాం. కొమిరె వెంకన్ పాటల పాదాల వెంట కాసేపు కలెదిరుగుదాం.

మొదటి నుంచి తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఖమ్మం జిల్లాకు ఒక ప్రత్యేకమైన స్థానం ఉన్నది. సహజసిద్ధమైన పచ్చని కొండలనడుమ అదివాసి, కోయ, గోండ, చెంచు, గిరిజన బిడ్డలు, గోదారి గలగలలు, కోయిల రాగాలు, జలపాత దృశ్యాలు ఎన్నో, మరెన్నో అధ్వర్తాలకు అలవాలమైన నేల మన ఖమ్మం జిల్లా.

ఖమ్మం జిల్లా బయ్యారం మండలంలోని ఏజన్సీ గ్రామమైన ఇరుసులాపురంలో కొమిరె చంద్రయ్య - ఎల్లమ్మ దంపతులకు తాలి నోము కలలపంటగా థిబ్రవరి 12, 1969లో కొమిరె వెంకన్ జన్మించిందు. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆకంఠ అంకురించిన ఈ సంవత్సరం లోనే కొమిరె వెంకన్ ఈ నేలమీద పురుదు పోసుకోవడం యాద్యచ్ఛికమే కావచ్చు. కాని ఆనాటి ఉడ్యమ స్వార్తిని, పోరాట పటిమను పుణికి పుచ్చుకున్న కొమిరె వెంకన్ సొమాజిక ఉడ్యమాలతో పాటు తెలంగాణ మలివిదత పోరాటంలో కవిగా, గాయకుడిగా, ఉడ్యమ కారుడిగా క్రియాశీలపాశ్రాపన పోషించిందు. ఉప్పలయ్య, కృష్ణ అనే ఇద్దరు తమ్ముండత్తో పాటు ప్రౌఢు అనే ఒక చెల్లెలు కూడా ఉన్నది.

కొమిరె వెంకన్ ప్రాథమిక విద్యను స్వీకారమైన ఇరుసులాపురంలో చదువుకొని, హైస్కూల్, ఇంటర్ విద్యను బయ్యారంలో పూర్తి చేసిందు. ప్రభుత్వ హోస్టల్లో ఉండి చదువుకుంటు, పారశాల దశలోనే పి.డి.ఎస్.యు. ఇల్లందు తాలూకా కమిటీ సభ్యుడిగా మొదలైన కొమిరె వెంకన్ జనజీవన ప్రస్తావం అరుణోదయ జెండాతో ముందుకు సాగింది. ఆ తర్వాత డిగ్రీ కోసం ఖమ్మం పట్టణానికి చేరుకుందు. సొమాజికోద్యమ ప్రభావం ఎక్కువగా ఉండే ఎన్.ఆర్. అండ్ బి.జి.ఎస్.ఆర్ కళాశాలలో చేరి డిగ్రీ విద్యను పూర్తి చేసిందు. సమసమాజాన్ని, సొమాజిక చైతన్యాన్ని కలగున్న కొమిరె వెంకన్ తన ఆశయ సాధనకోసం ఆచరణాత్మక జీవితాన్ని మొదలుపెట్టిందు. పాటను భుజనేసుకొని అణగారిన గోండు, గిరిజన, ఆదివాసి మాదిగ పట్లను చైతన్యం చేసే ప్రమంలో తన పాట నిర్మంధాన్ని కూడా ఎదుర్కొంది. ఆ తర్వాత వరంగల్లు కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయంలో ఎకనామిక్స్, పాలిటికల్ సైన్స్లో మాస్టర్ డిగ్రీని సంపాదించిందు. జనం కోసం

పాటలు పాడుతున్న కొమిరె వెంకన్ కొన్ని కేసులల్లి ఇరుక్కొని ఐదు నెలలు జైలు జీవితాన్ని కూడా అనుభవించవలసి వచ్చింది. భార్య కళాశాల, కొడుకులు రాము, రాజు, బిడ్డ అనుషులు పేదరికంలో మగ్గి పోయింద్రు. సొధారణ కూలి కుటుంబం నుంచి వచ్చిన కొమిరె వెంకన్ ఇంటికి పెద్ద కొడుకై ఇంత దారి చూపిస్తడనుకుంటే కొడుకు పడుతున్న బాధల్ని చూసి కుటుంబమంత దుఃఖసాగరంలో మనిగి పోయింది. అయినప్పటికి కొమిరె వెంకన్ పాటను మాత్రం విడిచి పెట్టిలేదు. పాటే ప్రాణంగా జీవితాన్ని ఎల్లదీసుకొచ్చిందు. బయ్యారంలో తాను చదువుకున్న పారశాలలోనే విధ్యావాలంటీర్ గా పనిచేసిందు. జర్రులిజం కోర్చును పూర్తి చేసిన కొమిరె వెంకన్ కొంతకాలం వివిధ పత్రికల్లో జర్రులిస్టగా కూడా పనిచేసిందు.

వెలవాడ వెతల్లోంచి, దష్టవరువుల మోతల్లోంచి ఉచ్చికివచ్చిన గొంతుక కొమిరె వెంకన్ది. మాదిగల జీవితాలలో ఉండే అనేక అవమానాల్ని, చీత్తరింపులని భరించిన అగ్నికణం కొమిరె వెంకన్. అందుకే నిద్రాణ అగ్నిపర్వతమై రగిలి రగిలి పాటల ప్రకంపనలు సృష్టించిందు. కులం, మతం లేని వర్ధ సమాజం కోసం ఆరాటపడ్డదు. అందుకోసం పాటలనే తూటాలుగా చేసిందు.

సమాజంలో ఏ రంగంలో చూసినా, ఆఖరికి ఎవ్రజెండా పునాదులలో కూడా కులమే బలంగా పనిచేస్తుందని, అట్టడుగు వర్గాలు

ఎంత త్రమించినా జీవితాలను త్యాగం చేసినా ఫలితాలను మాత్రం అందుకోలేక పోతున్నారని ఆవేదనని వ్యక్తం చేసిందు. ఆ తర్వాత 1999లో అరుణోదయ ఆధ్వర్యంలో గోదావరి జలాల సాధన కోసం చేపట్టిన యాత్ర కోసం వెలువరించిన ఆధియో క్యాసెట్లో కొమిరె వెంకన్ రాసిన పాటతో గోదారాలోయి పరవశించిది పదం పాడింది.

“అమ్మా చూడమ్మ బయలెళ్లినాడో గోదారమ్మ / గంగమ్మ తల్లె బయలెళ్లినాడో గోదారమ్మ / అదిగదిగో అటుచూడు బయలెళ్లినాడో / అలలల్లె అందెల్ల నప్పుళ్లతోటి / గలగల గజ్జెల మోతల్లతోటి / అదిలాబాదుకోచ్చి అడుగేసినాడో / పరుగుపరుగున వచ్చి పట్టెళ్లి తాకి గోదారమ్మ / తెలంగాణను చూసి తల్లిడిల్లిందో గోదారమ్మ” ఇట్ల తెలంగాణ కు గోదావరి జిల్లాలలో జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని తన పాటల ద్వార ఎండగట్టిందు. సీమాంధ్ర దోషిడి విధానానికి నిరసనగా తన కళాన్ని పదును పెట్టిందు. పాటల విల్లంబులను చేతపట్టుకొని కొండ కోనల్లో సంచరించిందు. టి.ఆర్.ఎస్.తో సహ అనేక ప్రజాసంఘాలు, విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు, కవులు, కళాకారులు మమేకన తెలంగాణ ప్రజా ఉద్యమంలో ప్రత్యుషంగా పాల్గొని క్రియాశీలకపాత్ర పోషించిందు.

కళాశాల స్థాయి నుంచే ఆటకోయిల పాటలుగా పచ్చ పచ్చాని చేలు పైరు పచ్చాని చేలు’ అంటు అల్లిబిల్లి జానపదాలతో మొదలై విషపోద్యమంతో పాటు తెలంగాణ ఉద్యమ పాటలకు పదునెట్టిందు.

“పాటమ్మా నాకు ప్రాణమైతివే పాటమ్మా / పాటమ్మ పంచప్రాణమైతివే పాటమ్మా / అమ్మపూడేటపదు తాలి పాటైతవు / నాన్న పాడేటపదు ఈల పాటమైతవు / ఉయ్యాల్లో ఆ బిడ్డ ఏడుస్తు ఉంటే / జాలిపడి జోల పాటైతపమ్మా / అందుకే నువ్వుంటే నాక్కిష్టపమ్మా / ఎంత కష్టమైనా బతుకు నష్టమైనా / నిన్నిచిచి నేనుండలేనామ్మ / నా బుతకు బాటువే నీవమ్మా” అంటూ 1999లోనే తెలంగాణ ఉద్యమానికి పాటని అందించిన అరుదైన పాటగాడు కొమిరె వెంకన్. ఈయన పాటలన్నింటిని “ఉద్యమగానం” అనే పేరతో పుస్తకంగా తెచ్చారు.

రాష్ట్ర అవిఱావం తర్వాత కొమిరెవెంకన్ పాటకు పాతికేళ్లు అనే గొప్ప కార్యక్రమాన్ని బయ్యారంలో నిర్వహించిందు. ఆ సందర్భంలో వెంకన్ ని ప్రజాకవిగా, పాటకవిగా కొనియాడిందు. ఇదే సమయంలో కొమిరె వెంకన్ పాటల్ని “అమరగీతం” జ్ఞాపకాల పాట అనే మరో పాటల సంపుటిని ప్రచరించడం జరిగింది.

జీవితమంత దుఃఖరితమైన కొమిరె వెంకన్కు కొత్తపాట రాసినప్పుడే పండుగ. కులరహిత సమాజాన్ని కలగన్న కొమిరె వెంకన్కు అది స్వప్నంగానే మిగిలిపోయింది. తెలంగాణ రాష్ట్ర జీవితమంతో కొంత ఊరట కలిగిన కొమిరె వెంకన్ సామాన్యుల కలలు నెరవేరుతాయనే ఆశాభావాన్ని వ్యక్తం చేసిందు. తన భావాలకు అను గుణంగా పేదల సంక్లేషమం కోసం పనిచేస్తున్న తెలంగాణ ప్రభుత్వం సంక్లేషమ పథకాలను ప్రజలకు మరింత దగ్గర చేయాలని భావించిందు. తన ఆటపాటలతో అహార్ణశలు శ్రమిస్తానని ఈ జీవితం ప్రజల కోసమేని నిరంతరం ప్రజలపాటే పాడతానని చాటిన కొమిరె వెంకన్ నీకిదే వందనం.

-అంబటి వేకవ

మొబైల్: 94927 55448

మెయిల్: varjj.ambati@gmail.com

పట్లె జాడు

పట్లె జాడు ప్రతి పట్లె జాడు

ఏ పట్లె జాసినా.. నా తెలంగాణలోన

అన్నం బెట్టిన రైతు

ఆత్మహత్యల పాతాతుండే - నా తెలంగాణలోన

॥పట్లెజాడు॥

అరె! పచ్చ పచ్చని పంట చేలతో

పాడి పంటలు పసిడి రాసులతో

కలకలలాడే పట్లె తల్లికీ

కన్న కొడ్కు బతికిన రైతు

కరువు కోరల చిక్కుస్తున్డు

పరువుకే ఉరి తాదేక్కుతున్నదు

ఏమి గోరము ఏమి గోరమాయే

మన అన్నదాత రైతన్న యచనిండకుంపటాయే

॥పట్లెజాడు॥

ఆకాశాన్నే నమ్ముకొని

అరకగట్టి మడి సెలకనుదున్ని

అప్పులు దెచ్చి విత్తనమేసి

నెత్తురు ఎరువుగ జల్లిన రైతు

పంటబోయి పాతప్పుల బడ్డడు

విషం గులికలు మింగుతున్నదు

ఏమి గోరము ఏమి గోరమాయే

చుక్కంత శోకమాయే

మన అన్నదాత రైతు బతుకంత శోకమాయే

॥పట్లెజాడు॥

తాళిపుస్తెలు అమ్మిన గాని

తెచ్చిన అప్పులు తీరవాయేననీ

అసలు సంగతి దేవుడెరుగును

వడిగట్టుటకే వణికిన రైతు

అప్పుల భారం తలుచుకున్డు

అత్యు హత్యలకు ఒడిగడుతున్డు

ఏమి గోరము ఏమి గోరమాయే

మన అన్నదాత రైతన్న ఎదనిమడ కుంపటాయే

॥పట్లెజాడు॥

అన్నలారా ఓ అన్నలారా

అత్మగల్ల ఓ రైతుల్లారా

తెలంగాణ మా బిడ్డల్లారా

ఆత్మ హత్యలు ఇక వద్దండి

భారతమాత ముద్దు బిడ్డలై

బతుకు పోరును జేద్దాంరండి

రైతన్న బతుకు పోరును చేద్దాం రారండి

రైతన్న బతుకు పోరును చేద్దాం రారండి

- కొమెరె వెంకన్

అలాంటి ఉత్తర్వులు జ్ఞాలేం

కులం, మతం, వర్ధం, దైవం వంటి ప్రస్తావమున్న 16 రాజకీయ పార్టీల గుర్తింపును రద్దు చేయాలని దాఖలైన అర్థాని దిలీ హైకోర్టు కొట్టివేసింది. ఇలాంటి అభ్యర్థన చేయడం వెనుక ప్రస్తావయోజనం కలిపించడం లేదని, దుర్బలేశం ఉన్నట్లు ఉండని వ్యాఖ్యానించింది. ఎన్నికల సంఘం వివరణతో తాము సంతృప్తి చెందామనీ, ఈ అంశాన్ని ఆ సంస్థ చూసుకుంటుండని జస్టిష్ జి.రోహిణి, జస్టిష్ జయంత్స్ నాథ్ లతో కూడిన ధర్మ సనం పేర్కొంది. అభ్యర్థనను కొట్టివేస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. “సిటిజన్స్ ట్రైట్స్ ఫౌండేషన్” అనే సంస్థ ఈ అర్థాని దాఖలు చేసింది. న్యాయస్థానం ఇచ్చే గడువులోగా ఇలాంటి పార్టీలు పేర్లు మార్పుకునేలా ఎన్నికల సంఘానికి ఆదేశాలివ్వాలని కోరింది.

‘కుళ్లిన’ స్థితిలో వైద్య కళాశాలలు

దేశంలో వైద్య కళాశాలలు ‘కుళ్లిన’ స్థితిలో ఉన్నాయింటూ సుధీలంకోర్చు ఫూటు వ్యాఖ్య చేసింది. తగిన సౌకర్యాలు కల్పించకుండానే సీట్ల సంఖ్యను 100 నుంచి 150కి పెంచి.. విద్యార్థుల భవిష్యత్తుతో ఆడుకున్నందుకుగాను ఒడిశాకు చెందిన ‘కల్చింగ్ ఇన్సిస్ట్యూట్ అఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ (కిమ్స్)’ కళాశాలకు రూ.5 కోట్ల జరిమానా విధించింది. 2015-16లో 50 మంది అదనపు విద్యార్థులను చేర్చుకునేందుకుగాను ఒడిశా హైకోర్టు అనుమతించడాన్ని సఫలచేస్తూ ఎంసిషన్ దాఖలు చేసిన పిటిషన్స్‌పై విచారణ సందర్భంగా జస్టిష్ మదన బి.లోకుర్, జస్టిష్ ఎన్.వి.రమణలతో కూడిన ధర్మాన్నం ఈ మేరకు ఆదేశాలు జారీచేసింది. 2015-16లో కిమ్స్లో అదనంగా చేరిన విద్యార్థులకు సంబంధించి భారత వైద్యమండలి (ఎంసిషన్)

దేశ పట్టాన్ని తప్పగా చిత్రికలనే జిలమానా!

మన దేశ చిత్రపటాన్ని తప్పగా చిత్రికరిస్తే భారీ జరిమానాలు విధించేందుకు కేంద్రం సిద్ధమవుతోంది. గరిష్టంగా ఏడేళ్ల జైలు శిక్ష రూ.100 కోట్ల వరకూ జరిమానా. కొన్ని సామాజిక అనుసంధాన వేదికలు జమ్ముకాశీర్సు పాకిస్థాన్లో, అరుణాచల్ ప్రదేశ్‌ను చైనాలో అంతర్వాగంగా చూపిం చిన నేపథ్యంలో ప్రభుత్వం ఈ న్యాయాన్ని ప్రతిపాదించింది. ఇటీవల కశీర్సు చైనాలో, జమ్మును పాకిస్థాన్లో అంతర్వాగంగా చేస్తూ మన దేశపటాన్ని ట్రైటర్ సిద్ధం చేసిన సంగతి తెలిసింది. ప్రభుత్వం నిరసన వ్యక్తం చేయడంతో సంస్థ తప్పును సరిదిద్దుకొంది. కేంద్రం సిద్ధంచేసిన భూప్రాదేశిక సమాచార నియంత్రణ బిల్లు 2016 ముసాయిదా ప్రకారం.. భారతీకు చెందిన ఏదైనా భూ ప్రాదేశిక సమాచారాన్ని ప్రచరించాలన్నా, వివిధ సమాచార ప్రసార వేదికలపై ఉంచేందుకు చిత్రాన్ని సిద్ధం చేయాలన్నా ప్రభుత్వం అనుమతి తప్పనిసరి. భూప్రాదేశిక సమాచారం అంటే.. ఉప్పుపోలు, విమానాలు, మానవ రహిత వైమానిక వాహనాలతో తీసే చిత్రాలతో పాటు మనుషులు చిత్రికరించే భోటోలు కూడా వస్తాయి.

ఇతర అధికారులు నిర్ణయం తీసుకుంటారని స్పష్టం చేసింది. వైద్య కళాశాలల్లో అవసరమైన సదుపాయాలు, బోధన సిబ్బంది వంటి అన్ని వ్యాఖ్యల వసతులు అందుబాటులో ఉండేలా ప్రభుత్వం క్రియాలీ పాత్ర పోషించాలని సర్వోన్నత న్యాయస్థానం సూచించింది. వైద్య విద్యలో నాయుత అత్యంత ముఖ్యమైన అంశమని పేర్కొంది. కళాశాలల్లో తనిఫీలకు సంబంధించి ఆరువారాల్గోగా ప్రామాణిక విధానాన్ని రూపొందించాలని ఆదేశించింది. కళాశాలల్లో పారదర్శకత, జవాబుదారీతనాన్ని తీసు కొచ్చేందుకుగాను తనిఫీ బృందాల నివేదికలు, విశేషమంగలు వెబ్సైట్లలో అందుబాటులో ఉంచాలని సూచించింది.

పొచ్చరిక చిత్ర పరిమాణం పెంచండి

పొగాకు ఉత్పత్తులపై పొచ్చరిక చిత్రం పెద్దగా ఉండాలనే ప్రభుత్వ న్యాయాన్ని సుప్రీంకోర్చు సమర్థించింది. ఈ న్యాయాన్ని వెంటనే అమలు చేయాలని పొగాకు కంపెనీలను ఆదేశించింది. కేంద్ర న్యాయాలై కర్మాచారక హైకోర్టులోని ధార్మాడ్ బెంచి ఇచ్చిన స్టేచెల్లదని జస్టిష్ పినాకి చంద్రఫోష్, జస్టిష్ అమితావారాయ్ తో కూడిన ధర్మాను సనం స్పష్టం చేసింది. పొగాకు కంపెనీలు దిలీ, ముంబాయి, గుజరాత్ హైకోర్టులోని దాఖలు చేసిన పిటిషన్లను ఇక నుంచి కర్మాచారక హైకోర్టులోని ప్రత్యేక బెంచి విచారిస్తుందని తెలిపింది. ఈ మూడు హైకోర్టులో ఉన్న పిటిషన్లను రెండు వారాల్లో కర్మాచారక హైకోర్టుకు బదిలీ జరుగుతుందని.. ఎనిమిది వారాల్లో కొలిక్కి వస్తుందని సుప్రీంకోర్చు వెల్లడించింది. కర్మాచారక హైకోర్టు తుదితీర్పు వచ్చేవరకు ప్రభుత్వ న్యాయాన్ని కొనసాగించాలని తెల్పిచెప్పింది. ప్రస్తుతం 40% ఉన్న పొచ్చరిక చిత్రాన్ని 85% చేయాలని కేంద్రం నీర్ణయించింది.

విద్యుత్ ఉద్యోగుల విభజనలో తేలని వివాదం

తెలుగు రాష్ట్రాల మధ్య విద్యుత్ ఉద్యోగుల విభజన అంశం ఎటూ తేలిందు. ఈ విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ మధ్య ఏకాభిప్రాయం కుదరలేదు. దీంతో కమిటీ మరోసారి సమావేశం కానుంది. ఇటీవల జరిగిన చర్చల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ తరఫున కె.విజయా నంద, దినేస్ పరుస్సర్, ప్రాచ్.వై.దొర, ఉపా., అడ్వెక్ట్ జనరల్ వేబుగోపాల్. తెలంగాణ తరఫున అరవింద కుమార్, వెంకట నారాయణ, రఘువురాద్ది, అశోక్ కుమార్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా జస్టిష్ ధర్మాన్ని ధర్మాన్ని ప్రతిపాదించింది. కేంద్రం సిద్ధంచేసిన భూప్రాదేశిక సమాచార నియంత్రణ బిల్లు 2016 ముసాయిదా ప్రకారం.. భారతీకు చెందిన ఏదైనా భూ ప్రాదేశిక సమాచారాన్ని ప్రచరించాలన్నా, వివిధ సమాచార ప్రసార వేదికలపై ఉంచేందుకు చిత్రాన్ని సిద్ధం చేయాలన్నా ప్రభుత్వం అనుమతి తప్పనిసరి. భూప్రాదేశిక సమాచారం అంటే.. ఉప్పుపోలు, విమానాలు, మానవ రహిత వైమానిక వాహనాలతో తీసే చిత్రాలతో పాటు మనుషులు చిత్రికరించే భోటోలు కూడా వస్తాయారు.

జడకొప్పు కోలాటం

కోలాటం అంటే కోలలతో లేదా పుల్లలతో నర్తించే ఆట అని అర్థం ఉంది. కోలాటాలను సాధారణంగా ఉత్సవాలల్లో, జాతరలో ఆడతూ ఉంటారు. ఈ ప్రక్రియలో జట్టు, జట్టునాయకుడు, గరిడి-కోపు - ఎత్తుగడ-ఊసెత్తు అనే విశేషాలతో పాటగా ముక్కాయింపు అనే పదాలు విసిపిస్తుంటాయి. ఈ క్రీడలో కర్కలు-గజ్జలు-అందెలు-కొరడా వాయిద్యాలు వాడుతారు. జానపద కళల్లో జడకొప్పు కోలాటా నికి ప్రత్యేక ఆదరణ ఉంది. ఆటపాటల సమయంలోనే బృందం లోని సభ్యులు తమ చేతుల్లోని తాళ్ళతో 'జడ' ఆకృతిని ఏర్పరచడం ఇందులోని విశేషం.

బృందం సభ్యుల చేతుల్లో ఉండే ఈ తాళ్ళన్ని కూడా, ఒకదాని కొకబి కొద్దివెడంగా నెలకొల్పిన రెండు పొడుగాటి కప్రలను అనుసంధానిస్తూ ఉండే మరో కర్ర ఆధారంగా ఉంటాయి. బృందం సభ్యుల స్వత్యభంగిమలకు అనుగుణంగా అవి ముడిపడుతూ జడ ఆకృతి దాలుస్తాయి. బృందం సభ్యులంతా రెండు వలయాల్లో ఉంటూ వ్యత్కారంలో తిరుగుతూ ముందుకూ, వెనక్కా పక్కలకూ స్థానాలు మారుతూ ఈ స్వత్యం చేస్తారు. స్వత్యం పూర్తయ్యే సరికి వారి చేతుల్లోని తాళ్ళ జడ ఆకృతి దాలుస్తాయి. బృందం నాయకుడు ఈ మొత్తం కార్యక్రమం సజావుగా సాగేలా చూస్తారు.

మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా వనపర్తి లోని శ్రీ రంగాపురానికి చెందిన జడకొప్పుకోలాట బృందం స్టోద్రాబాద్ హిమాయత్ నగర్లోని 'చంద్రంలో' ఇదీవేల ఒక టీవీ కార్యక్రమం కోసం ప్రత్యేక ప్రదర్శన ఇచ్చింది. భక్తి పాటల కోలాటాల మధ్య అది ఆసాంతం ఆసక్తికరంగా కొనసాగింది.

అమ్మ భారతమ్.. తల్లి భారతమ్మ.. అయ్యా రామా... ఉంగూ రామా.. అంటూ కొనసాగిన జడకొప్పుకోలాట పాటలో కళాకారులు దేశం పట్ట వారికున్న భక్తిభావాలను తెలియజేశారు. కోలాటంలో జడలు అల్లి, వాటిని విప్పుతూ ఇచ్చిన ప్రదర్శన కనువిందు చేసింది. ఇల్లు వాకిలి నాది... ఇల్లాలు నాదని మనసా... అంటూ వేదాంత ధోరణిలో దేవుడి భజనలను భక్తిపూర్వకంగా కొనసాగిన ఈ స్వత్యం ఎంతో అలరించింది.

పంచముడివని నిన్నుకించపరచిని బాధపడకురా కక్కా.. అనే పాటలో వీరబ్రహ్మంగారి శిష్యుడు తన శిష్యుడు కక్కాడు గురించి ప్రస్తావించారు. జూదం ఆడమన్నదెవరు... ఓడమన్నదెవరు... ఆడి పాడ మన్నదెవరు అంటూ వ్యసనాల గురించి సాగే ప్రభోదాత్మక కోలాట ప్రదర్శన ఇచ్చారు.

అయ్యా కురమన్నసామీ నిన్నేమనలేదయ్యా.. అంటూ స్వామి భక్తిపూర్వాయింతను చాటిచెప్పారు. మాయాపురి మద్యాపూర్ అని ఓ పట్టణం గురించి, దాని నాగరికతను గురించి వివరించారు.

నాగదేవతను స్తుతిస్తూ.. పూజిస్తూ పాడి ఆదారు. చెవికమ్ములు పడిపోయే అంటూ పాడే జానపద గీతానికి.. కళాకారుల కోలాట స్వత్యం అలరించింది. బేరమాడుతున్న ఓ మామ మరదళ సంవాద జితిపుత్తాన్ని, కారమబ్బులు కమ్మెను అంటూ కొనసాగిన స్వత్యం ఎంతో ఆకట్టుకుంది. మాయల చీరలు ఎవరు తెచ్చిరి సారెలు... అంటూ పట్లల్లోని ఆచార సంప్రదాయాలను గుర్తుకు తెచ్చాయి.

మారెమ్మ, మైసమ్మ తదితర గ్రామదేవతలను కీర్తిస్తూ మంగళ హరతులతో ముగించారు.

(పురిన్ని విశేషాలు తడుపరి సంచితలో)

చరిత్ర, సంస్కృతి, కళలను కావాడుకుండాం మన మూర్ఖజియంలను పట్టిప్పం చేసుకుండాం!

అంతర్జాతీయ మూర్ఖజియం దినోత్సవం సందర్భంగా టీఆర్ఎస్ ఆధ్వర్యంలో బుక్‌లెట్ రూపకల్పన

ఏటా మే 18న అంతర్జాతీయ మూర్ఖజియం దినోత్సవం అనవాయితీగా వస్తోంది. ఆ ఆనవాయితీకి కొనసాగింపుగా, తెలంగాణ నూతన రాష్ట్రంలో ఈ విషయంలో ఒక మేలిమలుపును తీసుకువచ్చే ఉద్దేశంతో అంతర్జాతీయ మూర్ఖజియం దినోత్సవాన్ని సందర్భాన్ని పూర్ణరించుకొని 'దక్కన్ మినియోవర్స్' ప్రస్తకాన్ని మీకు అందిస్తున్నాం.

చరిత్ర, సంస్కృతి, కళల పునాదులు పట్టిప్పంగా ఉన్నట్టుడే ఒక జాతి తన మనుగడ సాగించగలదు. తన వారసత్వాన్ని భావితరాలకు అందించగలదు. ఇలా అందించే ప్రక్రియలో మూర్ఖజియంలు ముఖ్యపాత్ర పోషిస్తున్నాయి. ప్రాచీన కాలంలోనూ మూర్ఖజియంల తరహాలో నేకరణ, ప్రదర్శనశాలలు ఉన్న దాఖలాలు కనిపించినప్పటికీ, అధునిక మూర్ఖజియంలు మాత్రం క్రీ.శ. 17వ శతాబ్ది నుంచి మొదల య్యాయిని చెప్పవచ్చు. బ్రిటన్, అమెరికా, కొన్ని యూరప్ దేశాలు ఈ విషయంలో భాగా పేరొందాయి.

మనదేశంలో మూర్ఖజియం అనగానే ఆర్థియాలజీ మూర్ఖజియంలు మాత్రమే గుర్తుకువస్తాయి. విదేశాల్లో మాత్రం ఆర్థిటిక్సర్ల మూర్ఖజియమ్సు, ఆర్ట్రిమ్ మూర్ఖజియమ్సు, బయోగ్రాఫికల్ మూర్ఖజియమ్సు, కార్స్ మూర్ఖజియమ్సు, చిల్డ్స్ మూర్ఖజియమ్సు, డిజెం మూర్ఖజియమ్సు, హిస్టోరిక్ హాస్ మూర్ఖజియమ్సు, లివింగ్ హిస్టరీ మూర్ఖజియమ్సు, మారిటైమ్ మూర్ఖజియమ్సు, మెడికల్ మూర్ఖజియమ్సు, మెమోరియల్ మూర్ఖజియమ్సు, మిలిటరీ, వార్ మూర్ఖజియమ్సు, సైన్స్ మూర్ఖజియమ్సు), స్పెషలిష్ట్ మూర్ఖజియమ్సు, వర్షపల్ మూర్ఖజియమ్సు ఇలా ఎన్నో రకాలు న్నాయి. మన దేశంలో, రాష్ట్రంలో సైతం ఈ తరహాలో మన అవసరాలు, ప్రాథమ్యాలకు అనుగుణంగా వివిధ రకాల మూర్ఖజియంలు ఏర్పాటు చేసుకోవాలిన అవసరం ఉంది.

భారతదేశం విషయానికి వస్తే... 13వ శతాబ్ది నుంచి భారత దేశం విశేషియల ప్రభావానికి లోసవతూ వచ్చింది. 17వ శతాబ్ది నాటికి ట్రీటిష్, ఫ్రెంచ్, డచ్, పోర్చుగీసు, ఆర్టీనియన్ వ్యాపారులు ఇక్కడ పూర్తిస్థాయిలో వాణిజ్యకార్యక్రమాలు చేపట్టారు. ఆయా దేశాల ప్రభావంతో దేశంలో తొలిసారిగా కోల్కతాలో 1784లో భారతదేశార్థితక, సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని అధ్యయనం చేసేందుకు ఆసియాటిక్ సౌమైటీ ఏర్పడింది. 1796లో మూర్ఖజియం ఏర్పాటుకు సౌమైటీ సభ్యులు అమోదం తెలిపారు.

దేశంలో నేపసర్ మూర్ఖజియం (స్యాథిలీ), ది ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్ మూర్ఖజియం (ముంబై), ఇండియన్ మూర్ఖజియం (కోల్కతా), సాలార్ జంగ్ మూర్ఖజియం (హైదరాబాద్), ది కాలికో మూర్ఖజియం ఆఫ్

బెంగ్లాద్శేర్ (అహుదాబాద్) భాగా పేరొందాయి. సైజాంతో పాటుగా కొన్ని సంస్కృతాల్లోనూ ఈ విధమైన మూర్ఖజియంల ఏర్పాటుకు 19వ శతాబ్దిలోనే ప్రయత్నాలు మొదలయ్యాయి. సాలార్జంగ్ మూర్ఖజియం అలా రూపుదిద్దుకున్నదే.

మన దేశంలో, రాష్ట్రంలో మూర్ఖజియం అంటే ప్రస్తుతం ప్రాచుర్యంలో ఉన్న భావనపరంగా పురావస్తు ప్రదర్శన శాలనే పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నారు. ఏవో కొన్ని వస్తువులను ప్రదర్శించే స్థలం మాత్రమే కాదు. అక్కడ ఉండే ప్రతి వస్తువు వెనుక వందల, వేల ఏళ్ళ చరిత్ర దాగి ఉంటుంది. ఆనాటి సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను, చరిత్రను, వివిధ రంగాల్లో వారసత్వాన్ని అవి చాటిచెబుతాయి. ఒక జాతికి గర్వకారణం తరచూలుగా కొనసాగుతూ వచ్చిన వారసత్వమే. అలాంటి వారసత్వం భద్రపరుస్తూ, దాని గురించి భావితరాలకు వివరించే మూర్ఖజియాలు.

మూర్ఖజియం అంటే చాలా వరకు పాతకాలం నాటి వస్తువులను భద్రపరిచి, సందర్భంకు అవకాశం కల్పించేదిగానే భావిస్తున్నారు. ఈ అర్ధాన్ని విస్తృతం చేసుకోవాలిన అవసరం ఉంది. ఈ వారసత్వం అంతా కూడా కొన్ని వస్తువులకే పరిమితం కాదు. ఇన్టాంజిబిల్ పోరిచేస్ కూడా ఉంటుంది. దానికి కూడా పట్టం కట్టాలిన అవసరం ఉంది. కల్పరల్ టూరిజం పెంచడం ద్వారా ఇందుకు కృషి చేయవచ్చు.

పారకులకు గమనిక

గత మూడేళ్ళగా దక్కన్ల్యాండ్ మాస పత్రికను ఎన్నో కష్టపుష్టాల కోర్చి తీసుకు వస్తున్న సంగతి తెలిసిందే. తెలంగాణ ఉద్యమ కాలంలో సామాజిక, సాహిత్య పత్రికగా ముందు నిలిచిన దక్కన్ల్యాండ్ తెలంగాణ పునర్నిర్మాణంలోనూ తన వంతు కీలకపాత్రను పోషించుసంది. ఈ క్రమంలో పారకుల నుంచి సహకారాన్ని కోరుతున్నాం.

- పత్రికకు పారకులే ప్రాణం. పారకులంతా తమ చందాలను పునరుద్ధరించుకోవడంతో పాటుగా కొత్త చందాదారులను చేర్చించాలిగా కోరుతున్నాం.
- పత్రిక వెల రూ. 20కి పెంచాం. ఈ విషయాన్ని గుర్తించాలిందిగా కోరుతున్నాం.

- ఎడిటర్

మిగితా ప్రపంచంతో పోలిస్తే తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మాత్రం ఈ దినోట్సవానికి ఎంతో ప్రాధాన్యం ఉంటుంది. ఇందుకు ప్రధాన కారణం అది కొత్తగా ఏర్పడిన రాష్ట్రం కావడమే. అరవై ఏళ్ళగా మిగిలిన రంగాల్లో అన్యాయం జరిగినట్లుగా ముఖ్యజియం రంగంలో సైతం తెలంగాణకు అన్యాయం జరిగింది. ఆ అన్యాయాన్ని సరిదిద్దుకు నేందుకు ప్రభుత్వం క్షమి చేయాలిన అవసరం ఉంది. ఇటీవలి కాలంలో తెలంగాణ ప్రాంతంలో కొత్త కొత్త చారిత్రక విశేషాలు బయట పడుతున్నాయి. కొండాఫూర్, కోటిలింగాల తదితర ప్రాంతాల్లో గతంలో జిరిపిన తప్పకాలను పునరుద్ధరించి మరిన్ని విశేషాలను వెలుగు లోకి తీసుకురావాలి. వాటిని భద్రపర్చుకోవడంతో పాటుగా మనం కోల్పోయిన వాటిని తిరిగి ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి తెచ్చుకొనే ప్రయత్నాలు కూడా చేయాలి.

తెలంగాణతో కూడిన దక్కన్ విషయానికి వస్తే ఈ ప్రాంతానికి ఎంతో ప్రాధాన్యం ఉంది. ఎన్నో హాస్కటలు, జానపద కళారూపాలు, సాహిత్య రూపాలు, సంగీతం, సృత్యం, చిత్రకళ...ఇలా ప్రతీ అంశంలోనూ ఈ ప్రాంతం ఒక ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంది. మిని యేచర్ పెయింబింగ్లోకు పేరొందింది దక్కన్. వాటి చరిత్ర సమగ్రంగా

చైనా భాషలోకి అనువదించిన రవీంద్రనాథ్ రాగూర్ రచనలు

ప్రభ్యాత రచయిత, నోబెల్ అవార్డు గ్రహీత రవీంద్రనాథ్ రాగూర్ కు చైనాలోనూ అర్థాన్న గౌరవం లభించింది. రాగూర్ రచనలను తొలిసారిగా చైనా భాషలోకి అనువదించారు. కవిత్వం, వ్యాసం, నవలలు, నాటకాలతో కూడిన 1.60 క్లోల పదాలను 33 సంపటాల్లో తర్వాత చేశారు. రాగూర్ 15వ జయంతి నేపథ్యంలో చైనా వీటిని విడుదల చేసింది. రాగూర్కు ఉన్న ప్రజాధరణ నేపత్యంలో ఇప్పటివరకు ఆంగ్రంసుంచి చైనాభాషలోకి అనువాదం జరిగాయి. కానీ తొలిసారిగా బెంగాలీ నుంచి చైనాభాషలోకి తర్వాతమాచేశారు. 18 మంది బెంగాలీ భాష పండితులు, ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో నడుపుతున్న జింగ్వై వార్తా సంస్థ, చైనా విదేశీ మంత్రిత్వశాఖ, పీపుల్స్ లిబరేషన్ ఆర్ట్స్, కేంద్రీయ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ పార్లామెంటుల విద్యుత్తలు ఎద్దులు పాటు కృపిచేసిన ఈ అనువాదాన్ని పూర్తి చేశారు. చైనాలోని దక్షిణ ఆసియా సంస్కృతి, రాగూర్ రచనలై పరిశోధన చేసేవారికి ఇది ఎంతో ఉపయుక్తంగా ఉంటుందని అనువాదానికి నేతృత్వం వహించిన డోంగ్ యూ చెన్ పేర్కొన్నారు. చైనా, బెంగాలీ భాషల అనువాదానికి నిఘంటువులు లేకపోవడం, రాగూర్ రచనలోని పలు పదాలు సంస్కృతంలో ఉండటంతో ఇబ్బందులు తలత్తాయని తెలిపారు.

తెలియాలంబే ముఖ్యజియంలో ఒక విభాగాన్ని ప్రత్యేకంగా నెలకొల్పి వ్యక్తి చేయాలినందే. మిగితా అంశాల్లోనూ ఇదే భోరణి అనుసరించాల్చి ఉంటుంది. ఇలా చేస్తే ఆయా అంశాల్లో యావత్ ప్రపంచం దృష్టిని తెలంగాణ ఆకర్షించగలగుతుంది.

ముఖ్యజియం అనేది విద్యుత్తకంగా, వినోదాత్మకంగా కూడా ఉండాలి. అప్పుడే అది ప్రజాదరణ పొందగలగుతుంది. లేకపోతే పరిశోధకుల, ఔత్సాహికుల అవసరాలను మాత్రమే అది తీర్మగలగుతుంది. దాని స్థాపనకు గల అసలైన ఉద్దేశాన్ని నెరవేర్చడు. అలా గాకుండా ఉండాలంబే విద్యుత్తలు, సాధారణ ప్రజానీకాన్ని ముఖ్యంగా చేయాలి. జియం సందర్శనలో భాగస్వాములుగా చేయాలి.

నేడు ఎన్నో ముఖ్యజియంలు బడ్డెట్ లోటుతో సత్తుత మవుతున్నాయి. సిఖ్యుంది సంఖ్య పెంచడంతో పాటు జీతభత్యాలకు, కొనుగోళ్ళకు అవసరమైన నిధులు సమకూర్చాలి. ముఖ్యజియంలు చక్కటి రిసోర్స్ సెంటర్లుగా మార్కెట్లు. అక్కడ రిసోర్స్ పర్సన్లును నియమించాలి. ఆ దిశలో ప్రజల్లో, అధికారపర్మాల్లో చైతన్యం రావాలని ఆశిద్దాం. (దక్కన్ మినియేచర్ పుస్తకానికి యం.వేదకుమార్ ముందుమాట)

ఇలా అన్నారు....

భిన్నాభిప్రాయ వ్యక్తికంగా స్వేచ్ఛ లేకపోతే పార్థమెంటరీ వ్యవస్థ మెరుగైన ఫలితాలు సాధించలేదు. లోతైన చర్చల ద్వారానే పార్థమెంటలో సరైన నిర్ణయాలు వెలువడుతాయి.

- రాష్ట్రపతి ప్రణాభ్ ముఖ్యీ

వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డి వల్లే తెలంగాణకు అన్యాయం జరిగింది. పోతిరెడ్డిపాడు వంటి ప్రాజెక్టులు కట్టి నష్టం కలిగించారు.

- కాంగ్రెస్ ఎంపీ వి.హన్మంతరావు

కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కార్బిక వ్యతిరేక విధానాలను అవలంబిస్తున్నాయి. యాజమాన్యాల కొమ్యూకస్తున్నాయి.

- టీపీసీసీ అధ్యక్షుడు ఉత్తమీకుమార్ రెడ్డి

కమ్యూనిస్టులు విషపం రావాలని అంటుంటారు, కానీ, విషపాన్ని తీసుకువచ్చి చూపిన ఘనత కేసిఆర్కు దక్కతుంది

- నిజమాబాద్ ఎంపీ కవిత

కనీసపేతనాలు కరవై కార్బికులు దయనీయస్థితిలో ఉన్నారు. కార్బికుల చట్టాలను పక్కాగా అమలు చేయాలి.

- సీపీఎం పొలిట్ బూర్జీ సభ్యులు బీవీ రాఘవులు

రాష్ట్రం విడిపోయినా తెలంగాణ ప్రాంతానికి ఆంధ్ర రాజకీయ నాయకుల వీడ పోలేదు. పాలమూరు ఎత్తిపోతల పథకాన్ని అడ్డుకునేందుకు చంద్రబాబు కేంద్రానికి లేఖ రాయడం, మూడు రోజుల పాటు దీక్ష చేస్తానని జగన్ అనడం దారుణం. గతంలో పోలీసు పహోరాలో అక్రమంగా రాయలసీమకు నీటిని తరలించిన చరిత్ర వారిది.

- రాష్ట్ర భారీ సీటిపారుదల శాఖ మంత్రి హరీకేరణ

దక్కన్కు వన్న తెచ్చిన జీవి

భారతీయ మెటల్ క్యాష్టింగ్ యొక్క అత్యుత్తम సంప్రదాయాల్లో ఒకటి బీడి. హైదరాబాదుకు సుమారుగా 145 కి.మీ దూరంలో, బహమని, బీదరీ సామ్రాజ్యాల రాజధానిగా ఉన్న బీదర్ నగరంలో మొదటగా ఈ కళ రూపుదిద్దుకుంది. ఈ కళ మూలాలు ఎక్కడో ఇంకా తేలనపుటీకి, ఇస్లామిక్ ప్రపంచంలో ఇది పరిపూర్వతను సంతరించుకుంది. అక్కడి నుంచి అది దక్కిణ భారతదేశానికి చేరుకుంది.

దక్కన్ పొలకులు ఈ కళను పెంచి పోషించారు. ఈ మెటల్ వర్క్ శైలి, డెకరేటివ్ ఎలిమెంట్ రెండూ కూడా హిందూ, ముస్లిం హస్త కళాకారుల స్థానిక సంప్రదాయాలు, హస్తకళానైపుణ్యాలచే ప్రభావిత మయ్యాయి. ముస్లింలు ఈ కళను బాగా ఆదరించి పెంచి పోషించారు.

అత్యున్నత స్థాయి హస్తకళానైపుణ్యం బీడి కళలో కనిపిస్తుంది. 17వ శతాబ్ది కన్నా పూర్వం నుంచే దీని అనవాళ్ళు ఉన్నాయి. బీడి కళ గురించిన ప్రస్తావన 17వ శతాబ్ది కాలపు రచనలలో కనిపిస్తుంది. పర్మియన్ హిస్టరీ ఆఫ్ ఇండియా చహర్ గులఫాన్లో దీని ప్రస్తావన ఉంది. ఇది 1759 కాలానికి చెందింది. దక్కన్ మినియేచర్లలో కూడా బీడి కళ ముద్ర కనిపిస్తుంటుంది. 17వ శతాబ్ది, తదనంతర కాలంలో ఇది ఉచ్చస్థితికి చేరుకొని దక్కన్ నుంచి ఇతర ప్రాంతాలకు సైతం విస్తరించింది. ఉత్తర భారతదేశంలోని లక్ష్మీ పుణ్యలకు చేరింది. 19వ శతాబ్దిలో ముర్దిదాబాద్కూ విస్తరించింది. బ్రిటిష్ హాయాంలో జరిగిన ప్రదర్శనల్లో ఆయా కళాఖండాలు యురోపియన్ దృష్టిని కూడా ఆకట్టుకున్నాయి.

క్యాష్టింగ్, పాలిషింగ్, ఎన్‌గ్రేవింగ్, ఇన్‌లేయింగ్, లోహ మిల్షన్‌న్ని సలుపు చేయడం అనేవి ఈ కళ వస్తువుల్లో కీలకదశలు. ఎప్రమట్టి హోల్డలలో క్యాష్టింగ్ చేస్తారు. వాక్స్ కరిగిపోయిన తరువాత మొల్టన్ మెటల్ను పిటిలో పోస్తారు. ఇలా వచ్చిన దాన్ని లేత్తే చి సెల్ లేదా పైల్ సాయంతో రఫ్గో పాలివ్ చేస్తారు. ఘైన్ సాయంతో డిజైన్లు గీస్తారు. ఆ తరువాత ఈ మెటల్ను కావాల్సిన డిజైన్లోకి మలుస్తారు. ఆ తరువాత సాండ్ పేపర్, చార్కోల్, కొబ్బరి లేదా

మంచినూనెతో పాలివ్ చేస్తారు. కాపర్ సల్వేట్ ద్రాపణంతో ఈ లోహ మిల్షన్‌న్ని సలుపు చేస్తారు. ఇది సిల్వర్ ను పర్మిసెంట్ జెట్ బ్లక్ బ్యాక్‌గ్రోండ్సో మెరిసెలా చేస్తుంది. ఈ విధమైన కాంట్రాస్ బీడ్రివేర్కు జీవం పోస్తా దాన్ని ప్రత్యేకమైందిగా మారుస్తుంది. బీడర్ ఫోర్ట్లో లభ్యమయ్యే ఒక రకం మట్టిని నీటిలో కలిపి ఈ లోహమిల్షన్‌న్ని సలుపు చేసేందుకు వినియోగిస్తారు. ఈ కళ ఇక్కడే పరిధివిశ్లేందుకు ఇది కూడా ఒక కారణమై ఉండవచ్చు. తర్వాతి (ఇన్లే ఆఫ్ వైర్), తైనిఫాన్ (ఇన్లే ఆఫ్ పీట్) వంటి ఇన్లేయింగ్ పెక్కిన్స్‌ను, డిజైన్లకు అదనంగా జర్విఫాన్ (లో రిలీఫ్), జబర్లాండ్ (ప్రొ రిలీఫ్), అప్టాబి (కట్ అవట్ డిజైన్ ఇన్ పర్ట్‌లోడ్ మెటల్ పీట్)లను ఉపయోగిస్తారు. కొన్ని సందర్భాల్లో ఈ పెక్కిన్స్ ఒకదానితో ఒకటి మిళితం చేస్తారు.

సాధారణంగా ఈ బీడి కళాత్మక వస్తువులను సాధారణ వినియోగానికి ఉపయోగించేవిగా కూడా చేస్తారు. హుక్కు ఉగాల్డన్, సైలాబ్సి (పాష్ బేసిన్స్), మిర్-ఇ-ఫార్స్ (వెయిట్స్), సిని (ప్లేట్) రూపాల్లో పీటిని తయారు చేస్తారు. మహిళలు ఉపయోగించే పాన్ దాన్, సగర్దాన్, చాన్‌గేర్, ముకబా, డిబియా కూడా రూపొందిస్తారు. చేపల ఆకారంలో ఉండే బాక్స్లు కూడా తయారు చేస్తారు.

ఆయా వస్తువులపై డిజైన్లు సాధారణంగా జామెల్రైక్ పాటర్న్లో లేదా సంప్రదాయక తీగలు, పూవులు తరహాలో ఉంటాయి. ఇలాంటి వాటిపై పర్మియన్ ప్రభావం అధికంగా ఉంటుంది. స్టోక్, క్రీపర్ డిజైన్లు కూడా కానవస్తాయి. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం యురోపియన్ ప్రభావం ముఖ్యంగా ఫ్రెంచ్ ప్రభావం కూడా ఈ డిజైన్లు అధికంగా ఉండేది.

హైదరాబాదులోని సాలార్జంగ్ ముఖ్యజియం బీడ్రిలో వివిధ అలంకరణ వస్తువులకు, కళాత్మక రూపాలకు సంబంధించి అద్భుత సేకరణ కలిగిఉంది. పలు రకాల బీడి కళాఖండాలను ఇక్కడ చూడవచ్చు.

- డాక్టర్ జి.కే.దారీష్వరి

ప్రాదరాబాదీలో నానక్‌రామ్‌గుడలోని
వేవ్‌రాక్ బ్లైంగ్‌లో జలగిన ఐటీ
కార్బూకుమంలో జీవితి ప్రజ్వలన చేస్తున్న
అపిల్ సీఈవీ టిమ్ కుక్.
చిత్రంలో రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి
కల్వకుంటల్ చంద్రశేఖరరావు,
ఐటీ మంత్రి కె. తారక రామారావు,
ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ జయేం రంజన్
తదితరులు

దివంగత

స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు
చెన్నమనేని రాజేశ్వరరావు 12వ
రోజు కార్బూకుమంలో ప్రసంగిస్తున్న
మహిళాష్ట గవర్నర్
సిహాచ. విద్యాసాగర్ రావు.
కార్బూకుమానికి పోజ్డెన
రాజకీయ నేతలు, ప్రముఖులు

కలీంగగోళిల్లా మహాదేవ్
మండలంలోని కనెప్టుల్లి కాలేజురం
పంప పోన్ కోసం భూమి పూజ
నిర్వహించిన అనంతరం మీడియాతో
మాట్లాడుతున్న ముఖ్యమంత్రి తేసీల్రె.
చిత్రంలో శాసనసభ స్వీకర్
మధుసూదనాచాలి, ఎంపి శశ్వరావు,
మంత్రులు హరీకేరావు, కశపల
రాజేందర్, కడియం శ్రీపాలి, పశ్చారం
శ్రీనివాసులరెడ్డి, ఇంద్రకర్ణరెడ్డి,
కొప్పల కంప్స్ తదితరులు

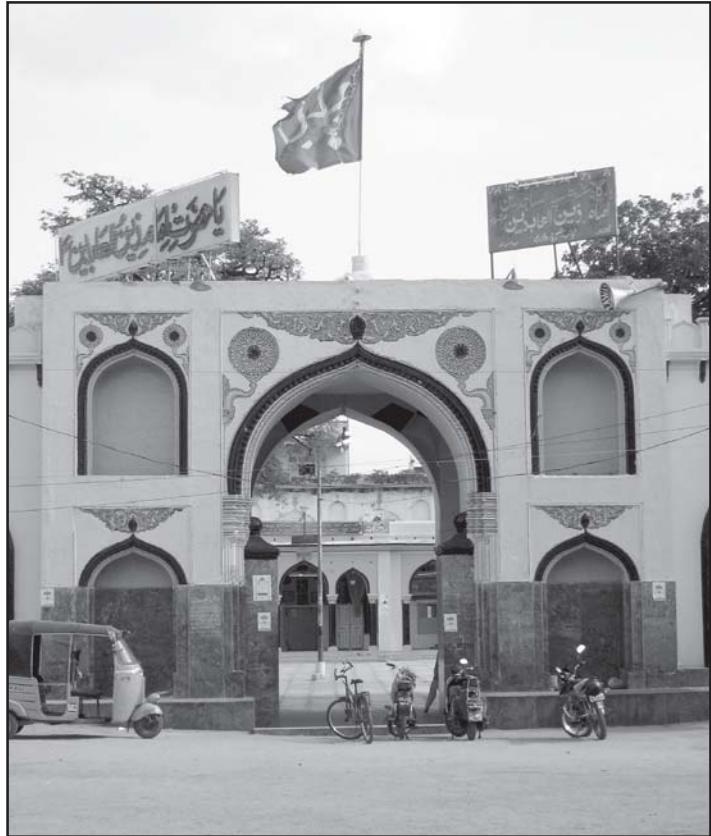
ప్రాదురాబాద్లోని సాంఘికగూడ
ప్రైస్కాఫ్లో నిర్వహించిన
'మా తెలంగాణ మా వ్యవసాయం'
కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతున్న
దక్షన్ డెవలమెంట్ సాసైటీ చీఫ్ సతీవీ.
ఆ కార్యక్రమాన్ని చిత్రీకరిస్తున్న
మహిళా రైతు

ఒకనాటి యునానీ

‘ఆరోగ్య ద్వారం’ దారుల్ పిఫా

చారిత్రక కట్టడాలకు పేరొందిన పాతబస్తీలో ఒక ప్రముఖ కట్టడం దారుల్పిఫా. అరబిక్, ఉర్దూ, టర్కీష్, పర్సియన్ భాషల్లో దారుల్ పిఫా అంటే ‘ఆరోగ్యానికి ద్వారం’ అని అర్థం. పాతబస్తీలోని పురానీహవేలీకి రెండు వందల గజాల దూరంలో ఈ కట్టడం నెలకొంది. యునానీ ఆసుపత్రి స్థాపన లక్ష్మిగం దీన్ని నిర్మించారు. హైదరాబాద్ నగరానికి పునాదిపడ్డ ఐదేళ్ళకే దారుల్పిఫాలో ఈ ఆసుపత్రిని నెలకొల్పారు. దీని విస్తర్ణం సుమారుగా ఆరువేల గజాలు. భారతదేశం లోనే మొట్టమొదటి ఇన్వెపంట్ సదుపాయం కలిగిన ఆసుపత్రిగా ఇది ఎంతో విశిష్టతను సంతరించు కుంది. మహామృద్జ కులీకుతుబ్జ్ 1591లో ఈ భవనాన్ని నిర్మించారు. ఈ భవనం పేరుమీదుగానే ఈ ప్రాంతాన్ని కూడా దారుల్పిఫాగా వ్యవహరిస్తుంటారు.

దారుల్పిఫా అనే పదానికి అర్థం ఆరోగ్యాన్ని అందించే ఆవసం. ప్రపంచంలో వేళ్ళ మీద లెక్కించడగ్గ పెద్ద యునాని ఆసుపత్రుల్లో ఇదొకటి. టీచింగ్ హస్పిటల్ కావడం కూడా దీని ప్రత్యేకత. ప్రధానంగా రాజధాని నగరవాసులకు సేవలందించే ఉద్దేశంతో దీన్ని నిర్మించినా, ఇతర ప్రాంతాలకు చెందిన వారు సైతం అధిక సంఖ్యలో వచ్చేవారు. నిజాం హాయాం నుంచీ ఇక్కడ ఉచితంగా మందులు ఇచ్చారు. ఏకకాలంలో 400 మందికి వైద్యులేవలు అందించేందుకు వీలైన సదుపాయులుండేవి. పర్సియన్ గల్ఫ్ (ఇరాన్, ఇరాక్) నుంచే కాకుండా గ్రీన్, ఇటలీ నుంచి ఇక్కడికి వైద్యులు వచ్చేవారు. ఆసుపత్రిలో సేవలందించడంతో పాటు కళాశాలలో వైద్య విద్యాబోధనకు గాను ఎంతో మంది హకీంలను నియమించారు. ఆసుపత్రిలో చేరే రోగుల సంఖ్య అధికంగా ఉండటంతో వెయిటింగ్ లిఫ్ట్ కూడా నిర్వహించేవారు. అలా ఆ జాబితాలో ఉన్నవారు తమవంతు వచ్చే వరకూ కార్బాన్ సరాయలో ఫోజన, వసతి సదుపాయాలను పొందేవారు. ఇప్పుడు ఆ సరాయ వాణిజ్య కేంద్రంగా మారింది. నవాబ్ నిజాం అలీ ఝాన్ కాలంలో ఈ ఆసుపత్రి మూతపడింది. సర్పేఖాన్ (నిజాం నవాబుల వ్యక్తిగత ఎస్టేట్)కు ప్రధాన కార్బాలయంగా మారింది.. 1948లో పోలీసు చర్చ తర్వాత సర్పేఖాన్ కార్బాలయాన్ని మరోచోటకు మార్చారు. భవనంలో మూలన అవర్ఖానా ఉండేది. ఏడో నిజాం మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్ దీన్ని భవనం మధ్యలో నూతన నిర్మాణంలోకి

మార్చారు. ఇక్కడే సార్ తక్ ఆలం (పియా ముస్లింల నాలుగో ఇమాం స్కూలకం) ఉంది. కర్మాలా యుద్ధంలో మృతిచెందిన వీరులకు సంతాపసూచకంగా మొహరం నెల మొదటి రోజుల్లో పియా ముస్లింలు ఇక్కడ ప్రార్థనలు చేస్తారు.

నిర్మాణవాస్తు విశేషాలు

నాడు అసంఖ్యాకంగా తోటలు ఉండిన మూసి నదీతీరంలో ఇది నెలకొంది. వీచే గాలిని దృష్టిలో ఉంచుకొని, రోగులకు ఉత్తర దిశ ప్రవేశ గదులు మంచివన్న నమ్మకం ఉండటంతో ఇక్కడ రోగుల కోసం ఉద్దేశించిన గదులను ఉత్తర ముఖంగా కట్టించారు. తూర్పు, పడమర, దక్కిణ విభాగాలన్నాయి. గ్రోండ్ ష్లోర్లో మొదటి అంతస్తులో ఒక్క దానిలో 12 డబుల్ రూప్సు ఉన్నాయి. వీటిని ఇన్ పేపెంట్ వార్డులగా ఉపయోగించారు. ఉత్తరదిశలో ఉన్న గేటుకు పక్కనే అవుట్ పేపెంట్ విభాగాన్ని నిర్మించారు. భవనం పైవరకూ మెట్లు

ఉన్నాయి. రోగులు తాజా గాలిని పీల్చుకోవడం తోపాటు అక్కడి నుంచి ఎంతో అందంగా కనిపించే నగరాన్ని వీక్షించేందుకు అనుపుగా ఈ ఏర్పాటు చేశారు. ఈ భవనానికి వెలుపల నార్త్‌వెస్ట్ దిశలో ఓ మసీదు కూడా ఉంది. కుతుబ్‌హాఫిసి నిర్మాణ శైలిలో దీన్ని నిర్మించారు. అక్కడి ఆర్ట్‌లు ఇప్పటికే సూర్యకాంతిని ప్రతిఫలింపజేస్తుంటాయి. ఇక్కడ మొజాయిక్‌పై రూపుదిద్దుకున్న కళాఖం దాలను కుతుబ్‌హాఫిల వాస్తు కళా నైపుణ్యాలకు నిదర్శనాలుగా పేర్కొంటున్నారు.

యునాని వైద్యానికి మారుపేరుగా

భారతదేశంలో పందల ఏళ్ళ క్రితం నుంచే ఆయుర్వేదంతో సహ ఇతర వైద్య విధానాలన్నే బాగా అందుబాటులోకి వచ్చాయి. అందులో ముఖ్యమైంది యునాని. దీర్ఘాలిక రోగాలను ఎన్నింటినో యునాని ద్వారా తగ్గించుకోవచ్చన్నది నేటికీ ఇక్కడి ప్రజల నమ్మకం. ఆ నమ్మకమే నేటికీ ఆ వైద్య విధానానికి ఎంతో ప్రాచుర్యం కల్పిస్తోంది. ప్రపంచంలోని మూడు ప్రముఖ యునాని ఆసుపత్రాల్లో ఇదొకటి కాగా, మిగిలిన రెండూ బుభారా, బాగ్దాద్ నగరాల్లో ఉన్నాయి.

ఒకనాటి ప్రధాన పట్టణ ప్రాంతాల్లో ఒకటిగా దారులోషిష్టాను చెప్పవచ్చు, నగరంలో పియాలు అధికంగా ఉండే ప్రాంతాల్లో దారుల పిష్టా ఒకటి. పియా సంబంధిత పండుగల సమయాల్లో ఈ ప్రాంతం అంతా ఎంతో సందడిగా ఉంటుంది. ఇక్కడి కుటుంబాలకు చెందిన వారు అధిక సంఖ్యలో, కనీసం ఇంటికొకరుగా విదేశాల్లో పని చేస్తుంటారు. అక్కడి నుంచి వచ్చే దబ్బుతో ఇక్కడి వారు కాస్తంత సుఖమయ జీవితాన్ని గడుపగలుగుతున్నారు. దారులోషిష్టాకు చేరువలోనే జాపూ మసీదు ఉంది.

-యం. వేదకుమార్

DECCAN tv

Voice of Telangana

Watch On Hathway Network, Channel No.70

మృయజియంలు చరిత్ర, సాంస్కృతిక వేదికలు

అంతర్జాతీయ మృయజియం దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని ప్రాదరాబాదోని సాలార్జింగ్ మృయజియంలో మే 18న సాలార్జింగ్ మృయజియం అంద్ కల్పరల్ ల్యాండ్ స్టేప్స్ (క్రియేటింగ్ అవేరెనెస్) అంశంపై విధి రంగాల ప్రమఖులతో చర్చగోప్పి నిర్వహించారు. సజ్జద్, డాక్టర్ జి.కేదారీశ్వరి తదితరులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

ఈ సందర్భంగా ఇన్స్టాక్ పాలకమండలి సభ్యుడు, ఫోరం ఫర్ ఎ బెటర్ ప్రాదరాబాద్ అధ్యక్షుడు యం. వేదకుమార్ మాట్లాడుతూ, మృయజియం అంటే పురావస్తు సేకరణ, ప్రదర్శన మాత్రమే కాదన్నారు. అంతకు మించిన ప్రాధాన్యం మృయజియంలకు ఉంటుందని, ఆ విధంగా వాటిని తీర్చిదిద్దాలని అన్నారు.

మృయజియంలై ప్రజలకు ముఖ్యంగా యువతరానికి అవగాహన కల్పించాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. మృయజియంలు చరిత్ర, సామాజిక అంశాల పరిశోధనలకు వేదికలు కావాలన్నారు.

కులీకుతుబ్ పోలు, అసఫబాహీలు కూడా నగర నిర్మాణంలో నిర్మాణకైలితో పాటు మూన్సి రివర్ ప్రంట్ తదితర అంశాలకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చిన సంగతిని గుర్తు చేశారు. మృయజియంలో ఉన్న పస్తువులు చరిత్ర గురించి ఎన్నో విషయాలను వెల్లిడిస్తాయన్నారు. ఏకవ్యక్తి సేకరణగా సాలార్జింగ్ మృయజియం ఘనత ప్రపంచప్రసిద్ధి చెందిందన్నారు. ఒకవ్యుడు దివాన్ దేవిడీలో ఉన్న ఈ మృయజియం ఆ కాలం లోనే ఎంతో ప్రసిద్ధి చెందిందన్నారు. ప్రాదరాబాద్కు గర్వ కారణంగా సాలార్జింగ్ మృయజియంను అభివర్షించారు. మృయజియంలలో ప్రదర్శించే వాటికి కావాల్సిన రీతిలో స్థలం, ఇతర వసతులు సమకూర్చలని, బడ్జెట్ పెంచాలని సూచించారు. సందర్భకుల సంఖ్య పెంచేందుకు తగ్గ చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. మృయజియంలను మెరుగుపర్చ

మృయజియంలు చరిత్ర, సాంస్కృతిక వేదికలు అనే అంశంలై జలగిన చర్చగోప్పిలో పాల్గొన్న విధి రంగాల ప్రమఖులు వెరసగా ఎడమ నుండి కుడికి కుమారి అనిత, శ్రీ అనంద్ రాజీవర్థ, శ్రీ సజ్జద్ షహీద్, డాక్టర్ జి.కేదారీశ్వరి, శ్రీ ఉమెర అహమ్మద్ పేరీఎస్, డాక్టర్ నయామ్, ఎం. వేదకుమార్

డంలో ప్రభుత్వాలతో పాటు ప్రజలు, సమాజం కూడా బాధ్యత వహించాలన్నారు. జిల్లా స్థాయి మృయజియంలు, సైట్ మృయజియంలను అభివృద్ధి చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు.

సైట్ మృయజియంలో అత్యధిక సంఖ్యలో నాటీల సేకరణ ఉందని, పాతకాలపు ఆభరణాలు కూడా ఉన్నాయని, వాటీపై ప్రజల్లో ఆనక్కి పెంచాలని సూచించారు. మృయజియంల నిర్వహణ కేంద్ర ప్రభుత్వ అధీనంలో ఉన్నప్పటికీ, వాటి అభివృద్ధికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా సహకరించాలన్నారు.

తెలంగాణకు సంబంధించిన పురావస్తు విశేషాలన్నో ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఉన్నాయని, వాటిని తిరిగి తీసుకువచ్చేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవాలని సూచించారు. మృయజియంలు వర్షప్రాప్తి, సెమినార్స్, స్ట్రీనింగ్స్, ఎగ్జిబిషన్స్, కల్పరల్ ప్రోగ్రామ్స్ లాంటి వాటికి కూడా వేదికలు కావాలని వేదకుమార్ అభిలిపించారు. వివిధ కళారూపాలకు తిరిగి పూర్వ ప్రాధాన్యం తీసుకురావడంలో మృయజియంల తోడ్పాడు అందించాలని సూచించారు.

విద్యార్థులకు మృయజియంలై అవగాహన పెంచడంలో ఉపాధ్యాయులు కీలకపాత పోషిస్తారని ఆయన అన్నారు. అవసరమైతే కొంతమంది ఉపాధ్యాయులకు ఈ అంశంపై ప్రత్యేక బాధ్యతలు అప్పగించాలని సూచించారు. పురావస్తు విశేషాలను వెలికితీసుకు రావడంలో నిజం తీసుకున్న చర్యలను ఈ సందర్భంగా ఆయన ప్రస్తావించారు. కొండాపూర్ వంటి పురావస్తు ప్రాధాన్య ప్రాంతాల్లో తప్ప కాలను మరింతగా చేపట్టి నాటి చరిత్రను వెలుగు లోకి తీసుకురావిన్న అవసరం ఉందన్నారు.

- దక్కన్ మృయ్

పెయంటింగ్లీస్ అద్భుత శైలి

భోతిక పదార్థాలతో ఒక వస్తువును రూపొందించడం తేలికే.

అలా గాకుండా రంగులతో అచ్చుగుదినట్టుగా, త్రీధి బ్రింట్ తీసినట్టుగా ఆ వస్తువును రంగులతో చిత్రించడం మాత్రం తేలికే కాదు. రంగులతో అలాంటి అధ్యుత వస్తువులను సృష్టిస్తూ తనదైన విలశ్శణ శైలితో ‘ఉక్క’ మార్గంలో ముందుకు సాగుతున్నాడు ప్రముఖ చిత్రకారుడు అంజనేయులు.

నల్గొండ జిల్లాలో ఓ చిన్న పల్లెటూరులో పుట్టిన ఆంజనేయులు ప్రపంచంలోనే అత్యాధునికమైన ఓ పెయంటింగ్ ప్రక్రియలో తనదైన ముద్రను వేస్తూ అందులో ఉన్నత తీఫురాలను అధిరోహించాడు. సృష్టికి ప్రతిశృష్టి అనే రితిలో కళ్ళ ముందు కన్నించే వస్తువులైన్నించినో అదే తరహాలో రంగులతో చిత్రించడంలో ఆయనది అంద వేసిన చేయి. వాటినే చూసే వారు అవి నిజమైనవేసన్న సంఘర్షమాశ్రూలకు లోనవుతుంటారు. అలా మనల్ని విభ్రాంతికి గురి చేయడంలో ఆయన ఉపయోగించే శైలి ‘ప్రైపర్ రియలిజం’. సాధారణంగా కన్నించే వాటినే అసాధారణ రితిలో చిత్రికరించే విధానమిది. ప్రముఖ పారిశాఖికవేత్త రతన్ టాటా లాంటి వారు ఆయన పెయంటింగ్ కొని సంఠం చేసుకున్నారంటే ఈ చిత్రకారుడి ప్రతిభాపాటువాలు ఏ స్థాయిలో ఉన్నాయో అర్థం చేసుకోవచ్చు. జాతీయ, అంతర్జాతీయ వేదికలపై ఆయన తన ప్రతిభసు చాటుకుంటున్నారు.

ఆంజనేయులు చిన్నతనం నుంచి కూడా కళావాతావరణంలోనే పెరిగారు. ఆయన సోదరులిపిద్దరూ ఆర్టిస్టులు. నల్గొండ జిల్లా మిర్యాల గూడ సమీపంలోని గరిడెపల్లిలో పుట్టిన ఆంజనేయులు ప్రైదరూబాద్ జేపనెటీయాలో పైన్అర్ట్ చేశారు. కోర్సు పూర్తయిన తరువాత ప్రోటీన్ కోసం ఎన్నో రకాల బొమ్మలు వేశారు. సాధారణమైన బొమ్మలు గీస్తే ఇతరులకు, తనకు తేడా ఉండదనుకున్నారు. తనదైన శైలి సాధించేందుకు ఎంతగానో అన్నేప్పించారు. ఆ సమయంలో ఆయనను ప్రైపర్ రియలిజం ఆకర్షించింది. దీంతో ఆయన జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయి గుర్తింపు సాధించగలిగారు. అమరికా, యూరప్, దుబాయ్ లాంటి విదేశాల్లో ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు. దేశంలోని ముఖ్య నగరాల్లో ఆయన ప్రదర్శనలకు మంచి ఆదరణ లభించింది.

ఈ విభావిన గుర్తింపు రావడం వెనుక ఎంతో శ్రమ డాగి ఉంది. ఎన్నో విళ్ళ పాటు ఆదాయం లేకపోయినా ఈ రంగంలో నెట్టుకు వచ్చారు. ఎన్నో కష్టాలు పడ్డారు. ఆకలి, పేదరికం చుట్టుముట్టినా సమ్ముఖును కళను వదలలేదు. కళతోనే తన జీవితం ముడిపడి ఉందని భావించారు. పెయంటింగ్లీ వికయాల విషయంలో ఎన్నో సార్లు మోసపోయి గుణపాతాలు నేర్చుకున్నారు.

‘మ్యాన్ అఫ్ స్టేర్లింగ్ గా మీడియా కథనాలతో ప్రార్థించికిన ఆంజనేయులు తన చిత్రాలతో పలువురిని అచ్చేరువొందించారు. ప్రతీ వస్తువులో ఆయన కళాత్మకతను సందర్శిస్తారు. అదే కళాత్మకతను

తన చిత్రాల్లో ప్రతిబింబిస్తారు. సబ్జెక్ట్ కోసం ఆయన వీనాడే వెదుక్కోలేదు. ప్రపంచంలో కన్నించే ప్రతి వస్తువును కూడా సబ్జెక్ట్గా తీసుకుంటూ ప్రయోగాలు చేసుకుంటూ ముందుకొచ్చారు. గతంలో ఆయన శైలి బ్యాక్ గ్రోండ్ తో చిత్రాలు వేశారు. ఇప్పుడు వివిధ రకాల జ్యామెట్రీక్ డిజెన్షన్స్ బ్యాక్ గ్రోండ్లను ఉపయోగిస్తున్నారు. వైట్ బ్యాక్ గ్రోండ్ తో వేయడం కన్నా డిజెన్ బ్యాక్ గ్రోండ్ తో వేయడం మరింత కష్టం. ఎందుకంటే ఆ బ్యాక్ గ్రోండ్ కూడా చిత్రంలై ప్రతిబింబించేలా జాగ్రత్త లు తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఈ విధమైన శైలి నలుగురితో ఆయనను ప్రత్యేకంగా చేస్తుందనడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు. ముంబైలో నిర్వహించిన ప్రదర్శనలో ఆయన మొత్తం 14 చిత్రాలను ప్రదర్శించగా ప్రారంభమైన తొలిరోజునే 8 వికయమయ్యాయి అంటే అవి సందర్భకు లను ఎంతగా ఆకట్టుకున్నాయో అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఆయన వేసిన ‘పొయి’ చిత్రాన్ని రతన్ టాటా కొనుక్కేవడం విశేషం.

2004లో ఆంజనేయులు పాపర్ పేరుతో పోలైట్స్ వేశారు. 2006లో తన తొలి కళా ప్రదర్శనతో అతడి పెయంటింగ్ శైలిలో విస్తృతి కనిపించింది. వివిధ ఉపకరణాలను (టూల్స్) సబ్జెక్ట్గా ఎంచుకొని వాటిని అధ్యుతంగా చిత్రీకరించారు. అబ్జెక్ట్ అఫ్ ఫోకస్ పేరిట వాటిని ప్రదర్శించారు.

ఇక ఆ తరువాత ఆయన వెను దిరిగి చూసుకోవాల్సిన అవసరం లేకపో యింది. తాను ఎంచుకున్న టైలిలో ఉన్న తణ్ణీయికి చేరుకున్నారు. మాజీ రాష్ట్రపతి దివంగత అబ్బల్ కలాం అభినందనలూ అందుకున్నారు.

శ్వక్రిగత వివరాలు

పేరు: అంజనేయలు జి, పుట్టీన సంవత్సరం: 1976, నివాసం : హైదరాబాద్

చదువు: బి.ఎఫ.ఎ, జెఎఎటీఎయి కాలేజీ అఫ్ ప్లెన్స్ (హైదరాబాద్), హైదరాబాద్

సాటలో ప్రదర్శనలు:

- ఆస్ట్రేలియింగ్ ఎస్ట్యూషాండబుల్స్, ఇండియా ఫైన్ ఆర్ట్, ముంబై, 2015
- అలగొరి అండ్ ఆషైట్, ఇండియా ఫైన్ ఆర్ట్, ముంబై, 2013
- ఆషైట్ ఆఫ్ ఫోకస్, కాకతీయ ఆర్ట్ షాండెషన్, హైదరాబాద్, 2006

ఆర్ట్ ఫేయర్స్

- ఆర్ట్ గ్యాగ్జు 14, గ్యాలరీ స్ప్రోమ్చే ప్రాతినిధ్యం, ఫిల్మ్
- ఆర్ట్ చెన్నె 2014, గ్యాలరీ ఒయిద్ (కొబ్బున్)చే ప్రాతినిధ్యం
- ఇండియన్ ఆర్ట్ ఫేయర్ 2012, కళాకృతి ఆర్ట్ గ్యాలరీ (హైదరాబాద్)చే ప్రాతినిధ్యం
- యునైటెడ్ ఆర్ట్ ఫేయర్ 2012, ప్రగతి మైదాన్, ఫిల్మ్
- పలు సెలెక్షన్ గ్రూప్ షోసలో కూడా ఆయన పాల్గొన్నారు. -దక్కన్ స్థాన్

10 hr48hours HINDU

MAN OF STEEL

Artist Anjaneyulu G finds beauty in unassuming stainless steel items, and paints them with astonishing realism

Artist Anjaneyulu G is a self-taught painter based in Mumbai. His artworks are hyperrealistic drawings of common objects like mugs, cups and saucers, jugs, etc. He uses an airbrush and a fine paintbrush to create his artworks. He has been painting for about six years now and has exhibited his work at various art fairs in India and abroad.

Q. Who inspired you to start painting?

"I grew up in a rural area where there was no access to art or artists. I was inspired by my father's love for art and his ability to draw. I also saw my brothers painting on walls and doors, which encouraged me to start painting myself."

Q. What materials do you use to create your artwork?

"I use an airbrush and a fine paintbrush to create my artwork. I also use a small amount of ink to add shading and depth to my paintings."

Q. What is the most challenging part of your work?

"The most challenging part of my work is capturing the metallic texture of stainless steel. It requires a lot of patience and precision to paint the intricate details of the objects."

Q. What are your future plans?

"I plan to continue painting and exhibiting my work. I also hope to teach others how to paint and share my knowledge of the art form."

Q. Any last words for the readers?

"I hope my artwork can inspire others to appreciate the beauty in everyday objects. Art is a way of life and it's important to keep creating and exploring."

culture curry Monday 23 November 2015 21

Deccan Chronicle

Steel-ing the show

Why hyper-realistic Anjaneyulu's ongoing Mumbai show is a hit

DC CORRESPONDENT

If there was ever a time where the phrase "selling like hot cakes" made sense, it is now, and in connection with artist Anjaneyulu G. His show – Astonishing Espressos – in Mumbai, where he showcased 14 works, was sold out the first day of the show; eight of his works were sold.

"It feels surreal. There are still 10 more to go and I'm quite thrilled about how people reacted. The very first day eight works were bought and the response has been overwhelming," says Anjaneyulu. Youngest of five siblings, art was in Anjaneyulu's blood. After helping his brothers paint billboards from a young age, he decided to take a formal education in art.

"I sought admission with the Jyoti College of Fine Arts in Hyderabad in 1999. Since I passed out in the year 2000, since then I have stayed in Hyderabad,"

says the artist who paints still-life by singling out objects that are usually discarded. A jar, a canister, a kettle, a milk can — all are intricately in stainless steel — a material which particularly appeals middle-class households.

His current artworks on display took over two years to complete. "I decide what object I want to paint, I visualise the final outcome and then paint. Then I arrange all the objects and just create." Despite the success, Anjaneyulu

feels that it takes time to make things slowly.

He says, "I have to spend some time thinking and developing new ideas constantly for now, that's what I will be doing."

ANJANEYULU ARTIST

చిన్న పుస్తకం, గొప్ప జీవితం...

భగ్తి సింగ్!

ఆ పేరు తల్లుకోగానే భారతీయులలో సాహస స్వార్థి కదలాడు తండి. ఒకదశలోనైటే భగ్తి సింగ్ పేరు ప్రభ్యాతులు మహాత్మగాంధీని కూడా మించిపోయారు. ఎప్పటికే మరపురాని స్వార్థిగా నిలిచిపోవడం భగ్తిసింగ్ ప్రత్యేకత. 1906 సెప్టెంబరు 28న జన్మించిన భగ్తి సింగ్ శతజయంతి సంవత్సరం సందర్భంగా భగ్తి సింగ్ జీవిత రాజకీయ విశిష్టతలను వివరిస్తూ, విశ్లేషిస్తూ అశోక్ ధావలే రాసిన పుస్తకం ‘నిరంతర పోరాట స్వార్థి భగ్తి సింగ్’. 40 పేజీల ఈ పుస్తకంలో నాటి దేశ రాజకీయ పూర్వరంగాన్ని, భగ్తిసింగ్ ను విలక్షణ విషపు కారుడుగా నిలిపిన అంశాలనూ తెలుసుకోగలం. అశోక్ ధావలే అనేక గ్రంథాలు అధ్యయనం చేసి రాసిన కారణంగా ఎన్నో విషయాలు తెలుస్తాయి.

తొలి దశలో పంజాబ్, బెంగాల్లలో ప్రధానంగానూ, కొంత వరకు మహారాష్ట్రలోనూ విషపుకారులుండేవారు. ప్రాణాలను కూడా లక్షీంచకుండా వీరు బ్రిటీష్ ప్రభుత్వాన్ని సవాలు చేశారు. అయితే ప్రజల చైతన్యం తగినంతగా పెరగిన దశ అది. అందుకే వారి త్యాగాలు గుర్తింపుకు నోచుకోలేదు. భగ్తిసింగ్ బృందం రంగంలోకి వచ్చే నాటికి ప్రజలు పోరాటాలలో వువ్వెత్తున పాల్గొంటున్నారు. వారి సాహసాలేవేత పోరాటాలూ, బలిదానాలు చెరగని ముద్ర వేశాయి.

విద్యావతి, కిషన్ సింగ్ దంపతుల కుమారుడు భగ్తిసింగ్. తండ్రి, మామయ్ కూడా స్వాతంత్ర్య యోధులుగా జైలుకు వెళ్లిన వారే. ఉనికంబమెక్కిన వీరుడు కర్కార్ సింగ్ పోటో జేబులో పెట్టుకుని తిరిగేవాడు. జలియన్ వాలాబాగ్ వెళ్లి మృతులకు శ్రద్ధాంజలి ఘుటీంచి అక్కడ సేకరించిన మట్టిని ఒక సీసాలో వేసి జీవితమంతా అట్టి పెట్టుకున్నాడు. బింబచుపుతూ మధ్యలోనే ఆపేశాడు. పెళ్లికి బలపం తం చేస్తే ‘ఇది పెళ్లికి సమయం కాదు. దేశమాత నన్న పిలుస్తోంది’ అని జవాబు చెప్పాడు.

గాంధీజీ పిలుపు వువ్వెత్తున రగులొన్న సహాయానిరాకరణ ఉద్యమాన్ని చౌరీచౌరా ఘుటన కారణంగా వుపసంహరించడం (1922) యువతను తీప్రాగ్రహసికి గురి చేసింది. గాంధీజీపై ఆశలు పెట్టుకున్న యువత మళ్ళీ తీవ్రపాదంవైపు మొగ్గడం మొదలైంది. 1921 లో భగ్తిసింగ్ ఒక వ్యాసంలో తన అభిప్రాయాలు వివరించారు. నిజమైన విషపుకారులు గ్రామాల్లోనూ, ఫ్యాక్టరీలోనూ వున్నారని తెలిసినా ఒక్కసారి వారిని మేల్కొల్పితే తర్వాత కూడా ఆపలేమన్న భయం తో మన నాయకులు వారిని రంగంలోకి తీసుకురావడం లేదని విమర్శించాడు. రప్పొలో వచ్చిన బోల్చివిక్ విషపు వారిపై ప్రభావం చూపింది. 1920లోనే కమ్యూనిస్టు ప్రార్థి ఏర్పడింది. ఈ ఘుటలన్నిటి నేపథ్యంలో భగ్తిసింగ్ బాగా లోతుగా అధ్యయనం చేశాడు. మార్పి జం వైపు ఆకర్షితుడయ్యాడు. కాన్స్టార్లోని హిందూస్థాన్ రిపబ్లిక్ ను

భగ్తిసింగ్ జైలును గ్రంథాలయంగా మార్చుకున్నాడు. జాభితాలు రాసి మరీ పుస్తకాలు తెప్పించుకుని చదివాడు. తమ విశ్వాసాలను, అభిప్రాయాలను వెల్లిడించే అనేక వ్యాసాలు రాశాడు. ‘నేనెందుకు నాస్తికుడయ్యాను?’ ‘వీలునామా’, (యువతకు విషప్పి) వంచివి వాటిలో మనకు దక్కాయి. మరికొన్ని అమూల్య మైన రచనలు దక్కలేదు. ప్రచురితమైన మేరకు ఆయన ప్రతిరచనలోనూ విషపు పట్ల, ప్రజలను వైతన్యపరచడం పట్ల అంతలేని శ్రద్ధగోచరిస్తుంది. శాసెప్పుడూ పెరిస్తును కానని ఆయన గట్టిగా వివరిస్తాడు.

అర్ధీలో చేరాడు. ఆ సంస్కృతాలకు ‘విషపుకారుడు’ అని పేరు పెట్టారు. వీరంతా విషపు రాజకీయాలను చేపట్టడం, అదే సమయంలో వ్యాప్తిత్తక విషపు దశ నుంచి బయట పడలేకపోవడం గుమించాల్సిన అంశాలు. పొచ్చాల్సెప్పులు అయ్యాల అపహరణ వంటి పనులు చేసింది. పట్టుబడిన వారికి శిష్టులూ పడ్డాయి.

ఆ తర్వాత మిత్రులతో కలిసి ‘సాజపాన్ భారత్’ సభ ఏర్పాటు చేశాడు. పలు శాఖలు ఏర్పడ్డాయి. ప్రజల కోసం ప్రజల చేత విషపు తెస్తాముని అందులో ప్రకటించారు. వారికి కమ్యూనిస్టులతోనూ సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి. ఈ సంస్కృత మతతత్వానికి ఏమాత్రం ఆస్తారం లేని లోకిక విధానం కూడా ప్రకటించింది. లాలాజీ ఒక దశలో మతతత్వానికి లోనైనపుడు భగ్తిసింగ్ ఆయన పేరెత్తకుండానే శక్తివంతమైన విమర్శ చేశాడు. క్రమేణా చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ కమాండర్గా ‘హిందూస్థాన్ సోషలిస్టు రిపబ్లిక్ ఆర్మీ’ ఏర్పాత్తింది. భగ్తిసింగ్ నూచనపై సోషలిషణ్ అడి తన లక్ష్మణగా ప్రకటించింది. దానిలోని రాజకీయాలే గాక రచనా శైలి కూడా చాలా ఉత్సేజికరంగా వుంటుంది. ఈలోగా లాలాజీపై లారీచార్ట్, ఆ దెబ్బలతో ఆయన మృతిచెందడం దేశాన్ని కుదిపేశాయి. జాతిమైత్రున్నాన్ని ప్రతిపించిందుకై ఇందుకు కారకుడైన శాండ్రీసు హతమార్చాలని నిర్ణయించారు. ఉధృతమవుతున్న పోరాటాలను అణచేసేందుకు ప్రజాభద్రతా చట్టం పేరిట నిరంకుశ శాసనం తేవాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఆ సందర్భంగా 1928 ఏప్రిల్ ఈన జాతీయ శాసనసభలో బాంబులు వేసిన ఘుటను భగ్తిసింగ్ విషపు జీవితానికి తారాస్తాయి.

తమ నిరసను దేశ ప్రజల దృష్టికి తేవాలని తప్ప ఎవరిసి చంపాలని ఈ దాడి చేయలేదు గనుక తర్వాత భగ్తిసింగ్, ఆయన సహచరుడు ఘుటకేశ్వర్ దత్తులు కావాలనే పట్టుబడ్డారు. అప్పటి నుంచి విచారణ జరిగినంత కాలమూ విషపు గురించి శక్తివంతంగా వివరించాడు భగ్తిసింగ్. కోర్లులోనూ, జైలులోనూ ఆ విషపుకారులు తమ పోరాటం కొనసాగించారు. ముఖ్యంగా భగ్తిసింగ్ జైలును

గ్రంథాలయంగా మార్పుకున్నాడు. జాబితాలు రాసి మరీ పుస్తకాలు తెప్పించుకుని చదివాడు. తమ విశ్వాసాలను, అభిప్రాయాలను వెల్లడిం చే అనేక వ్యాసాలు రాశాడు. ‘నేనెందుకు నాస్తికుడయ్యాను?’ ‘వీలునా మా’, (యువతకు విజ్ఞాపి) వంటివి వాలీలో మనకు దక్కాయి. మరికొన్ని అమూల్యమైన రచనలు దక్కలేదు. ప్రచురితమైన మేరకు ఆయన ప్రతి రచనలోనూ విష్ణువం పట్ల, ప్రజలను తైత్నయ్యపరచడం పట్ల అం తులేని శ్రద్ధగోచరిస్తుంది. తానెప్పుడూ పొరరిస్తును కానని ఆయన గట్టిగా వివరిస్తాడు.

వ్యక్తిగత బౌన్సుత్వం మరింత గొప్పది. ఉరికొయ్య కళముందు వేలాడుతున్నా వారు చలించలేదు. తన తండ్రి తనకు క్షమాభిష్క్ష కోసం ప్రయత్నించాడని తెలిసి ‘నా జీవితం నా ఆశయాల కన్నా వియువైనదేం కాదు’ అని ఆగ్రహం, ఆవేదన కలగలిపి రాస్తాడు భగత్సింగ్. దోషిదీ శక్తులు ఏ రూపంలో పెత్తనం చేస్తున్నా ఆ స్వాతంత్రం సంపూర్ణం కాదన్నాడు. ‘జీవించాలనే కాంక్ష చాలా సహజమైనది. అయినా నేను ఏవో ఆంక్షల మధ్య బైద్చిగా బతకాలనుకోవడం లేదు. భారత విష్ణవో ద్వామానికి నా పేరు ఒక ప్రతీకగా మారింది. మరికొంత కాలం వుం

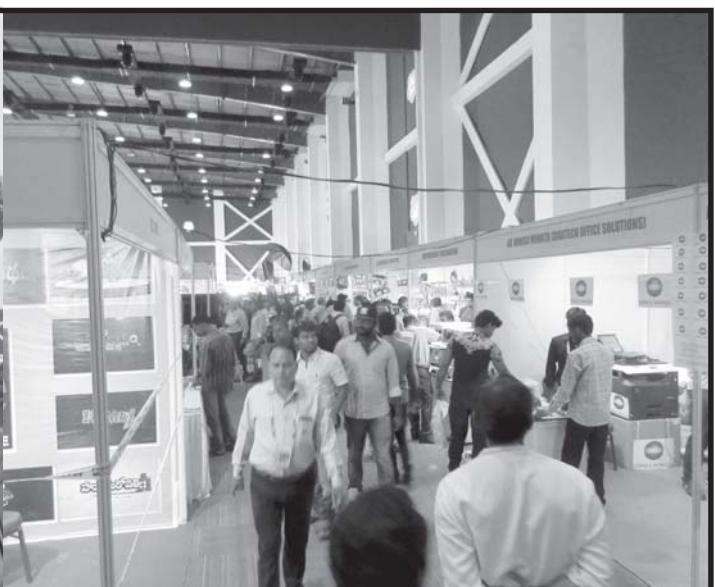
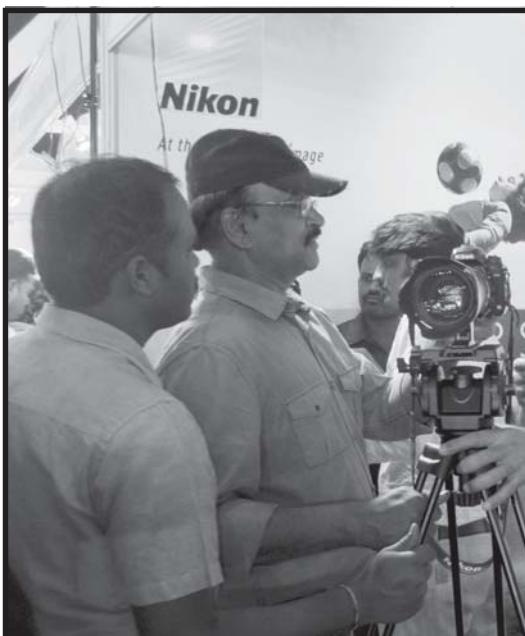
టే నా లక్ష్మీ సాధనకు ఇంకా కృషి చేయగలిగేవాడినన్న భావన తప్ప మరో బాధ లేదు. అయినా నా జీవితం పట్ల గర్మిస్తున్నా’ అని చివరి దశలో ఒక మిత్రుడి ప్రత్యుకు జవాబుగా రాశాడు. చివరి రోజున తలారి వచ్చి సిక్కుల పవిత్ర గ్రంథం గురు గ్రంథ సాపోబా ఇస్తే వడ్డని సున్నితంగా తిరస్కరించాడు. ఔగా లెనిన్ విష్ణువ జీవితం చదివి ఉరి శిక్షకు సిద్ధమయ్యాడు. ‘విష్ణువం వర్ధిల్లాలి’ అనే నినాదాల మధ్య భగత్ సింగ్, రాజ్యసురు, సుఖదేవేలు 1931 మార్చి 23న ఉరికంబమెక్కారు.

ఈ పరిణామాలన్నిటినీ ఈ పుస్తకంలో క్లూపుంగా తెలుసు కోవచ్చ. భగత్సింగ్ బృందాన్ని కాపొడటంలో గాంధీజీ శ్రద్ధ చూపాడాలేదా అన్న విషయాన్ని కూడా పరిశోధకుల రచనల నుంచి రచయిత చక్కగా వివరించారు.

భగత్ సింగ్ విష్ణువ జీవిత ప్రస్తానాన్ని తెలుసు కోవడానికి ‘నిరంతర పోరాట సూటి భగత్ సింగ్’ పుస్తకం బాగా దోషదపడుతుంది.

- తెలకపల్లి రవి

(100 పుస్తకాలు పరామర్శ-విమర్శ)

మే 15న ప్రైదరాబాద్లో జరిగిన

ఫాటో ఎక్స్పొభస్సన్లో

కెమోలా నుంచి తిలకిస్తున్న

ఫాటోగ్రాఫర్ శర్ట్ బాబు,

గ్రాఫిక్ డిజైనర్ రాజీకుమార్.

మోడల్సు ఫూట్ చేస్తున్న ఫాటోగ్రాఫర్లు

పాలమూరు జిల్లా చలిత్ర

శైల్యాల్యంలో తెలంగాణలో ప్రథమ స్థానం ఆక్రమించిన పాలమూరు జిల్లాకు ఉత్తరాన రంగారెడ్డి నల్లగొండ జిల్లాలు, తూర్పున నల్లగొండ -గుంటూరు జిల్లాలు, దక్కిణంలో కర్కూలు జిల్లా, పడమటరాయహారు - గుల్బర్గా జిల్లాలు సరిహద్దులగా ఉన్నాయి. కృష్ణా, తుంగభద్రానదులు ప్రవహించే ఈ జిల్లాకు ఉమామహాశ్వర శ్రీశైలానికి ఉత్తర ద్వారంగా, అలంపుర పశ్చిమ ద్వారంగా నెలకొని ఉన్నాయి.

మహాబాణసగర్ జిల్లా సరస్వత్యమునకు సంపాదకత్వమిచ్చిని. శాస్త్రిగారు ప్రాచీన యుగాల సుంచి నేటి వరకు జిల్లా చరిత్రను సిఫ్రంగా విశదికరించారు. భాగోళికంగా పరి వర్తన చెందిన అనేక వేల సంవత్సరాల నాటి విశేషాలు ఈ జిల్లాలో లభిస్తున్నాయి. ఆది మా సవుదు ఉపయోగించిన రాత్రి ఆయుధాలు, పరి కరాలు, పాతరాతి క్రొత్తరాతి లోహాలుగాల నాటి అవశేషాలు, వస్తువులు ఇక్కడ లభించాయి. జిల్లాలోని అమరాబాదు, నడింపల్లి, పెద్ద మరూరు, పంజగుల్ మొదలైన ప్రాంతాలలో ఆదిమానవుల ఆవాసములు, శ్రూణన వాటికలు కనుగొనబడ్డాయి. ఏటిలో సిన్ట్, డాల్స్ సమా ధులు శిథిలరూపంలో లభించాయి.

వర్ధమానపురం, పానుగల్లు, కోడూరు, కందుకూరు, గంగాపురం, ఆవంచ, పూడూరు, పెద్దకడుమూరు, బెక్కెం, అలంపూరు, ఆగస్టే శ్వరం, రాచూరు, ఇంద్రకల్, అమరాబాద్, క లవకీలు, చంద్రగుప్తసగరం, మగతలు (ము ఖూల్), రుద్రదేవుని కోటి, ఘనపురం, కోయిల కొండ మొదలైన గ్రామాలు ఈ జిల్లా చరిత్రలో ప్రసిద్ధి గడించాయి. పానుగల్లు, ఘనపురం, కోయిలకొండ, చంద్రగుణ్ణ వంటి గిరిదుర్గాలు, గడ్వాలు, వర్ధమానపురం, మగతలు, ప్రాగటూరు వంటి స్థల దుర్గాలు, చంద్రగుప్తనికోటి, రుద్రదేవుని కోటి వంటి వ న దుర్గాలు, నిజాం కోటి వంటి జలదుర్గాలు ఈ జిల్లాలో నెలకొని ఉన్నాయి.

చారిత్రక యుగంలో ఈ జిల్లాలోని ప్రాంతాలు వంగూరు విషయం, చోళవాడి, చరిగొండ సీమ, నాగోలసీమ పేర్కోతో వ్యవహారింపబడించాయి. అనేక నరసింహాశ్రీలు, వేంకటేశ్వర-శివ-చెస్వీకేశవ-ఆంజనేయ ఆలయాలు, గ్రామదేవతల గుడులు ఈ జిల్లాలో కనిపిస్తాయి. కపిలవాయి లింగమూర్తి గారు పాలమూరు జిల్లా దేవాలయాల పరిత్రన రచించారు.

క్రీ.పూ. ఆరవ శతాబ్ది నాటికి పాలమూరు జిల్లాలో గణతంత్ర రాజ్య వ్యవస్థ నెలకొని ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. నందరాజులు, మౌర్యులు, శాతవాహనులు, ఇష్టావులు, విష్ణువులందినులు, బాదామి చాళుక్యులు, కందుకూరు చోడులు, కాకతీయులు, దేవగిరి యాదవ రాజులు, చెఱకు-వావిలాల-ముసునూరి వంశజులు, బహమణి సుల్తానులు, రేచ్చర్ పద్మసాయకులు, కతుభీషాహీలు, మొగలూయా ప్రతినిధులు, ఆస్థేజాషీ

వంశియులు తమ రాజ్య అంతర్యాగంగా ఈ జిల్లాను పరిపాలించారు.

అలంపూరు తాలూకాలోని సొతాని కోట తొలి ఆంధ్ర రాజులైన శాతవాహనుల జన్మస్థలం కావచ్చునని కొందరు చారిత్రకుల అభిప్రాయం. శాతవాహనులు తొలుత కరీంసగరు జిల్లా ప్రాంతాన్ని రాజధానిగా చేసుకొని త ర్వాత పైరన్, అమరావతి (గుంటూరు జిల్లా) మొదలగు ప్రాంతాలకు విస్తరించారు. విజ య పురి (నాగార్జున కొండ) రాజధానిగా పరిపాలించిన ఇక్కావు రాజుల వంశియుడైన ఎహాపుల శాంతి మూలుని సేనాపతి విలిలీ కృష్ణాతీరంలో వీలేశ్వరం (అచ్చంపేట తాలూకా మున్సిపాలిటీ) స్థాపించాడు. ఇది విష్ణుకుం దినుల జన్మస్థలమై ఉంటుందని వి.ఎన్. శా ప్రిభావించారు. వీరి శాసనాల్ని అమరపురి (అమరావతి) యే నేటి అమరాబాద్ (అచ్చం పేట తాలూకా). సామంతులుగా ఉన్నపుడు ఈ ప్రాంతాన్ని వీలిన విష్ణుకుండిసులు స్వ తంత్రలై మూసీసీరిలోని ఇంద్రపాల నగరా న్ని (నల్లగొండ జిల్లా మిర్యాలగూడెం ప్రాంతం) రాజధానిగా చేసుకొన్నారు.

శ్రీపర్వతీయ పూర్వాపర జ్ఞితిపరులమ ని చెప్పుకొన్న చాళుక్యులకు సంబంధించిన ‘చాళుక్య విషయం’ నేటి పాలమూరు- కర్కూలు జిల్లాల ప్రాంతం. వీరి కాలంలో పాలమూరు జిల్లాకు ‘పంగూరు విషయం’ అన్న వ్యవహారం ఉండేది. దెండవ పులకేళి కమారుడైన విక్రమాదిత్యుని మనుమడు వినయాదిత్యుని కాలంలో వసపర్తి

సమీపంలోని పానుగల్లు స్వంధావారంగా ఉండింది. వీరి కాలంలోనే అలంపూరు బ్రహ్మేశ్వర్స్తరాలయ నిర్మాణం జరిగింది. ఈ కాలంలోనే రేనాడు పాలకులైన చోడు(టు)లకు, వారి ప్రకృతుల్ను వైదంబులకు రాజ్య విస్తరణ కోసం తరచుగా యుద్ధాలు జరుగుతుం దేవి. చోళులకు చాళుక్యులు, వైదంబులకు రాష్ట్రకూటులు సహాయం అందించేవారు. వీరి మధ్య జరిగిన యుద్ధాల్లో ‘చోళవాడి కయ్యం’ ప్రసిద్ధి పొందింది. పాలమూరు-నల్లగొండ ప్రాంతాలను నాడు ‘చోళ వాడి’గా వ్యవహరించేవారు.

చాళుక్య తైలపుడు రాష్ట్రకూటులను ఓడించి వైజయింతీపురం రాజధానిగా స్వప్తంత్రాజ్యం స్థాపించగా అతని వంశం పశ్చిమ చాళుక్య వంశంగా గుర్తింపు పొందింది. వీరు గంగాపురం (జిష్ఠా ప్రాంతం) దెండవ రాజధానిగా ఏలుబడి సాగించారు. తూర్పు (వేగీ) చాళుక్య ప్రభువు విమలాదిత్యుని కమారులలో రాజ్యాధికారి కారం కోసం జరిగిన పోటులో రాజరాజునేంద్రుడు తన మేన మామలైన తమిళ చోలులను, అతని సోదరుడు విజయాదిత్యుడు పశ్చిమ చాళుక్య ప్రభువు మొదటి సోమేశ్వరుని ఆశ్రయించారు. సోమేశ్వరుడు చోలులతే చేసిన యుద్ధాలు, పూడూరు, కుప్పు (కొల్లాపూరు తాలూకా) ప్రాంత తాల్లో జరిగాయి.

చోళహాడి (రేనాటి చోళు) నుంచి చీలిన ఒక శాఖ పాల మూరు జిల్లాలోని కోడూరును స్థావరంగా చేసుకొని తర్వాత కం దూరును గలిచి కందూరు చోళులుగా ప్రసిద్ధులైనారు. ఈ వంశం లోని ఉదయన చోడుడు నల్లగొండ జిల్లా పాసుగల్లు నుండి రాజ ధానిని ఈ జిల్లాలోని వర్ధమాన పురానికి (నంది వడ్డెమూను) మార్పు కొన్నాడు. ఉదయన చోడుని కుమారుల సహాయంతో చాటక్క త్రి భువనమయ్యని కొడుకు కుమార త్రైలపుడు స్వతంత్రుడై గంగాపురంలో పట్టాభిషేకుడైనాడు. ఇది తెలుసుకొన్న అతని అన్న జగదేమల్లుడు కాకతి రెండవ ప్రోలుని పంపగా అతడు పాపకల్లు అను ప్రదేశంలో తైలపుని ఓంచి పట్టుకొని కల్యాణికి పారద్రోలాడు. రెండవ ప్రోలుని తర్వాత కాకతి రుద్రుడు వర్ధమానపురంపై దండత్తి భీమచోడుని ఓ డించి గను, మల్యాల వారిని సొమంతలుగా నిలిపాడు. ఈ యుద్ధంలో కాకతి రుద్రునికి సహాయం చేసిన చెలుకు రెష్టు అమరాబాదు, కలు వకొలను (కల్కోలు) పరగణాలను పాలించారు. వర్ధమానపుర ప్రభు పు గోన బుద్ధారెడ్డి తొలి తెలుగు రామాయణం (ద్విపద) రచించగా, అతని కుమారులు జంట కవులుగా ఉత్తర రామాయణం ప్రాశారు. తెలంగాణలో తొలి తెలుగు కవి అయిన మల్కికార్జున పండితాచాధ్యాదు (1120-90) వనిపురి (వనపర్తి), పాసుగల్లులను దర్శించి బెక్కెం (కొల్లాపూరు) ప్రాంతంలో శివైక్యం చెందినట్టుగా ఆ ప్రాంతంలోని సమాధి నిదర్శనంగా ఉంది.

కాకతీయుల అనంతరం తెలంగాణను పరిపాలించిన రాజ కొండ వెలమరాజులు పాలమూరు జిల్లాలోని జీలుగుపల్లి, గణప వ రం, వోలపల్లి, వడ్డెవాని, ఆవంచ, కోయలకొండ మున్సిపు గ్రా మా ల వర్ధ శత్రువులను జయించినట్టు స్థాక్యాలున్నాయి. వీరీలో ఎ నిమిదవతరం వాడైన మాదానయని కాలంలో పాసుగల్లు కోట విజయ నగర రాజుల వశమైంది. దీని కోసం ఒప్పునీ ఫిరోజుషా మొదటి దేవరాయలతోనూ, గోలకొండ కులీకుత్సహపొ శ్రీకృష్ణ దేవరాయల తోనూ పోరాడి ఓడిపోయినట్టు పాసుగల్లు శాసనాలు తెలుపుతున్నాయి. రక్కసి తంగిడ (తల్చికోట) యుద్ధానంతరం తెలంగాణం మహ్య దీయు క్రాంతం కాగా, పాలమూరు జిల్లా క్రమంగా బీజాపూరు సుల్తానులు, కుతుబ్షాహీ, మొగలాయా, ఆసఫ్జాహీ నవాబుల ఏలుబడిలోకి వచ్చింది.

క్రీ.శ. 1870లో నిజాం ప్రభుత్వం 8 తాలూకాలతో నాగర కర్మాయి జిల్లాను ఏర్పరిచింది. తర్వాత పరిపాలనా సౌకర్యం కొరకు 1881లో నల్లగొండ జిల్లాలోని అమరాబాదును కలుపుకొని మొత్తం పది తాలూకాలయినాయి. 1883లో జిల్లా కేంద్రం నాగర కర్మాయల నుంచి పాలమూరుకు మార్చబడింది. పాలమూరు, రుక్కపుయేట పేర్తో ఉన్న ఈ కేంద్రం తొలు లోకాయపల్లి (సారాయణ పేట) సంస్థానంలోని భాగంగా ఉండేది. మహేరాష్ట్ర స్వార్థపుయులు ఈ సంస్థాన పాలకులు. అరణ్య ప్రాంతంగా ఉన్న ఈ గ్రామంలో 'పాలకొడిసె' చెట్లు విరివిగా ఉండటం వల్ల దీనికి 'పాలమూరు' అని పేరు కలిగిందని ఐతిహాయం ఉది. ఈ ప్రాంతంలో పాలు, పెరుగు పుష్పలంగా ఉండటం చేత పాలు అమ్ము ఊరు పాలమూరు అ యిందని మరొక కథనం. 1905లో జరిగిన రెవెన్యూ తాలూకాల మార్పు వలన ఈ జిల్లా పది తా లూకాల నుండి ఆరు తాలూకాలకు పరిమితమైంది. 1917లో సికింద్రాబాద్ క్రోణచలం టైల్స్ లైను ప్రారంభపైపుడు మహబూబ్ అలీ నిజం పేరిట

దీనికి మహబూబ్ నగర్ అని నామకరణం చేశారు.

1948లో పోలీసు చర్య తర్వాత ప్రోదరాబాదు రాష్ట్రం స్వతంత్ర భారతంలో విలీనమైంది. 1950లో జమీందారీలు, సంస్థానాలు, జాగీర్లు రద్దు చేయబడి వాటిలో కొన్ని తాలూకాలుగా రూపొందాయి. 1956లో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటుతో రాష్ట్రపునర్ వ్యవస్థకరణలో భాగంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ప్రాదేశిక పరిధిలో మార్పులు సంభవించాయి. పరిగి తాలూకా ప్రోదరాబాదు జిల్లాకు మారగా, రాయచూరు జిల్లా నుంచి గద్వాల, అలంపూరు, గుల్బర్గా నుంచి కొడంగల్ తాలూకాలు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో చేరాయి. 1959 నాటికి 12 తాలూకాలుండగా జడ్పుర్ ప్రత్యేక తాలూకాగా ఏ ర్పాడి మొత్తం 13 తాలూకాలు అయినాయి. మండల వ్యవస్థ ఏర్పడిన తర్వాత ఈ జిల్లా నాలుగు రెవెన్యూ మండలాలుగా విభక్తమై 64 మండలాలు ఏర్పుచేసాయి.

పాలమూరు జిల్లా భాగోళికంగా విశాలమైనదే కాక, సాహిత్య పరంగా నుంచినపున్నమైనది. అంధ్రదేశమందు ఏ జిల్లాకు లేని సాహిత్య సంపద ఈ జిల్లాకు ఉంది. ఏ జిల్లాలోను లేని పె క్కు సంస్థానాలు దీనిని పరిపాలించటం చేత ఇది సంస్థానాల జిల్లగా పరిగణింపబడింది. ఈ జిల్లాలో కవి లేని గ్రామం గుడిలేని ఊరు అరుదు.

"పందల సంఖ్యలో పండితులు, తక్కులు, వేదశాస్త్ర సంపన్ములు, మంత్రశాస్త్రవేత్తలు, శాప్తజ్ఞులు, యూజ్ఞికులు, వైయాకరణలు, వేద వేదాంగేతిపోన పురాన కావ్య నాటకాలంకారములను క్షుణ్ణముగా నశ్యించిన మహాశీయులు పోలమూరు జిల్లా యందున్నారు." అని బి.వెన్.శాస్త్రిగారు ఉగ్రదించిన వాక్కులు యథార్థం.

పాలమూరు జిల్లా సాహిత్య చరిత్రను పరిశీలిస్తే క్రీ.శ. 1000 నాటికి నస్సుయభట్టుకు ముందే సంస్కృతంలో శాస్త్ర రచన కొన సాగి నట్లు (మంధాన బైరవని 'బైరవతంత్రం') తెలుస్తుంది. తెలుగు సాహిత్యం లోని విధి ప్రక్రియల్లో తొలి రచనలు ఈ జిల్లా నుంచే వెలు వడ్డాయి. తొలి తెలుగు రామాయణ కావ్యం (రంగనాథ రామా య ఇం), తొలి తెలుగు జంటకవులు (కాచ, విరలులు), తొలి వచన కీర్తనలు (సింహగిరి వచనములు), చిత్ర కవితారీతికి ఆద్యే దాహరణ మైన శాసన కావ్యాలు మొదలైనవి ఈ జిల్లాకు ప్రశ్నిని గడించాయి. ప్రసిద్ధ లక్షణ గ్రంథమైన 'అప్పకమీయం', భర్తపూరి సుభాషితాలకు తొలి అంధ్రానువాదం (మల్లభూపాలీయం) ఈ ప్రాంతానికి చెందినవే.

ప్రబంధాలు, పరిణయ కావ్యాలు, స్థల మహాత్మాలు, ఉర్మారణ కావ్యాలు, శతకాలు, ద్విపదలు, అచ్ఛ తల్లి, కీర్తనలు, ప్రత మాహాత్మ్య గ్రంథాలు, వ్యాఖ్యానాలు ఈ జిల్లాతో క్షేత్రాన్ని ప్రశ్నిని వేసోళ్ళు చాప్పుచేసాయి. తర్వాత జిల్లాల ప్రాంతంలో చిరస్తాయులైన గేరు గాధలకు ఈ జిల్లా ఆటపట్టుగా నిలిచింది. అపువుగా పద్మాలు అల్లగలిగిన చాటు కవులు పలువురు ఈ జిల్లాలో గోచరిస్తారు.

-ఆచార్య ఎస్ట్రీ రామారావు

మొబైల్: 98480 12053

బకేపనల్ కోర్సు అభ్యర్థులకు

న్యాయం చేయాలి

జంటర్ బకేపనల్ కోర్సు పూర్తి చేసిన అభ్యర్థుల సమస్యలు పరిష్కరించాలని తెలంగాణ బకేపనల్ స్థూడెంట్ అండ్ అన్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ వెల్సైర్ అసోసియేషన్ పన్ అధ్యక్షుడు జి.ప్రభాకర్ డిమాండ్ చేశారు. జీవోఎంస్ నెం. 428, (23.9.1985) సవరణ చేయాలని, బకేపనల్ క్రాప్ ప్రాడక్షన్ మేనేజ్ మెంట్, సీడ్ ప్రాడక్షన్ టెక్నాలజీ కోర్ కోర్సులకు ఏ.ఇ.ఒ గ్రేడ్ రెండు ఉద్యోగాలకు అర్థత కల్పించాలని త్రిబ్యునల్ని విద్యార్థులు అశ్రయిస్తే సెన్కోలో జేపీవి ఉద్యోగాలకు తీసుకోవాలని ఇచ్చిన తీర్పుని పాటించాలన్నారు. బకేపనల్ దెయిరీ కోర్సు పూర్తి చేసిన వారికి పశుసంవర్ధక శాఖలో వెటర్లు అసిస్టెంట్ పోస్టుల్లో 80 శాతం వాటా కల్పించాలని కోరారు. తమ సమస్యల పరిచ్ఛిరుం కోసం ధర్మాలు, లిలే నిరాచర దీక్షలు, సీఎంకి 40వేల పోస్టుల కార్యాలయాల ముట్టడీలు చేపట్టినా ఘలితం రాలేదన్నారు. తెలంగాణ వస్తే తమకు ఉద్యోగాలు వస్తాయనే ఆరతో బకేపనల్ కోర్సు చదివిన వారి ఆకాంక్షలను పరిగణనలోకి తీసుకొని సీఎం కేసీఆర్ చారవ తీసుకుని తమ సమస్యలను పరిష్కరించాలని కోరారు.

రజకులను ఎన్నో జాబితాలో చేర్చాలి

దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న రజకులను ఎన్నో జాబితాలోకి చేర్చాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అఫిల భారత దోషి మహాసభ జాతీయ అధ్యక్షుడు బాలాజీ ఖిండే కోరారు. సికింద్రాబాద్లో జరిగిన సభ కార్యక్రమానికి అయిన ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. అనంతరం అయిన మాట్లాడు తూ ఒక్కో రాష్ట్రంలో రజకులకు పలు రకాల పేర్లున్నాయని, దీని వల్ల రజకులకు ఆర్థిక వసరుల్లో తీవ్ర నష్టం వాటిల్లుతుందన్నారు. రజకులకు ఎన్నో జాబితాలోకి చేర్చాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. త్వరలో కశీర్ నుంచి కన్యాకుమారికి బస్సుయాత్ర చేపట్టను స్వట్టు చెప్పారు. కార్యక్రమంలో పెద్దపురం కుమారస్వామి, మంజుపల్లి రాములు, రత్నాల కనకయ్య, రవి పాల్గొన్నారు.

చట్ట సభలలో బీసీలకు 50 శాతం లిజర్వేషన్లు

పెర్లమెంట్లో బీసీ బిల్లు పెట్టి చట్టసభలలో 50 శాతం రాజకీయ రిజర్వేషన్ సాధన, బీసీ ఉద్యోగాలకు ప్రమాపణలో రిజర్వేషన్ సాధన కోసం జాతీయ స్థాయిలో ఉద్యమం చేపడతామని బీసీ సంకేమ సంఘం జాతీయ అధ్యక్షుడు ఆర్.కృష్ణయ్య వెల్లడించారు. త్వరలోనే అన్ని రాష్ట్రాలలో పర్యాటించి బీసీల డిమాండ్ పరిష్కరించాలని వారం రోజులు ధిల్లీలో పర్యాటించి మంత్రులు వెంకయ్య నాయ

అన్ని అసెంబ్లీలో తీర్మానాలు చేసి కేంద్రానికి వంపించాలని ఒత్తిడి తీసుకురానున్నట్టు ఆయన తెలిపారు. విద్యానగర్లోని బీసీ భవనలో జరిగిన బీసీ సంకేమ సంఘం కార్యవర్గ సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడుతూ.. బీసీల డిమాండ్ను పరిష్కరించాలని వారం రోజులు ధిల్లీలో పర్యాటించి మంత్రులు వెంకయ్య నాయ

దు, దత్తాత్రేయ, గెప్టోల్, ఉమాభారతిలను కలిసి డిమాండ్ను తెలియజ్ఞామన్నారు. బీసీల డిమాండ్ సాధనకు కేంద్రంపై ఒత్తిడి తీసుకు రావాలని ప్రతిపక్ష నాయకులను కోరినట్టు తెలిపారు.

మూతపడిన పరిశ్రమలను తెలిపించాలి

తెలంగాణలో భాయిలా పడిన పరిశ్రమలను వెంటనే తెలిపించాలని అల్జాండియా ఫోరమ్ ఫర్ స్కూల్ అండ్ మీడియం ఇండస్ట్రీస్ కన్సైనర్ ఎం.ప్రభాకర్రావు డిమాండ్ చేశారు. తెలంగాణ పరిశ్రమల శాఖ అదనపు ట్రైక్షట్ దేవానందం పరిశ్రమల కన్సలైన్సీ అధ్యయర్ ఎవ్రం రాజులను కలిసి వినతిపత్రం సమర్పించినట్టు వెల్లడించారు. తెలంగాణలో మూతపడిన చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలను తెలిపించడానికి సూతన పాలసీని రూపొందించాలని ఆయన విజ్ఞప్తి చేశారు. రుణాలను ఇపెడ్యూల్ చేయకుండా పరిశ్రమల ఆస్ట్రులను స్వాధీనం చేసుకోవడం దారుణమన్నారు. చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమల వేలం పాటలను వెంటనే నిలిపివేయాలని ఆయన డిమాండ్ చేశారు. పరిశ్రమలను తెరిపించాడనికి కొత్త పాలసీని రూపొందిస్తామని హమీ ఇచ్చినట్టు ఎం.ప్రభాకర్రావు తెలిపారు. కె.కోపేశ్వరరావు, వికె.చక్రవర్తి, ఎం. వాసుదేవాచారి తదితరులు సమావేశంలో పాల్గొన్నారు.

చీడీ కార్ల్కులకు జీవన భూతి ఇవ్వాలి

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బీడీ కార్ల్కులకు జీవనభూతి కల్పిస్తామని ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన హమీని నెరవేర్చాలని నవయుగ బీడి కార్ల్కు సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షురాలు అరుణ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో మేడే ఉత్సవాలను పురస్కరించుకొని ఎన్బీఎస్ అధ్యర్థంలో మేడే బహిరంగసభను నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా అరుణ మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వం అధికార పగ్గలు చేపట్టి రెండు సం వత్సరాలు కావస్తున్నా నేటికీ బీడి కార్ల్కులకు ఇచ్చిన హమీని అమలు చేయడం లేదని విమర్శించారు. బీడికట్టపై పురెగుర్తు నిబంధనలను బేపరుతుగా తొలగించాలని డిమాండ్ చేశారు. పేదలైన కార్ల్కులకు జీవనభూతి ఇవ్వానికి కోరారు.

కేంద్రం తీసుకున్న నిర్ణయం వల్ల బీడి కార్ల్కులకు ఉపాధి కోల్పోతున్నారని, ప్రభుత్వం తమ నీర్ణయాలను వెనక్కి తీసుకోవాలను న్నారు. సమావేశంలో సంధ్య, విరల్రాజ్, నాగేశ్వరరావు, అనురాధ, గౌతం ప్రసాద్ పాల్గొన్నారు.

భాషా పండితులను అవ్గేర్డెఫన్ చేయాలి

భాషా పండిత పోస్తులను అవ్గేర్డెఫన్ చేయాలని రాష్ట్రము ఉపాధ్యాయ పండిత పరిషత్ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేసింది. రాష్ట్రం ఏ ర్ప్రైట్ రెండు సంపత్తులు గడుస్తున్నా భాషా పండితుల సమస్యలు తీర్చేందని సంఘం అధ్యక్షులు అబ్బల్లా, ప్రధాన కార్యదర్శి జగదీష్ సమావేశంలో ఆరోపించారు. అవ్గేర్డెఫన్ చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ ఇందిరా పార్టులో ప్రదర్శన నిర్వహించున్నట్లు తెలిపారు.

ఓపెన్ కాస్ట్ మైనింగ్ రద్దు చేయాలి:

ఓపెన్ కాస్ట్ మైనింగ్ రద్దు చేయాలని జీవీసీ షైర్ప్స్, ప్రోఫెసర్ కోదండరామ్ పేరొన్నారు. మంచిర్యాలలో ఓపెన్కాస్ట్ మైనింగ్ రద్దు చేయాలని నిర్వహిస్తున్న కార్బూక్షమానికి ఆయన వెళ్లారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ పర్యావరణ పరిరక్షణకు హోని కల్పించే ఓపెన్ కాస్ట్ మైనింగ్ రద్దు చేయాలిన అవసరముండన్నారు. దీంతో గ్రామ ప్రజలు అనారోగ్యం బారిన పడడంతో పాటు వారి ఉపాధి దెబ్బతింటుండన్నారు. కార్బూక్షమంలో మాజీ ఎమ్మెల్సీ మచ్చేందర్రావు, జీవీసీ షైర్ప్స్ సురేందర్ రెడ్డి, దయాకర్ణావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పీర్లెన్ ఉద్యోగుల, ఖూతాదారుల

ప్రయోజనాలను పరిరక్షించాలి

పీర్లెన్ ఉద్యోగుల, ఖూతాదారుల ప్రయోజనాలను పరిరక్షించేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని మాజీ ఎమ్మెల్సీ, ప్రోఫెసర్ కె.నాగేశ్వర్ డిమాండ్ చేశారు. బగ్గులింగంపల్లిలోని సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో ఆలిండియా పీర్లెన్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ అధ్యర్థంలో జరిగిన సమావేశానికి ఆయన ముఖ్య అతిథిగా హోరజ్యారు. అనంతరం ఆయన మాట్లాడుతూ పీర్లెన్ కుటుంబానికి న్యాయం జరిగే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు. యూనియన్ ప్రధాన కార్యదర్శి గౌతమ్ చట్టీ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అగ్రవర్ష పేదల కోసం రాజ్యాంగ సవరణ

గుజరాత్లో అగ్రవర్ష పేదలకు 10 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించిన నేపథ్యంలో విద్య, ఉద్యోగ, రిజర్వేషన్లను సమీక్షించి అగ్రవర్ష పేదల రిజర్వేషన్లు కోసం రాజ్యాంగ సవరణ చేయాలని ఓసీ సంక్లేషు సంఘం జాతీయ అధ్యక్షుడు జి.కరుణాకర్ రెడ్డి డిమాండ్ చేశారు. స్వా ఎమ్మెల్సీ క్యాప్టర్లోని సంఘం కార్యాలయంలో జరిగిన విద్యార్థి, యిషపజనుల సమావేశంలో ఆయన ప్రసంగించారు. గతంలో రాజస్థాన్, హర్యానా ప్రభుత్వం అగ్రవర్ష పేదలకు రిజర్వేషన్లు కల్పిస్తామని పేరొన్నప్పటికీ అమలుకు నోచుకోలేదని, పార్లమెంట్లో రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా ప్రభుత్వాలు నిరుపేద ఓసీలకు విద్య, ఉద్యోగ రిజర్వేషన్లు కల్పించే అవకాశం ఉంటుందని పేరొన్నారు. ఓసీలలోని పేదల కోసం పార్లమెంట్లో చర్చించాలని డిమాండ్ చేశారు. సమావేశంలో సంఘం నాయకులు జయవర్ణన్రెడ్డి, మురారి రాము, నందనరెడ్డి, విద్యాసాగర నాయుడు, మంజునాథ్ శేదరి, ప్రవీట్రెడ్డి పాల్గొన్నారు.

ఎస్సీ వర్గీకరణ జిల్లాను ప్రవేశపెట్టాలి

ప్రస్తుతం జరుగుతున్న పార్లమెంట్ సమావేశాల్లో ఎస్సీ వర్గీకరణ జిల్లాను ప్రవేశపెట్టాలని ఎమ్మార్చిఎన్ తెలంగాణ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు బి.ఎన్.రమేష్ కుమార్ మాదిగ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. ఎమ్మార్చిఎన్ తెలంగాణ రాష్ట్ర కమిటీ ఆగ్రహంలో ఎస్సీ వర్గీకరణ చేపట్టాలని రిలే నిరాపోర దీక్షను ఇందిరా పార్చువడ్డ చేపట్టారు. దీక్షను లోక్ జనశక్తి పార్టీ రాష్ట్ర కార్యాలయాప్రాంతంచారు. రమేష్ కుమార్ మాదిగ మాట్లాడుతూ తెలంగాణ సీఎం కేసీఆర్ అభిలపక్క కమిటీని ధిలీకి తీసుకెళ్లి ప్రధాన మంత్రితో చర్చించి ఎస్సీ వర్గీకరణపై చర్చించాలన్నారు. తమ న్యాయ మైన డిమాండ్ పరిపూర్ణమయ్యే వరకు ఉద్యమాన్ని కొనసాగి స్తామన్నారు. ఎమ్మార్చిఎన్ జాతీయ అధికార ప్రతిష్ఠితి మందకుమార్ మాట్లాడుతూ కేంద్రమంత్రి వెంకయ్యానాయుడు తాము అధికారంలోకి వస్తే పంద రోజుల్లో ఎస్సీ వర్గీకరణ చేపడతామని హామీ ఇచ్చారని, హామీని నెరవెర్చి మాటను నిలబెట్టుకోవాలన్నారు. కార్బూక్షమంలో జాతీయ ఉపాధ్యక్షుడు బండి నరేష్ మాదిగ, రాంచందర్, శ్రీనివాస్, బాలకృష్ణ, వి.ఎస్.రాజు, రమేష్, సిరిపురం సోమయ్య, రేణుక, విజయలక్ష్మి, విజయ్, ఆనంద్ మాదిగలు పాల్గొన్నారు.

మాదిగలకు 12 శాతం లిజర్వేషన్లు కల్పించాలి

జనభా దామాపా ప్రకారం మాదిగ, మాదిగ ఉప కులాలకు 12 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించాలని మాదిగ హక్కుల పరిరక్షణ సమితి (ఎంపాచేపీఎన్) డిమాండ్ చేసింది. సోమాజిగుడ ప్రెస్కాబోలో ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో సమితి వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు మైన ఉపేందర్ మాదిగ, ప్రధాన కార్యదర్శి జి.నాగేశ్వరరావులు మాట్లాడారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో మాదిగలు క్రియాశీలక పాత్ర పోషించారని వారన్నారు. ఎస్సీ వర్గీకరణ బిల్లును పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టి చట్టబద్ధత క ల్పించాలని డిమాండ్ చేశారు. మాదిగ ఉప కులాలకు 12 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించకపోతే ఉద్యోగాల్లో తీవ్ర అన్యాయం జరగడం తో పాటు అవకాశాలను కూడా కోల్పోతామన్నారు. సమావేశంలో పలు జిల్లాకూశల అధ్యక్షులు, కనకం కొమురయ్య మాదిగ, కందుకూరి బాబు, మాదిగ, రెడ్డిగాని రాజు మాదిగ, రాష్ట్ర కార్యదర్శి సంపత్ మాదిగలు పాల్గొన్నారు.

సిమాంద్రు ఉద్యోగులకు అప్పున్న ఇవ్విద్దు

తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధించుకున్న సీమాంద్రులు కపట నాటకాలతో జిబ్బందులు కలిగిస్తున్నారని సిటీ సివిల్ కోర్టు న్యాయవాదుల జేఎసీ కో కన్సీపర్ మాట్లాడిక్ప్రభు గౌడ్, సీపాచ్.తిరుమలరావు అరోపించారు. ఇటీవల ఉమ్మడి ప్రైంటర్లు సీమాంద్రు జ్యుటీషియర్లు ఉద్యోగుల ఆప్షన్లు కోరనడాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ సిటీ సివిల్ కోర్టులో నిరసన వ్యక్తం చేశారు. ఈ సందర్భంగా వారు మాట్లాడుతూ తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటు సీమాంద్రు ఉద్యోగులను విభజించకుండా వారికి ఆప్షన్లు ఇవ్వడం తెలంగాణ యువతకు ఉద్యోగాలు రాకుండా

అడ్డుకోవడమేనని అన్నారు. ప్రైకోర్చు జారీ చేసిన సర్వుల్యార్ ప్రకారం సీమాంధ్రకు చెందిన ఉద్యోగులు మొదటి ఆప్సన్గా తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని కోరుకుంటే మరో 20 సంవత్సరాల వరకు రాష్ట్రానికి చెందిన యువత కు కోర్చుల్లో ఉద్యోగాలు రాశిని అన్నారు. ఉమ్మడి ప్రైకోర్చు జారీచేసిన సర్వుల్యార్ ను వెంటనే ఉపసహంరించుకోవాలని లేకుంటే ఉడ్యమాన్ని ఉద్భుతం చేస్తామన్నారు. సర్వుల్యార్ ఉపసహంపారించుకోకుంటే జూన్ నుంచి సీమాంధ్ర న్యాయమూర్తలను కోర్చు హాల్లో విధులను బహిష్మరి స్తామన్నారు. కార్బ్రూక్మంలో న్యాయవాదుల జీవీసీ నాయకులు వెంకటరమణ యాదవ్, ప్రవీణ్, శ్రీనివాస్, కిశోర్, లింగం, గిరిధర్రీడ్డి, మహమ్మద్ వాజిద్, సంజయ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అధికారికంగా భాగ్యరెడ్డి వర్త జయంతి

సాంఘిక రుగ్మతకు వ్యతిరేకంగా అలుపెరగని పోరాటం చేసిన మహానీయుడు.. తెలంగాణ ముఢుబిడ్డ ఎంచీ భాగ్యరెడ్డిపర్వ అని పలువురు కొనియాడారు. ఆయన జయంతి ఉత్సవాలను అధికారికంగా ప్రభుత్వమే నిర్వహించాలని ఆర్ ఇండియా అంబేద్కర్ యువజన సంఘం దిమాండ్ చేసింది. 128వ జయంతి కార్బ్రూక్మాన్ని ప్రభుత్వమే ఘనంగా నిర్వహించేందుకు తత్కంఠమే చర్యలకు ఉపక్రమించాలని సంఘం సభ్యులు కోరారు. భాగ్యరెడ్డి వర్త విగ్రహాన్ని టాంక్బండ్పై ప్రతిష్ఠించాలి, ప్రతి ఏటా మే 21వ బుధవార్షికమను ప్రభుత్వం సెలవు దినంగా ప్రకటించాలని వారు కోరారు. నగరంలో 26 విద్యాసంస్థలను నిర్మించిన మహానీయుడు భాగ్యరెడ్డి వర్త అని కొనియాడారు.

కాంట్రాక్ట్, బైట్సోర్సీస్టింగ్

ఉద్యోగులను రెగ్స్యూలర్ చేయాలి

కాంట్రాక్ట్, బైట్సోర్సీస్టింగ్ ట్రైంస్క్యూల్, డైలీవేజ్, పార్ట్రైప్టం, గెస్ట్ ఉద్యోగుల వేతనాలను పెంచి, ఉద్యోగులను పర్యానెంట్ చేయాలని తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కాంట్రాక్ట్ బైట్సోర్సీస్టింగ్ ఎంపొల్యూసన్ ఫౌండేషన్ అధ్వర్యంలో జరిగిన రౌండ్బేబుల్ సమావేశంలో వక్తలు దిమాండ్ చేశారు. సుందరయ్ విజ్ఞాన కేంద్రంలో జరిగిన సమావేశంలో శ్రావిక మహిళా రాష్ట్ర కన్సైనర్ ఎన్.రమ మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వ రంగ సంస్లు, యానివర్షిటీలు, స్కూలిక సంస్లు, కేంద్ర రాష్ట్ర స్కూల్సలలో పని చేస్తున్న వారందరికి జీవో నెంబర్ 14ను సవరించి 2014 జూన్ 2నుంచి పర్యానెంట్ ఉద్యోగుల మినిమం వే స్క్యూల్ ఇవ్వాలని దిమాండ్ చేశారు. అధ్యక్షత వహించిన ఫెడరేషన్ ప్రధాన కార్బ్రూదర్చి కె.సతీష్ కుమార్

మాట్లాడుతూ ఉద్యోగుల వేతనాలు పెంచి రెగ్స్యూలర్ చేయాలని జి మాండ్ చేశారు. అధ్యక్షుడు భూపాల్, విపీవో అసోసియేషన్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్బ్రూదర్చి ఎ.అంజిరెడ్డి, జియాలజిస్ట్ అసోసియేషన్ ప్రధాన కార్బ్రూదర్చి ఎన్.యశోద, ఐపీవీఎల ఉద్యోగుల సంఘం కార్బ్రూదర్చి జె.మంగ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సగర కులస్థుల సమస్యలు పరిష్కారించాలి

దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న సగర కులస్థుల ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పరిష్కరించాలని అఖిల భారత సగర మహాసభ అధ్యక్షుడు హరికిషన్, ప్రధాన కార్బ్రూదర్చి విజయేంద్రసాగర్ దిమాండ్ చేశారు. రాజ్యాంగపరంగా సగరులు సంఘటిష్టు బలమైన ఉడ్యమాలు చేయాలని పిలుపునిచ్చారు. ఆ మహాసభ ఆధ్వర్యంలో హిమాయత్ సగర్లోని బీసీ సాధికారత సంస్థ కార్బ్రూలయంలో ఆల్ ఇండియా ఎన్సెంట్ సాట్ మేకర్స్ ఫెడరేషన్ జాతీయ సదస్య జ రిగింది. ఈ సదస్యుకు వారు పోజ్రె మాట్లాడుతూ సగరులు నిర్మాణ రంగం, ఉప్పు తయారు చేస్తూ తరతరాలుగా జీవనం కొసాగిస్తున్నారని, ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో వివిధ కులాలు ఈ వృత్తులను చే పట్టడంలో సగరుల ఆర్థిక పరిస్థితి రోజులోజుకు దిగజారిపోతుందని వారు ఆవేదన స్కూలం చేశారు. దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న సగరులు ఒకే తాబీపైకి వచ్చినపుడే సమస్యలు పరిష్కారమవుతాయని ఆదిశగా కృషి చేయాలని వారు పిలుపిచ్చారు. సదస్యులో మహాసభ సలహాదారుడు సురేందర్, నాయకులు తులసిదాన్, కృష్ణకుమార్, ఎన్సి.సింగ్, రఘుసాగర్, అనిల్కుమార్, ఆలేటి యాదగిరి పాల్గొన్నారు.

డీఎస్సీ ద్వారానే టీచర్ ఉద్యోగాల భర్త

డీఎస్సీ ద్వారానే టీచర్ ఉద్యోగాల భర్త చేయాలని తెలంగాణ నవ నిర్మాణ విద్యార్థి సేన రాష్ట్ర అధ్యక్షులు టీసీ శివప్రసాద్ దిమాండ్ చేశారు. ఓమ్యాల్ విలేకరులతో మాట్లాడుతూ ఉద్యోగ భర్తికి ప్రకటనలు విడుదల చేయకుండా రోజుకో కొత్త నిబంధనతో నిరుద్యోగుల జీవితాలతో చలగాటమాడుతున్నారని ధ్వజమెత్తారు. జీవో నంబర్ 19ని రద్దు చేసి డీఎస్సీ ప్రకటన విడుదల చేయాలన్నారు. టీఎస్సీఎస్సీ ద్వారా టీచర్ ఉద్యోగాల భర్త చేస్తే జరిగే అక్రమాల గురించి తెలిసి కూడా ఇష్టం వచ్చినట్లు నిర్ణయాలు తీసుకోవడం దారుణమన్నారు. ఈ నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా టెట్ పరీక్ష ముగిసిన వెంటనే పరీక్ష కేంద్రాల ఎదుట అభ్యర్థులు నిరసన తెలపాలన్నారు. విద్యార్థి సేన అధ్వర్యంలో సీఎం క్యాంప్ ఆఫ్సు, సచివాలయం, మంత్రుల నివాసాల ఎదుట నిరాపోర దీక్షలు చేపట్టనున్నట్లు

Oxford
the foundation

2016-17

In every child needs.

At Oxford Grammar School, the academic perspective is distinctly future-focused. It aims at building a child's confidence beyond classrooms. By taking them through the test. Now CSE is also available at Oxford raising the bar on learning standards.

Enroll your child at Oxford and see her/him flourish.

ADMISSIONS ARE IN PROGRESS

Street No.12, Himayatnagar. Ph: 99590 20512

JBR
ARCHITECTURE COLLEGE
HYDERABAD

(Approved by Council of Architecture, New Delhi - Affiliated to JNA & FAU Hyderabad)

6-3-248/1/1A, 2nd Floor, Bhaskar Plaza, Road No. 1, Banjara Hills, Hyderabad - 500 034. Telangana, India
Ph : 040-66105270, 9703372442, 9703277053, E-mail : jbrarchitecture@gmail.com, www.jbrarchitecture.com

పొచ్చరించారు. కార్బూకమంలో పవన్, అశోక్, రాము, రామకృష్ణ, భరత్, లింగం, శరత్, లింగస్వామి, వెంకట్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

శాశ్వత ప్రాతిపదికన టీఎస్ అర్థసీ

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆర్థికీని తాత్కాలిక పద్ధతిలో కాకుండా శాశ్వత ప్రాతిపదికన ఏర్పాటు చేయాలని ఎంప్లౌయిన్ యూనియన్ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు బాబు ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. ఆర్ఎఫ్‌ఎస్ 2013 బకాయిలకు సంబంధించిన ఒప్పందాన్ని అమలు చేయాలని, 2012 నుంచి ఎన్క్యూషన్‌మెంట్ చెల్లించాలని డిమాండ్ చేస్తూ జీవీ అధ్వర్యంలో ఇందిరాపార్చు పద్ధతిను నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాటల్లడుతూ సకల జనుల సమై కాలాన్ని వేతనంతో కూడిన సెలవుగా ప్రకటించాలన్నారు. వేతన ఒప్పంద సమయంలో ముఖ్యమంత్రి ఇచ్చున హామీ మేరకు నెలకు రూ. 75 కోట్లు చెల్లించాలని డిమాండ్ చేశారు. ద్రైవర్ కమ్ కండక్టర్ పద్ధతిని రద్దు చేయాలని, సర్టిసుల రద్దును ఆపాలన్నారు. సీఎస్‌ఎస్, ఎన్బీటీ, ఎన్ఐర్బీఎస్, పీఎఫ్ ట్రస్టులకు బకాయిలను తక్షణమే చెల్లించాలని, కార్బూకుల రుణాలను విడుదల చేయాలన్నారు. నాయకులు కార్బూకులను విస్మరిస్తున్నారని ఆర్ఎపించారు. కార్బూకమంలో నేతులు కమార్కెండ్, రమేష్, సుమేష్, యాదగిరి, జీఅరప్రదీ, రాఘువులు మజీద్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఉద్యోగుల విభజన పూర్తి చేయాలి

ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థికరణ చట్టం సెక్షన్ 82 ప్రకారం విధివిధానాలను రూపొందించి ఉద్యోగ విభజన చేయాలని, పీలా బేడీ కమిషన్ ఆస్తులు, అప్పులు విభజన చేయాలని పేర్కొండని తెలంగాణ పట్టిక సెక్టర్ ఎంప్లౌయిన్ ఫెడరేషన్ పేర్కొండ. ఏపీ ప్రధాన కార్బూదర్శి సెక్షన్ 82న ధిక్కరిస్తూ ఆస్తులు, అప్పులు తరహాలోనే ఉద్యోగులను జనాభా ప్రాతిపదికన విజిన చేయాలని కమిషెప్పె ఒత్తిడి తేవడం తగదన్నారు. రాష్ట్రం ఏర్పడి 22 నెలలు గడిచినా ఉద్యోగుల విభజనపై ఏపీ ప్రభుత్వం ఎప్పటికపూడు సమస్యలు సృష్టి స్టోండన్నారు. సోమాజిగుడ ప్రైస్కాట్లో ఫెడరేషన్ ఛైర్మన్ విజయ మోహన్, వ్యవసాయక ఛైర్మన్ సుధీర్బాబులు మాటల్లడుతూ.. పీలాబేడీ కమిటీ సమర్పించిన 59 ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ఆస్తులు, అప్పుల వివరాలను తిప్పిపంపాలని ఆదేశాలు జారీ చేయడం సెక్షన్ 82ను ధిక్కరించడమేనన్నారు. స్థావికత ఆధారంగానే ఉద్యోగుల విభజన జరగాలని డిమాండ్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రి ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల విభజనపై దృష్టి సారించాలని కోరారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మొదటిగా వ్యవహారిస్తే 1956 స్థావికత గీటరూయిగా ఉద్యమిస్తామని పొచ్చరించారు. కార్బూకమంలో ఫెడరేషన్ సెక్టర్ జనరల్ రాజీవ్‌శం, రఫీందర్కెండ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

తనిఖీల పేరుతో వేధింపులు తగవు

విద్యావ్యాప్తికి ప్రభుత్వ విద్య సంస్థలతో పాటు ప్రైవేటు విద్య సంస్థలు పోలీపడి పని చేస్తున్నాయని తమపై తనిఖీల పేరుతో వేధింపులు తగవని పలువురు ప్రైవేటు విద్యసంస్థల నిర్వహకులు

అన్నారు. తెలంగాణ నవ నిర్మాణ విద్యార్థి సేన ఆధ్వర్యంలో ఓయూ క్యాపాల న్యూసెమినార్ హాల్లో ప్రైవేటు విద్య సంస్థలు-ప్రభుత్వ తనిఖీలు అంశంపై కౌండిబోల్ సమావేశం నిర్వహించారు. విద్యార్థి సేన రాష్ట్ర అధ్యక్షులు శివప్రసాద్ మాటల్లడుతూ స్వయం ఉపాధితో పాటు నలుగురికి ఉడ్డోగ్రం కల్పిస్తూ సేవ భావంతో విద్య వ్యాప్తికి కృషి చేస్తున్న విద్యసంస్థలపై క్రత్తిగట్టడం బాధాకరమన్నారు. తెలంగాణ ఉద్యమానికి మద్దతుగా అనేక అందోళనల్లో పాల్గొన్నాయని, పోరాడి సాధించుకున్న రాష్ట్రంలో తనిఖీల పేరుతో వేదిస్తున్నారు. కొత్తాలు సరిగా లేకుంటే విద్యార్థులు ఎవరూ చేరరని, సమస్యలతో కొట్టుమిట్టాడుతున్న ప్రభుత్వ విద్య సంస్థలను పట్టించుకోకుండా తమపై పడటం తగదన్నారు. విద్య సంస్థల్లో పోలీసులతో తనిఖీల ఆపాలని, ఫీజు రీయంబ్రెమంట్ విడుదల చేయాలని, కార్బోరేట్ విద్య సంస్థల దోషిడిని నియంత్రించాలని, బీగ్స్ కాలేజీలపై చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు. ప్రభుత్వంతో చర్యలకు స్థింగా ఉన్నట్లు వారు తెలిపారు. కార్బూకమంలో ప్రైవేటు విద్య సంస్థల జేపీ కన్సినర్ రమణ రెడ్డి, కోక్స్‌నినర్ సిద్దేవ్ర్యార్, జానియర్ కొత్తాలల జేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు విజయ్ భాస్కరరెడ్డి, కన్సినర్లు లక్ష్మారెడ్డి, విష్ణువర్ధనరెడ్డి, తిప్పురెడ్డి, రామారావు, బీస్ విద్యార్థి సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షులు అంజియాద వ్యాపారం కల్పక్తర్ అంజనేయులు, అంసా అధ్యక్షులు మాందాల భాస్కర్ తదితరులు ప్రసంగించారు.

ఆటో ద్రైవర్ సమస్యలు పరిష్కారించాలి

జంటనగరాల ఆటో ద్రైవర్ న్యాయసమృతమైన డిమాండ్ ను వెంటనే పరిష్కారించాలని భారతీయ ప్రైవేటు ట్రాన్స్‌ఫోర్మేషన్ మజ్జర్ మహో సభ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్బూదర్శి (బీపీటీఎంఎ) ఎండి. పోలీచ్, సగర ప్రధాన కార్బూదర్శి సిహెచ్. హెచ్. సాయి అన్నారు. జపహర్ సగర్లోని బీఎంఎన్ రాష్ట్ర కార్బూలయంలో విభేదికరులతో మాటల్లడుతూ ఓలా, ఒబేస్ సంస్థల యాజమాన్యాలను అరెస్టు చేయాలని, ఆటో కార్బూకుల పొట్టగొడుతున్న డీజిల్ క్యాబ్లెలను సగరంలో నిషేధించాలని కోరారు. ఆటో ద్రైవర్ లైసెన్స్, బ్యాష్ విద్యార్థుల నిబంధనలను సడలిస్తామని ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ఇచ్చిన హామీని నిలబెట్టుకోవాలన్నారు. చట్టంలో అవసరమైన సవరణ జిరీగే వరకు (ట్రాన్స్‌పోర్ట్ లైసెన్స్), బ్యాష్ లేదని కేసులు పెట్టరాదన్నారు. ఆటో ను ఆపి ప్రయాణికులను ఎక్కించుకున్నా, దించినా ట్రాఫిక్ పోలీసులు ఫాటో తీసి చలాన్ పంపతున్నారన్నారు. ఆటో ద్రైవర్ కోసం సంక్షేప బోర్డు ఏర్పాటు చాలని, పేద ఆటో ద్రైవర్ కు దబుల బెడ్రూమ్ ఇచ్చు మంజూరు చేయాలని కోరారు. జీపోచ్ ఎంసి పరిధిలో తగినిన్ని ఆటో స్టోండులు ఏర్పాటు చేయాలన్నారు.

రాష్ట్రాన్ని కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించాలి

రాష్ట్రంలో నెలకొన్న కరువు పరిస్థితుల నేపథ్యంలో తెలంగాణ మొత్తాన్ని కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించాలని మాజీ ఎమ్పోలీ దాక్షర్ నాగేశ్వర్ అన్నారు. సుందరయ్ విజ్ఞాన కేంద్రంలో పీపుల్స్ ఫోరం ఫర్మఫర్మేషన్ (పిఎఫ్‌ఎఫ్) అధ్వర్యంలో ‘కరువు-నీరుపై’ రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా నాగేశ్వర్ మాటల్లడు

|దక్షన్ ల్యాండ్|

తూ 459 మండలాలకు గాను 232 మండలాలను మాత్రమే కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించడం దారుణమన్నారు. వాస్తవానికి జిల్లా కలెక్టర్లు ఇచ్చిన నివేదిక ప్రకారం 368 మండలాలు కరువుకాటుతో అల్లాడుతున్నాయిన్నారు. రైతు సంఘం నాయకులు సారంపలి మఱ్లారెడ్డి మాట్లాడుతూ 1972 తర్వాత ఇంతటి కరువు చూడలేదని, అదాయ మార్గాలు లేక గ్రామీణ ప్రాంతాల ప్రజలు పట్టణాలకు వలస వెళ్తున్నారన్నారు. కరువు నివారణ చర్యలు తీసుకోకుండా ప్రజలు జీవించే హక్కును దెబ్బ తీసున్నారని ఆరోపించారు. నీతి స మస్యసు పరిష్కరించటంలో విఫలమయ్యారని, ప్రతి గ్రామానికి ట్యూం కర్ల ద్వారా నీటి సరఫరా చేయాలని, అక్కమ నీటి వ్యాపారాన్ని అరి కట్టాలని, పశుగ్రాసాన్ని పంపిణి చేయాలని, ఉపాధి హామీ పనులను ఉదయం 6 గంటల నుంచి 11 గంటల వరకు నిర్వహించాలన్నారు. వలసలను నిరోధించేందుకు ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకోవాలని, వడిబ్బు తో మరణిం చిన కుటుంబానికి రూ. 5 లక్షలు ఎక్కుగేపియో ఇప్పాలని, మండల, గ్రామ స్థాయిల్లో కరువు సహాయ కమిటీలు వేయాలని డి మాండ్ చేశారు. కార్యక్రమంలో పీఎఫ్‌ఐ అధ్యక్షులు వి.యాదయ్య, ఉపాధ్యక్షులు జె.వెంకట్టే, ప్రధాన కార్యదర్శి పార్ట్‌సారథి, మాజీ ఎ మ్యూలేస్ నంద్యాల నర్సింహరెడ్డి, డిసి.నర్సింహరావు, ప్రాఫెసర్ అరిబండి ప్రసాదరావు, ఎం.ల్రీనివాస్, జి.నరేష్ పాల్గొన్నారు.

వెబ్ కౌన్సిలింగ్ రద్దు చేయాలి

పీఎఫ్ వైట్యూ విధానంలో వెబ్ కౌన్సిలింగ్ రద్దుచేసి పాతపద్ధతిలో ముఖాముఖి కౌన్సిలింగ్ కొనసాగించాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వ జానియర్ వైట్యూల సంఘం డిమాండ్ చేసింది. కోరిలోని అలూమ్మి ఆటిటోరియంలో ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షులు ల్రీనివాస్, ల్రీకాంత్, శ్రావణి, అజయ్, వంశీ మాట్లాడుతూ.. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత గత సంవత్సరం పీఎఫ్ వైట్యూ విధానాల్లో ముఖాముఖి కౌన్సిలింగ్ ను నిర్వహించారన్నారు. ఈ విధానాన్ని రద్దుచేసి వెబ్కౌన్సిలింగ్ అమలు చేస్తుండటంతో విద్యార్థులు వారి తల్లిదండ్రుల్లో గందరగేళం నెలకొండన్నారు. ఈ విధానం కొత్త కావడంతో ఆప్నేను ఎంచుకునే ప్రక్కియలో ఇబ్బందులు ఎదు రవతున్నాయిన్నారు. వెబ్కౌన్సిలింగ్ ను రద్దు చేసి పాత పద్ధతిలో ఫేన్ టు ఫేన్ విధానాన్ని కొనసాగించాలని వారు డిమాండ్ చేశారు. ప్రభుత్వం కాదని మొండికేస్తే ఈ వెబ్ కౌన్సిలింగ్ కు పీఎఫ్ వైట్యూలకు న్నాయం చేయాలని, ఉపాధియూలో విద్యార్థులకు న్నాయం చేయాలని, ఉపాధి హామీ పాల్గొన్నారు.

మాట్లాడుతూ.. వెబ్ కౌన్సిలింగ్ వద్ద విద్యార్థులు అన్ని విధాల సప్టోటోతా రని, ప్రభుత్వం స్పందించి పాతపద్ధతినే కొనసాగించాలని కోరారు.

పీఎఫ్ రంగాన్ని పైవేటీకలనే ఉసుకోం

పీఎఫ్ రంగాన్ని పైవేటీకరించేందుకు కేంద్రప్రభుత్వం యత్ని స్టోండని, కార్బిక వర్ధన అంతా ఏకమై ప్రయత్నాన్ని తిప్పికొట్టాలని ఎంసీపీఐ (యూ) క్యాదర్చి ఎండీ గాన్ పిలుపునిచ్చారు. ఎంసీపీఐ (యూ) అధ్యర్థంలో బీపీరాగ్ ప్రెస్కార్బోలో 130వ మేడ్ ఉత్సవాలను పురుషించుకని కార్బిక సద్గు జరిగింది. ఏపసీటీయూ నాయకులు దశరథి నాయక్ అధ్యక్షత వహించిన కార్బికమానికి ఎంసీపీఐ(యూ) కార్యదర్శి మహ్యద్ గాన్, రాష్ట్ర కార్యదర్శి తాండ్ కుమార్ హజరై ప్రసంగించారు. ఈ సంపర్శంగా వారు మాట్లాడుతూ అసంఘటిత రంగ కార్బికులకు సంక్లేషు బోర్డును ఏర్పాటు చేయాలని, ఒడ్డెట్లో కార్బికుల సంక్లేషమం కోసం నిధులు పెంచాలని డిమాండ్ చేశారు. ప్రబుత్వ రంగ సంస్థలను పైవేటీకరణ చేసే ఆలోచనను విరమించుకో వాలన్నారు. కార్బికమంలో ఎంసీపీఐ(యూ), ఏపసీటీయూ నాయకులు రాంబాబు, బాబు, రమేష్, వెంకన్స్ సుకన్స్, సుధాకర్, తుకారం, నాయక్, దాసయ్య పాల్గొన్నారు.

మాల ఉపకులాలకు ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించాలి

మాల ఉపకులాలైన బేగి, తలారి, కావలి, నేతుకారి, నీరలీ కులాకు ప్రభుత్వం ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించాలని మాల సంక్లేషు సంఘం రాష్ట్ర ప్రధాన కార్బిర్చి దండు లక్ష్మణ డిమాండ్ చేశారు. ఫిలింనగర్లో ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడుతూ మిషన్ కాకుతీయ, మిషన్ భగీరథ కార్బికమాల్లో మాల ఉపకులాలకు పెద్ద ఎత్తున ఉపాధి కల్పించాలని కోరారు. ప్రతి నెల రూ. 5 వేల ఫించను ఇప్పాలని డిమాండ్ చేశారు.

జీవ్నయూ విద్యార్థులపై సస్పెషన్ ఎత్తివేయాలి

జీవ్నయూ విద్యార్థులపై విధించిన సస్పెషన్ ను ఎత్తివేసి, జరి మానాలను రద్దు చేయాలని ఎన్వెఫ్షిప్ నేతలు ఆర్ఎల్ మూర్తి, ప్రేమ్ కుమార్ డిమాండ్ చేశారు. సస్పెషన్కు గురైన జీవ్నయూ విద్యార్థులకు న్నాయం చేయాలని, జీవ్నయూలో విద్యార్థుల ఆమరజి నిరాపార్డుకు మధ్య విభజన తమిల్ ను నిర్వహించారు. ప్రతి నెల రూ. 5 వేల ఫించను ఇప్పాలని డిమాండ్ చేశారు.

CBSE / SSC

2016-17

Street No. 13, Himayatnagar, Hyderabad. Ph : 99590 20512
www.oxfordgrammarschool.com; ogshyd@gmail.com

మహానీయుల ఆశ్రయ సాధనకు కృపి చేయండి

మహానీయుల ఆశ్రయ సాధనకు కృపి చేయాలని పలువురు వక్తలు పేర్కొన్నారు. ఓయు క్యాపస్ కామర్స్ అండ్ బిజినెస్ మేనేజ్ మెంట్ కళాశాలలో మహానీయుల జయంతి ఉత్సవాల సభ జరిగింది. కార్బూకమానికి కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ ప్రో. శేఖర్ అధ్యక్షత వహించగా గద్దర్ ముఖ్య అతిథిగా హజురై మాట్లాడారు. పూలే, అంబేడ్కర్ చూపిన మార్గంలో ప్రజాస్మాయ్ తెలంగాణ కోసం విద్యుత్ లోకం పోరాడాలని పిలువునిచ్చారు. కార్బూకమంలో కామర్స్ డీవ్ ప్రో. గద్దం లక్ష్మీ, దళిత వాది విశారదన్, దాక్టర్ ఘృధీ రాజీయాదవ్, టీఎస్ అధ్యక్షులు దుర్గం భాస్కర్ తదితరులు పాల్గొని ప్రసంగించారు.

ప్రజా ఉద్యమాలతోనే సంపూర్ణ మద్యనిపేధం

ప్రజా ఉద్యమాలతోనే సంపూర్ణ మద్యనిపేధం అమలు సాధ్య మపుతుండని అలహాద్వ హైకోర్టు మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, మద్య నియంత్రణ ఉద్యమ రాష్ట్ర కమిటీ కైరూన్ జస్టిస్ దా. ఆంబటి లక్ష్మణరావు అన్నారు. మద్యనియంత్రణ ఉద్యమ కమిటీ, అప్పో ఆద్వ ర్యాంలో సుందరయ్ విజ్ఞానకేంద్రంలో మద్యం వ్యతిరేక ఉద్యమంపై జరిగిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశానికి ఆయన ముఖ్య అతిథిగా హరజై మాట్లాడారు. రాజకీయాలకు అతీతంగా మహిళా, ప్రజా సంఘులను కలుపుకుని విశాల వేదికను నిర్మించి, సంపూర్ణ మద్యనిపేధం అమలు కు కృపి చేస్తామన్నారు. మద్య నియంత్రణ ఉద్యమ కమిటీ రాష్ట్ర కన్సెన్ర వి. లక్ష్మణరెడ్డి, మాజీ ఎంపీ, కాంగ్రెస్ సీనియర్ నాయకుడు దా. ఎన్. తులసీరెడ్డి, ఆమ్ ఆట్లీ పాల్గొని నేత ప్రో. పీ.ఎల్ విశ్వేశ్వరరావు, కాంగ్రెస్ సీనియర్ నేత గంగాభవానీ మాట్లాడుతూ.. ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ ప్రభుత్వాలు మద్యనిపేధాన్ని అమలు చేయాలని అన్నారు. ఈ సమావేశంలో ఐద్వా రాష్ట్ర అధ్యక్షులాలు కేవన్ ఆశాలత, మహిళా సమాఖ్య రాష్ట్ర అధ్యక్షులాలు కశావతి, ప్రధాన కార్బూకర్చర్ కుమారి యి.స్జనస, రాజకీయ విశ్లేషకులు తీ. లక్ష్మీశారాయణ, మద్య విమోచన ప్రచార కమిటీ మాజీ అధ్యక్షుడు ఉప్పులూరి మల్లికార్జున శర్మ, హైకోర్టు న్యాయవాది వి.రామకృష్ణ, అప్పో దైరెక్టర్ ఎన్. శ్రీనివాస్ రెడ్డి, సీఎప్ నేత రాంస్ట్రింగ్రోవ్రావు, సీఎప్(ఎంఎల్) న్యూడెమాక్స్ నేత గోవర్ధన్, దళిత ఒపుజన, కులకులు ప్రాంతం నుంచి ప్రసంగించారు.

10 శాతం లిజర్స్‌ప్సన్లు సాధించేవరకు పోరు

గిరిజనులకు 10 శాతం రిజర్వేషన్లు సాధించే వరకు పోరాటం సాగిస్తామని గిరిజన విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు, పలువురు ఐఎస్, ఐపీఎస్ అధికారులు, విద్యార్థి జేఎసీ నాయకులు ప్రతిన బొనారు. ఓయు లైబ్రరీలోని ఐఎసీఎస్ ఆర్ మార్లో గిరిజన రిజర్వేషన్ సాధన సమితి (జీఆర్ఎస్ఎస్) ఆధ్యార్యంలో హైదరాబాద్, రంగారెడ్డి జీల్లాల నాయకులు సమావేశం నిర్మించారు. ఓయు విద్యార్థి జేఎసీ కైరూన్ కరాబేస్ రాజు అధ్యక్షతన జరిగిన కార్బూకమంలో గిరిజన నేతలు సంజీవ్ నాయక్, దాక్టర్ నెప్రూనాయక్, రామకృష్ణ, మంగిలార్, విష్ణురమావత్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

గెజిట్ అభికారుల సంఘం నూతన కార్బూకర్

తెలంగాణ సమాచార, ప్రజాసంబంధాల శాఖ గెజిట్ అభికారుల సంఘం నూతన కార్బూకర్ ఏర్పడింది. ఎన్నికల అధికారి డాక్టర్ జే.కొత్త కార్బూకర్ పేద్దసు ప్రకటించారు. అధ్యక్షరాలుగా జి.సుజాత, అసోసియేట్ అధ్యక్షుడు ఎన్. విజయగోపాల్, టీఎస్ జగన్ నాయక్, పి.భాస్కర్, ప్రధాన కార్బూకర్ ఎం.రమాదేవి, ఎన్సి హామ్మీ, కార్బూకర్ నిర్వాహక కార్బూకర్ ఎన్. వెంకట్ శ్రీరామ్ రావు, యు. వెంకట్ శ్రీరామ్ రావు, కోశాధికారిగా ఎం. మధుసూదన్, ప్రచార కార్బూకర్ ఎం. యామిని, జి.లక్ష్మీ కుమార్, కార్బూకర్ సభ్యులు కె.వెంకటరమణ, వై. వెంకట్ శ్రీరామ్ రెడ్డి, బి.జిక్కం రోన్, జివి కిరణ్ యు, ఎం. పద్మ తదితరులు ఉన్నారు. కొత్త కార్బూకర్ నిర్వాహక తెలంగాణ గెజిట్ అభికారుల సంగం షైర్ప్రో, పాలమారు ఎమ్ముచ్చే వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్, సంఘం ప్రధానకార్బూకర్ ఎన్సిగుల సత్యనారాయణ, హైదరాబాద్ జిల్లా తెలంగాణ గెజిట్ అభికారుల సంఘం అధ్యక్షుడు ఎంబీ కృష్ణాయాదవ్ అభినందించారు.

దళిత క్రెస్టవులపై దాడులను అరికట్టాలి

దళిత క్రెస్టవులపై జరుగుతున్న దాడులను అరికట్టేందుకు ప్ర భుత్సం చర్యలు తీసుకోవాలని సామాజికవేత్త సాంబళిపరావు డిమాండ్ చేశారు. సుందరయ్ విజ్ఞాన కేంద్రంలో దళితులు, దళిత క్రెస్టవులపై దాడులు, దౌర్జన్యాలు, మతసామరస్యం అనే అంశంపై కులవిష్ట వ్యతిరేక పోరాట సమితి, ఆలిండియా క్రిస్తియన్ ఫెడరేషన్ ఆధ్యార్యంలో రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం నిర్వహించారు. దళితులపై దాడులు ప్రతిష్ఠాతోంచేందుకు ఐక్యంగా ఒత్తిడి తీసుకురావాలిని సూచించారు. ప్రజా వాగ్గేయకారుడు జయరాజు మాట్లాడుతూ ప్రజాస్మాయిక వాడులు, అభ్యర్థులువాడులు ముక్కుకంరంతా దళితుల ప్రతిష్ఠాతోంచేందుకు ఐక్యంగా ఒత్తిడి తీసుకురావాలిని సూచించారు. ప్రజా వాగ్గేయకారుడు జయరాజు మాట్లాడుతూ ప్రజాస్మాయిక వాడులు, అభ్యర్థులువాడులు ముక్కుకంరంతా దళితులపై దాడులను భండించాలన్నారు. కేవీమీఎస్ నేత సైలూబ్రాబ్దు అధ్యక్షుడు విజ్ఞాన బోర్డు ఆలిండియా క్రిస్తియన్ ఫెడరేషన్ ఆధ్యార్యంలో రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం నిర్వహించారు. దళితులపై దాడులు ప్రతిష్ఠాతోంచేందుకు ఐక్యంగా ఒత్తిడి తీసుకురావాలిని సూచించారు. ప్రజా వాగ్గేయకారుడు జయరాజు మాట్లాడుతూ ప్రజాస్మాయిక వాడులు, అభ్యర్థులువాడులు ముక్కుకంరంతా దళితులపై దాడులను భండించాలన్నారు. కేవీమీఎస్ నేత సైలూబ్రాబ్దు అధ్యక్షుడు విజ్ఞాన బోర్డు ఆలిండియా క్రిస్తియన్ ఫెడరేషన్ జాతీయ అధ్యక్షుడు విజయరాజు, నాయకులు దేవిడ్ కడారి, బిప్పు ఫెండ్రిక్ ప్రోస్సిన్ పాల్గొన్నారు.

పారకులకు గమనిక

గత మూడుశ్శుగా దక్కన్ల్యాండ్ మాస పత్రికను ఎన్నో కష్టసప్పేల్ కోర్టీ తీసుకు పసున్న సంగతి తెలిసిందే. తెలంగాణ ఉద్యమ కాలంలో సామాజిక, సాహిత్య పత్రికగా ముందు నిలిచిన దక్కన్ ల్యాండ్ తెలంగాణ పునర్నిర్మాణంలోనూ తన వంతు కీలకపాత్రము పోషించసందింది. ఈ క్రమంలో పారకుల నుంచి సహకారాన్ని కోరుతున్నాం.

- పత్రికకు పారకులే ప్రాణం. పారకులంతా తమ చందాలను పునరుద్ధరించుకోవడంతే పాటుగా కొత్త చందాదారులను చేర్చించాలని కోరుతున్నాం.

- పత్రిక వెల ఈ మాసం నుంచి రూ. 20కి పెంచాం. ఈ విషయాన్ని గుర్తించాలించిగా కోరుతున్నాం.

- ఎడిటర్

మూల్రుదేవి అవార్డు రావడం అపూర్వం

కప్పేలు, కీస్టీల్స్‌లోంచి వచ్చిన సాహిత్యం ఆనందాన్ని సృష్టించడానికి కారణమైన తెలుగు సాహిత్యాన్ని ఉన్నత స్థితికి తీసుకెళ్లినందుకే మూర్తిదేవి అవార్డు ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్స్‌కు వచ్చిందని జస్టిస్ చంద్రకమార్ అన్నారు. సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో జంటనగూరాల సాంస్కృతిక సంస్థల అధ్యర్థయ్యలో ప్రసిద్ధ రచయిత వెంకబేశ్వర విశ్వ విద్యాలయం పూర్వ ఉపకులపతి ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ మూర్తి దేవి అవార్డు పొందిన సందర్భంగా ఆత్మియ అభినందన సభ నిర్వహించారు. ముఖ్య అతిథిగా హజురైన జస్టిస్ చంద్రకమార్ మాట్లాడుతూ 33 సంవత్సరాల్లో తెలుగు సాహిత్యానికి మొత్తమొదటిసారిగా ఈ పురస్కారం రావడం తెలుగు సాహిత్యానికి భారతీయ భాషల్లో గల జెన్సుత్తాన్నికి నిదర్శనమన్నారు. దీనికి కారణమైన పద్మశ్లేష ఇనాక్ ఆదర్శాన్నియుడన్నారు. ఈ సందర్భంగా ఇనాక్‌ను ఘనంగా సన్మానించారు. కార్యక్రమంలో తెలుగు వర్షాంశీ రిటైర్మెంట్ ఉపకులపతి దాక్షర్ ఆనుల మంజులత, జంటనగూరాల సాంస్కృతిక సంస్థల ప్రతినిధులు రఘుశ్లే, బీకోలు సుందరయ్య, రాంచంద్రరావు, అంబలు జనార్థన్ పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా వివిధ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు.

రావికంటి వసునందన్ ప్రతిభాశాలి: సినారె

పద్మం, గేయం, వచనం వంటి బ్రుకియల్లో సముంతు ప్రతిభతో రాణిస్తున్న సాహితీవేత్త ఆచార్య రావికంటి వసునందన్ ప్రతిభాశాలి అని జ్ఞానపీర్ అవార్డుగ్రహీత సీ.సారాయణరెడ్డి అన్నారు. తేజ ఆర్ట్ క్రియేషన్స్ ఆధ్వర్యంలో తెలంగాణ సారస్వత పరిపత్తులో ప్రముఖ కవి, ఆచార్య రావి కంటి వసునందన్ 6ఇవ జన్మదిన వేడుకలు ఘనంగా జరిగాయి. ఈ సందర్భంగా ఆయన రచించిన 6 సంపుటాలను ఆవిష్కరించారు. అనంతరం ప్రతిభా పురస్కారాలను అందజేశారు. సీఎం ఒవెన్సీ దేశపతి శ్రీనివాస్, చిట్టిపోలు కృష్ణమూర్తి, గోవిందరాజు రామకృష్ణరావు, ఎం.రంగయ్య, జయరాములు, అముదాల మురళీ లకు ఈ పురస్కారాలు అందజేశారు. సభకు అధ్యక్షత వహించిన ఆచార్య ఎన్.గోపి మాట్లాడుతూ సాహితీవేత్త వసునందన్ పద్మంపై మంచి పట్టున్న కవిగా పేరొందారని అన్నారు. చివరిగా ఆచార్య రావికంటి వసునందన్ మాట్లాడుతూ తన పుట్టినరోజును వేడుకగా నిర్వహించిన తేజ ఆర్ట్ క్రియేషన్స్కు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. సభకు

ముందు సిద్ధేంద్ర కళాపీరం బాల కళాకారులు శాస్త్రియ స్వత్స్య ప్రదర్శన చేసి అలరించారు. కార్యక్రమం సంస్థ అధ్యక్షుడు పోరెడ్డి రంగయ్య సమక్షంలో జరిగింది.

రాజేంద్రసింగ్ రచనలు అధ్యాత్మం

ఉర్దూ సాహిత్యంలో దిగ్గజ రచయిత రాజేంద్రసింగ్ బేడి చేసిన రచనలు పారకుల హృదయాల్లో చెరగని ముద్ర వేశాయిని ఆయన రచనలు అధ్యాత్మమని మతకు కొనియాడారు. రాజేంద్రసింగ్ చేసిన రచనలు పారకులపై తీవ్ర ప్రభావం చూపాయన్నారు. నాంపల్లిచిని పెశాటల్ గ్రాండ్లో రాష్ట్రప్రాంతమైన రాజేంద్రసింగ్ బేడి రచనలపై సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సమావేశంలో ఉర్దూ రచయితలు, సాహిత్యవేత్తలు షాహే కిడ్యాయి, తారీఖ్ చత్తారీ, మొలా భక్తి, నజీం సిద్ధికి షమీం తారీఖ్, రత్న సింగ్, చంద్రబాన్, ఎజాజ్, భషీద్ భాద్రి ఉర్దూ అకాడమీ డైరెక్టర్ ఆచార్య ఎన్వె ఫూకర్, తెలంగాణ హీసీ ప్రధాన కార్యదర్శి ఎన్కె అప్పలుద్దీన్, ఉర్దూ అకాడమీ సూపరింటెండెంట్ ఫేక్ జాఫర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. సమావేశంలో రాజేంద్ర సింగ్ బేడి తన రచనల్లో హస్యానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చేవారని, సమకాలిన పరిస్థితులను నేపథ్యంగా తీసుకుని వ్యంగ్యాస్త్రాలతో కూడిన ఆయన రచనలు పారకుల హృదయాలపై చెరగని ముద్ర వేశాయిని గుర్తుచేశారు. బేడి రచనా కైలి అధ్యాత్మంగా ఉంటుందని, అందులో అన్ని అంశాలు, కోణాలను స్పృశించేవారని కొనియాడారు.

రాష్ట్రసాయి అకాడమీలు రావాలి: ఎన్ గోపి

సాహితీవేత్తలకు ప్రోత్సాహం లభించాలంటే రాష్ట్రసాయిలో సాహిత్య అకాడమీలు రావాలిన అవసరం ఉందని కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహీత, తెలుగు వర్షాంశీ మాజీ హీసీ దాక్షర్ ఎన్.గోపి పేరొన్నారు. ప్రభుత్వం త్వరగా నిర్ణయం తీసుకుని అకాడమీల ఏర్పాటుకు కృపి చేయాలని కోరారు. తెలుగు వర్షాంశీలోని ఆడిటోరియంలో అమృతలత సంస్థ ఆధ్వర్యంలో అమృతలత-అపురూప పురస్కారాలను అందజేశారు. సాహిత్యం, లలితకళల్లో నిష్టాత్మన స్ట్రీ మార్కులకు ఈ పురస్కారాలను అందజేశారు. ఈ కార్యక్రమానికి ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసిన ఎన్.గోపి మాట్లాడుతూ స్ట్రీ జన్మ ఎంతో పవిత్రమైనదన్నారు.

మీ అభిప్రాయాలకు, రచనలకు ఆప్యానం

పత్రికలో వెలువడుతున్న రచనలపై మీ అభిప్రాయాలను ఆప్యానిస్తున్నాం. పత్రిక అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్చలపై మీ సలహోలు, సూచనలు కోరుతున్నాం. మీ అభిప్రాయాలు, సలహోలు, సూచనలు, రచనలు పంపించాలిన చిరునామా

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029. Fax: 040-27635644; Mobile: 9030626288;
deccanlandindia@gmail.com కూడా మీ రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

ప్రేమ, ఆప్యాయత, శాంతి, సహనం లాంటివి స్త్రీలకు దేవుడు అదనంగా ఇచ్చిన వరాలన్నారు. ప్రముఖ నటి శారదా మాట్లాడుతూ తాను ఇంత స్నాయికి రావడానికి తన తల్లి కారణమని చెప్పారు. తొలి నేపథ్య గాయని రావు బాలసరస్వతీదేవి తల్లిపై పాట పాడారు. అమృతలత మాట్లాడుతూ సాహిత్యం, లలిత కళలకు దూరమవుతున్న నేటి తరం యువతకు ఆసక్తి కిలగించాలనే వివిధ రంగాల్లో నిష్ఠాతులైన ప్రీమార్తులను సత్కరించుకున్నామని ఆమె అన్నారు. ఈ సందర్భంగా అభినందన పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించారు.

ప్రాదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్ అధ్యక్షుడిగా జాలూరు

ప్రాదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్ అధ్యక్షుడిగా జాలూరు గౌరీశంకర్ ఏకగ్రిపంగా ఎన్నికయ్యారు. బుక్ ఫెయిర్ జనరల్ బాడీ సమావేశంలో గౌరీశంకర్ ను అధ్యక్షుడిగా ఎన్నుకుంటూ ఏకగ్రిపంగా తీర్మానించారు. కార్యదర్శిగా కోయి చంద్రమోహన్, కోశాధికారిగా రాజేశ్వర్రాపుతో పాటు మిగతా సభ్యులును ఏకగ్రిపంగా ఎన్నుకున్నారు. ఉపాధ్యక్షులుగా జె.సాంబ శివరావు, సి.రాజేశ్వర్ర, సహాయ కార్యదర్శిగా శోభన్బాబు ఎన్నికయ్యారు. కార్యవర్గ సభ్యులుగా డి.విజయ్కుమార్, శ్రుతికాంత భారతి, జి.విజయరావు, విభా భారతి, వి.వి.బ్రహ్మం, పి.సత్య నారాయణ, మధుకర్ నవచేతన, రాజ్కుమార్ టాండన్, కె.ఎం. గోవిందన్ తదితరులు ఎన్నికయ్యారు. రెండేళ్లపాటు ఈ కమిటీ కొనసాగునంది. గౌరీశంకర్ మాట్లాడుతూ గ్రామస్థాయి నుంచి మహానగరాల స్థాయి పరకు పుస్తక ప్రదర్శనలో ప్రతి జిల్లాలో కొనసాగిస్తామన్నారు. జ్ఞాన సమాజ నిర్వాహనికి పుస్తకాలు పునాదులన్న భావ జాలాన్ని ఇంచించి ప్రచారం చేయడమే లక్ష్మమన్నారు.

బాల సాహితీ గ్రంథాల ఆవిష్కరణ

ప్రముఖ రచయితి, ఉత్తమ ఉపాధ్యాయిని రాజు వాసిరిడ్డి మల్తీశ్వరి రచించిన నాలుగు గ్రంథాల ఆవిష్కరణ త్యాగరాయ గానసభలోని కళాలలిత కళావేదికలో జరిగింది. ఈ సందర్భంగా మల్తీశ్వరి రచించిన బోముల కొలవు, అమ్మపాటు, నేనెవరిని, ఒకప్పదం - అర్థాలన్నే పుస్తకాలను ప్రముఖ రచయితి డా.ముక్కేవి భారతి ఆ విష్ణురించారు. కార్యక్రమంలో ఎన్వీటి ఇండియా కార్యక్రమ నిర్వహణా భాధికారి డా.పత్రిపాక మోమన్, గానసభ అధ్యక్షుడు డా.కళా దీపిత్తులు, మధుకర్, చొక్కాపు వెంకటరమణ, దాసరి వెంకటరమణ, పైటిమంట్రి రామకృష్ణ, జగదీశ్వర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

చరిత్రలో లేని సామాజిక అంశాలను గుర్తించాలి

చరిత్రకు ఎక్కుని అనేక సామాజిక అంశాలను సాహిత్య కారులుగా, పరిశోధకులుగా గుర్తించాల్సిన బాధ్యత మనపై ఉండని ప్రతికా సంపాదకులు కె.ల్రీనివాస్ అన్నారు. చాయ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో దోషులగూడ ప్రాదరాబాద్ స్టడీ సర్కిర్లో సాహిత్య చరిత్రలో భాశీలు అనే అంశంపై ఆయన ప్రసంగించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ ఇటీవల ప్రముఖ రచయితి రచించిన దూఢేకుల జీవనం పుస్తకం లడ్డాఫిని చరిత్రలోని భాశీని పూరించడంలో భాగమేనని

అన్నారు. కార్యక్రమంలో చాయ సంస్థ వ్యవస్థాపకులు కృష్ణ మోహన్ బాబు, ప్రముఖ రచయితి కుప్పిలి పద్మ, కవులు సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్, జీవన్రెడ్డి, రమణ జీవి, జగాష్ వలీ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

గోరటి వెంకన్నకు శ్రీశ్రీ పురస్కారం

మహాకవి శ్రీశ్రీ 106వ జయంతి సందర్భంగా కళా నిలయం సాంస్కృతిక సంఘ సేవా సంస్థ ఆధ్వర్యంలో ప్రజాకవి గాయకులు గోరటి వెంకన్నకు శ్రీశ్రీ పురస్కార ప్రదానోత్సవ కార్యక్రమం సుల్తాన్ బిజార్లోని శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయంలో జరిగింది. ముఖ్య అతిధులుగా జప్పిన్ బి.సుభాషటోరెడ్డి పోజరై ప్రసంగించారు. శ్రీశ్రీ తనకు ఇష్టమైన కవి అన్నారు. తాను భాషానిలయం లైబ్రరీతో పాటు ఎన్నో లైబ్రరీలలో సభ్యుల్నం పొంది వివిధ రచనలను చదువుతున్నాను న్నారు. అనంతరం శ్రీశ్రీ పురస్కారాన్ని గోరటి వెంకన్నకు ప్రదానం చేశారు. కార్యిక సేవా పురస్కారాన్ని తెలంగాణ ఫెడరేషన్ అఫ్ ట్రైడ్ యూనియన్ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు కాశం సత్యనారాయణ గుప్తాకు ప్రదానం చేశారు. కార్యక్రమంలో తెలంగాణ ఫిలించాంబర్న్ కామర్న్ చైర్మన్ పత్తాని రామకృష్ణగోడ్, ప్రముఖ కవి ద్వానా శాస్త్రి, వంశి రామరాజు, వైఎస్ఎర్ మూర్తి పాల్గొన్నారు.

ఇలా అన్నారు....

సమైక్య రాష్ట్రంలో, సమైక్య పాలకులు ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల ప్రకారం కృష్ణ, గోదావరుల్లో కలిపి తెలంగాణకు 1300 టీఎంసీలకుపైగా నీటి కేటాయింపులన్నాయి. దానికి లోబడే ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం చేపడుతున్నాం. దీనిపై ఎవరికీ అపోహలు అవసరం లేదు. భూకంపాల వచ్చినా, పిదుగులు పడినా ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాన్ని ఎవరూ ఆపలేదు.

- సీఎం కేసీఆర్

తెలంగాణ ప్రభుత్వం నిర్మిస్తున్న సాగునీటి ప్రాజెక్టులకు వ్యతికేరంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, అక్కడి రాజకీయ పార్టీలు చేస్తున్న ప్రయత్నాలను తిప్పికొచ్చేందుకు తెలంగాణ లోని రాజకీయ పార్టీలు, నాయకులు ఏకతాబీపైకి రావాలి, ప్రజల పక్షాన నిలవాలి.

- సీఎం కేసీఆర్

తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని వైఎస్ఎర్ కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఇబ్బంది కలుగుతుందని తెలిసి కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజల కోసం వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి పాలమూరు-రంగారెడ్డి, డిండి ప్రాజెక్టులకు వ్యతికేరంగా దీండ్ర చేస్తున్నారు. ఇలా ఏకపక్ష నిర్ణయం తీస్కుచేపడం సరికాదనే వైకాపా రాష్ట్ర అధ్యక్ష పదవికి, పార్టీ సభ్యత్వానికి రాజీనామ చేస్తున్నారు. ఇలా ఏకపక్ష నిర్ణయం సుంచి బయలుపై ఆయన ప్రాజెక్టుల ప్రాప్తికి వ్యవస్థాపకు అధ్యక్షుడు కావాలి, ప్రముఖ కవి ద్వానా శాస్త్రి, వంశి రామరాజు, వైఎస్ఎర్ సోమారపు సత్యనారాయణ

- ఆట్టినీ చైర్మన్ సోమారపు సత్యనారాయణ

కథకుదుగు సదాశివ

బహుబాపా పండితుడు, కవి, రచయిత, వృత్తిరీత్యా ఉపాధ్యాయుడిగా పనిచేసిన సామల సదాశివ (1928-2012) ‘స్వరాలయలు’ పుస్తకానికి కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు (2011) లభించింది. తెలుగు, సంస్కృతం, హిందీ, ఇంగ్లీష్, ఉర్దూ, ఫారసీ, మారాతి భాషల్లో ఆయన నిష్ఠాతుడు. ఆయ్యా భాషల్లోని కవులు, రచయితలు, సంగీత జ్ఞాల పరిచయం చేస్తూ వివిధ పత్రికల్లో రచనలు చేసిందు. ప్రభాతము, నీరీక్షణము, మంచిమాటలు లాంటి పద్య సంపుటాలు 1952కు ముందే ప్రచురించాడు.

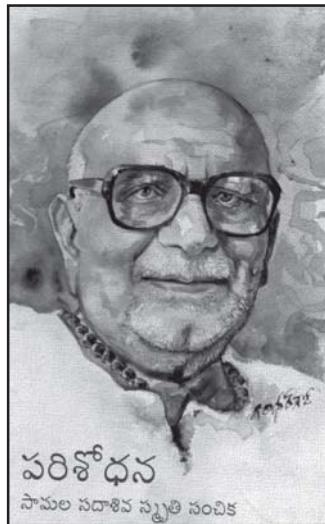
పద్యాల్మీ రాస్తున్న సామల సదాశివను ఉర్దూ, తెలుగు మిద్రమ సంస్కృతి, సాహిత్య, సంగీత రంగాలకు, వచన రచనల వైపు మళ్ళించింది కూడా సురవరం ప్రతాపరెడ్! ఇవన్నే ఆయన గోల్కొండ పత్రిక సంపాదకులుగా ఉన్న సమయంలో అంటే 19

49 ముందు జరిగిన సంఘటనలు. అంటే అప్పుడప్పుడే సాహిత్య స్పృజన చేస్తున్న 20-22 యేండ్ల యువకుల్లోని ‘స్ప్రెన్డ్ నీ పసిగట్టి ప్రతాప రెడ్డి గారు ప్రోత్సహించిన తీరు అమోఘమైనది. ఆ తర్వాత గడియారం రామకృష్ణ శర్మ ‘సుజాత’ పత్రికను ప్రారంభించడంతో కొత్తగా రాస్తున్న కవులకు, రచయితలకు, విమర్శకులకు తగిన ప్రోత్సహం లభించింది. ఈ పత్రిక స్థాపనలో, నిర్వహణలో సురవరం ప్రతాపరెడ్డి తోడ్చాటు నిరంతరం ఉండింది. మొదట ‘సుజాత’ పత్రిక 1927-30 సంవత్సరాల మధ్యకాలంలో సురవరం ప్రతాప రెడ్డి పరోక్ష సంపాదకత్వంలో వెలువడింది. దీంట్లో తొలితరం తెలంగాణ కథకుల కథకులు చాలా అచ్చయ్యాయి. ఈ పరంపరను కొనసాగిస్తూ అదే పేరుతో ‘1950-53’ సంవత్సరాల మధ్యన గడియారం రామకృష్ణ శర్మ సంపాదకత్వంలో ‘సుజాత’ ప్రైదరాబాద్ నుంచి వెలువడింది. ఈ పత్రికల్లో సదాశివతో పాటు ప్రతాపరెడ్డి, దాశరథి, కాళోజి, కేశవపంతుల, అంబటిపూడి తదితరుల రచనలు విరివిగా అచ్చయ్యాయి. ఈ పత్రిక స్థాపన యువ రచయితలకు సోపానంగా మారింది. కొత్త రచనలను ప్రోత్సహించే ఉండ్చుకుంటో సదాశివ చేత గడియారం పట్టుబడ్డి కథలు రాయించిందు. అవి అచ్చేసిందు.

పద్యాలనుంచి దృష్టి మరల్చిన సదాశివ కథలు కూడా రాసిందు. చాలామంది విమర్శకులకు, పరిశోధకులకు సదాశివ కథలు రాసిందనే విషయం తెలియదు. ఈ కథల్ని తొలితరం తెలంగాణ కథల సూచి ‘డస్ట్రిక్ట్ ప్రచురణ సందర్భంగా వెలుగులోకి తేవడం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని సదాశివగారి దగ్గర గతంలో నేను ప్రస్తుతించినప్పుడు తాను రాసిన ఐదారు కథలు ‘సుజాత’, శోభ లాంటి పత్రికల్లో అచ్చయ్యాయి. ఆ కథల గురించి కూడా గుర్తు లేదు. వాటి ప్రతులు కూడా తన వద్ద లేవని ఆయన చెప్పిందు. ఈయన రాసిన నాలుగు కథలు ఇప్పుడు అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఈ కథలు సుజాత పత్రికలో 1952 ప్రిమిట్ నుంచి మే వరకు ప్రతినెలా ఒక కథ ప్రచురితమయ్యాంది. ఈ నాలుగు కథలూ సదాశివ హృదయానికి దగ్గరగా ఉన్నటువంటి కళలు, ట్రైల బాధలు, విద్య ప్రధానంగా నడిచాయి. ఆదిలాబాద్ జిల్లా నుంచి రాసిన తొలి కథకుడు ఆయన.

ఇందులో మొదటి కథ ‘కళా పరమావధి’. ఇది 1952 ప్రిమిట్ ‘సుజాత’ సంచికలో ప్రచురితమయింది. కవి, చిత్రకారుడైన కథానాయకుడు’ నాగరాజు తన డారికి నాటకాలు ఆడ్డానికి ముఖ్రాసు నుంచి వచ్చిన నాట్యగ్రంథాలక్షణాలకు ప్రాధికారి అభిమానము పెంచుకొన్నాడు. తన మరదలు రమణి మనసును, మాటల్ని బేఖాతరు చేస్తూ ‘రాధిక’పై మోజుతో ఆమె ‘చిత్రాల్మీగేసి వాటిని బహూకరిం చేందుకు మద్రాసు వెళ్తాడు. అక్కడ రాధిక చిత్రాల్మీ స్టోకరిస్తూ ఆయన కళను కొనియాడు తూనే మరదల్ని పెళ్ళి చేసుకొని సుఖంగా జీవిం చమని హితటో చేసి ఇంటికి పంపిస్తుంది. ఇది కథాంశం. ఈ కళ గురించి తనకున్న అభిప్రాయాల్మీ పొత్తుల ద్వారా సదాశివగారు చెప్పించారు. “ప్రపంచంలో అందాన్ని విమర్శనా ధృష్టితో ఇంకా చూడు కథాకారీ! నీవింత వరకేమి చూడలేదు. కొంచెమే చూచి తృప్తి పడ్డావంటే, నీ కళాపరమావధి చేరలేవు” అని విమర్శనా ధృష్టిని అలవర్షుకోవాలని చెప్పిందు. అలాగే “నెనినాళ్ళు అందాన్ని గ్రహించిని గౌరవించినానే కాని హృదయాన్ని గ్రహించలేదు, గౌరవించలేదు. ఇప్పుడినే నేర్చుకున్నాను” అని కథానాయకుడి చేత చెప్పించాడు. అంటే అందం కన్నా గుణం, హృదయం ముఖ్యమనే విషయాన్ని చెప్పిందు.

కథని ఒకే ధాలీలో నడిపిస్తూ ఆనాటి జీవితాన్ని చిత్రించాడు. నిజానికి తెలంగాణలోని వివిధ ప్రదేశాలకు వివిధ ప్రాంతాల నుంచి సురభి, ఇతర కళాకారులు వచ్చి ప్రదర్శనలిచ్చేవారు. ఈ ప్రదర్శనలు 1940-50వ దశకంలో బగా ఉండేవి. అలా బయటి ప్రాంతం నుంచి వచ్చిన సృత్యకారుల పట్ల మోహంతో ఉండడం కూడా పరిపాటి. ఇట్లు ‘రాధిక’ పట్ల కూడా చాలా చోట్ల యువకుల మనసు పోర్సుకున్న విషయాన్ని కూడా కథకుడు చెప్పిందు. తన పట్ల ప్రేమను వ్యక్తికరిం చడానికి వచ్చిన ‘సాగరాజు’ని సాయంత్రం ఒంటరిగా రమ్మని జెప్పి ‘రాధిక’ తనకిదివరకే పెళ్ళయినదని, తన భర్త అర్చీలో పనిచేస్తున్నాడని, తనకు సృత్యం వృత్తి కాదని అది కథానేవ అనిచెప్పి బుధిగా ఇంటికి పోయి మరదలుతో వివాహం చేసుకొమ్మని పంపిస్తుంది. కథలో

పరిశోధన
సామల సదాశివ స్మారక సంచిక

బావ, మరదల్ల సరసం, ఒకరిపై, ఒకరికున్న అభిమానాన్ని కూడా చక్కగా చిత్రించాడు. చివరికి 'కళా పరమాపది'ని తెలుసుకొని వచ్చిన నాగరాజు-రమణీలు ఒకప్పటి కథ ముగుస్తుంది.

1952 మార్చి సంచికలో ప్రచురితమైన కథ 'పరివర్తనము'. హస్తల్లో విద్యార్థుల మనస్తత్వాన్ని అంచనావేస్తూ రాసిన కథ ఇది. ఇందులో ఇప్పటి రాగింగ్‌కు సంబంధించిన అంశాలు కూడా వున్నాయి. అప్పుడుప్పుడే ప్రాచుర్యాబాల్లో వివిధ కుల సంఘాల వారు హస్తశ్శేష్టు ఏర్పాటు చేసుకొని తమ వారికి విద్యాభ్యాసం చేయస్తున్న సందర్భంలో ఈ కథ వచ్చింది. కొత్తగా చేరిన 'కమల్' అనే విద్యార్థికి 'శ్రీధర్' అనే అతని దోస్తాన్ని లభించడం, చిన్న పిల్లల మనస్తత్వం, విద్యార్థుల్లోని ఈర్థా అన్ని ఇందులో సదాశివగారు చిత్రించారు. అల్లంగి బిల్లరగా ఉండి, హస్తల్లో పిల్లల్లి ఎడిపించే శ్రీధర్ లోని సున్నితమైన మనస్తత్వాన్ని ఇందులో చక్కగా వచ్చించాడు. విద్యార్థుల్లి వేధించి వినోదించే శ్రీధర్లో కమల్ అనే స్నేహితుని మూలంగా వచ్చిన పరివర్తన కథాంశం.

ఈక మూడో కథ 'ప్రయవసానము' ఏప్రిల్ సంచికలో ప్రచురితము యింది. ఇందులో వ్యాధరితమైన సవతి తల్లి హృదయ విదారక జీవితాన్ని సదాశివగారు చిత్రించారు. కరణం రఘురామయ్య 50 వ యేట నాలుగేండ్ర పిల్లలాన్ని ఒదిలి భార్య చనిపోతుంది. 'శ్రేయాభిలాపు లైన ఊరి వారి బలవంతమున మొదటి భార్య వల గర్భిన వామసుండ ను నాలుగేండ్ర బాలని పోపణ చక్కగా జరుగగలడను తలంపును, భీదవారింటి బిడ్డయగు శారదను' వివాహమాడెను. భార్య సలహా ప్రకారం రఘురామయ్య తన కొడుకును ఉన్నత చదువుల కోసం న గరానికి పంచించాడు. కొడుకును కావాలనే దూరంగా పంచించని ఊరివాంట్లు సూటిపోటి మాటలన్నప్పటికీ అమె కుమారుని ఉన్నతిని కాంక్షించి అన్ని భరించింది. అలా కొన్నెండ్ర తర్వాత భార్యేర ఆస్తినం తా రాసి 'పీని నీ యాధినము చేయుచున్నాను - విద్యావంతుని, కీర్తివంతుని చేయుట నీవిధి- ఈ బాధ్యతను ఏమఱవవను నమ్మకము గలదు' అని కరణం ప్రాణాలు విడుస్తాడు. భర్తకిచ్చిన మాట ప్రకారం అమె వామసున్ని బాగా చదివించింది. అతడు బి.ఎ. పానయ్యండు. ఈ సమయంలో నగరంలో ఉంటున్న అతని మేనమామ ఫీడరు గో పాలరావు వామసున్ని కలిసి తనింటికి తీసుకొనిపోయి అక్కడే ఉండి లా చదవమని చెప్పిందు. అలాగే తన కూతురునిచ్చి పెండ్లి చేయాలనే అలోచనను కూడా వెల్లడించాడు. ఇంతలో విల్లు వామసుడి పేరిట గాకుండా అతని తల్లి పేరిట ఉండని తెలుసుకొని దాన్ని మార్చించేందుకు ఒత్తిడి తీసుకువచ్చాడు. ఇందులో ఎన్ని కష్టమైల్చుదైనా, లోకులేమనుకున్నా తన సవతి కొడుకుని చదివించి యోగ్యాచ్ఛి చేశా మన్న త్వప్తి లేకుండా అతడు విల్లు తన పేరిట మార్చింప ఉత్తరం రాయడంతో అందుకు అంగీకరించి తాను కాశీయాత్రకు బయలుదేర డంతో కథ ముగుస్తుంది. సపర్యలన్నీ చేసి, వ్యవసాయం చేయించీ, కొడుకుని చక్కగా చదివించి యోగ్యాచ్ఛి చేసి చివరకు ఎందుకొర గాకుండా పరాయాగా మారిన స్ట్రీ జీవితాన్ని సదాశివగారు హృదయం ద్రవించేలా అష్టకీకరించారు.

ఈక చివరిదైన నాలుగో కథ మే సంచికలో ప్రచురితమైన

సదాశివగారు ఈ నాలుగు కథల్ని సరళమైన పత్రికాభాషలో రాసిందు. కథాంశాలు కూడా స్ట్రీ జీవితాలకు సంబంధించినవి. ఈనాలుగు కథల్లోనూ తల్లిగా, ప్రేమికురాలిగా, భార్యగా, వివిధ పొత్తల్లో స్ట్రీల జీవిత విన్యాసాలను, వారు ఎదురొన్న కష్టాలను మహిళల పట్ల పట్ల పక్కపాత దృష్టితో చిత్రించారు.

'ప్రాయశ్చిత్తము'. ఇందులో ఒక లేటీ టీచర్ దయనీయ గాథను చిత్రించారు. ప్రేమించిన వాడు మోసం చేయడంతో ఎంతో అందంగా ఊహించుకున్న జీవితం చిన్నాభిస్మమైన తీరు చక్కగా వచ్చించారు. ముద్రాను క్రిస్తియన్ కళాశాలలో చదివిన అమృతాయి అమృతాబాదీలో టీచరుగా తేలడం, అక్కడే తాను ప్రేమించిన రఘు తన కూతుర్లు సూళల్లో చేర్పించడానికి రావడం అన్ని నాటకియంగా చిత్రించబడ్డాయి. ఇంగ్రండ్కు చెందిన హెడ్ మిస్ట్రెన్ గొప్పతనాన్ని ఆమె టీచర్ రజని పట్ల మాతృభావంతో మెలిగి చివరికి తనతో పాటు ఆమెను ఇంగ్రండ్కు తీసుకుపోయిన తీరు, రఘును, రఘు భార్య తన చిన్ననాటి స్నేహితురాలు లితితలను కలుసుకున్న విషయాల్ని ఈకథలోని అంశాలు.

సదాశివగారు ఈ నాలుగు కథల్ని సరళమైన పత్రికాభాషలో రాసిందు. కథాంశాలు కూడా స్ట్రీ జీవితాలకు సంబంధించినవి. ఈనాలుగు కథల్లోనూ తల్లిగా, ప్రేమికురాలిగా, భార్యగా, వివిధ పొత్తల్లో స్ట్రీల జీవిత విన్యాసాలను, వారు ఎదురొన్న కష్టాలను మహిళల పట్ల పట్ల పక్కపాత దృష్టితో చిత్రించారు. కథల్ని నడిపిండంలో సంభాషణల కన్నా వర్ధనలకే ఎక్కువగా ప్రాధాన్యత నిప్పుడంతో కొంచెం వస్తేతగ్గాయని చెప్పాచ్చు. సంభాషణల్లో పాత్రోచిత భాషను ప్రయోగించారు.

సదాశివగారు రాసిన ఈ నాలుగు కథలు మాత్రమే 'సుజాత' సంచికల్లో లభ్యమయ్యాయి. ఇవి గాకుండా మరో రెండు కవితా ఖండికలు కూడా ఇందులో అచ్చయ్యాయి. అందులో ఒకబట్టి 'కాల మహిమ' పేరిట 1952 సెప్టెంబర్ సంచికలో పద్మాలుగా వెలువ డ్యూయి గోల్నెన్ త్రైటోల్ చూసిన సందర్భంలో రాసినవని పేరొన్నారు. అలాగే 1953 ఆగస్టు సుజాత సంచికలో 'యూత్ర' పేరిట పద్మాలు రాసిందు.

సదాశివగారి రచనలన్నీ ఒక్కుడగ్గర అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు గాని ఆయనపై, ఆయన రచనలపై ఒక సమగ్రమైన విమర్శ, విశేషమ చేయడానికి మీలుగుాడు. అందుకే ఆయన సాహిత్యాభిమానులు పూనుకొని ఆయన రచనలన్నీ సంపటిలుగు వెలువరించేందుకు కృషి చేయాలి. అందులో కథలు, కవితలు, నవలలు వీటన్నించేందుకు తెలుగులు ఉన్నాయి. ఈ పనిని చేపట్టడంతో ఎంత అలస్యం జరిగితే ఆ మేరకు రచనలు లఘుమై పోయే ప్రమాదముంది. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని సాధ్యమైనంత తొందరగా ఈ పనిని చేపట్టాలనిన అవసరముంది.

- సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్,

మెబ్రైల్: 98492 20321

మెయిల్: sangishettysrinivas@gmail.com

ప్రాదరాబాదులో మూకీ సినిమా బండి

ఆవి 1930ల నాటి రోజులు

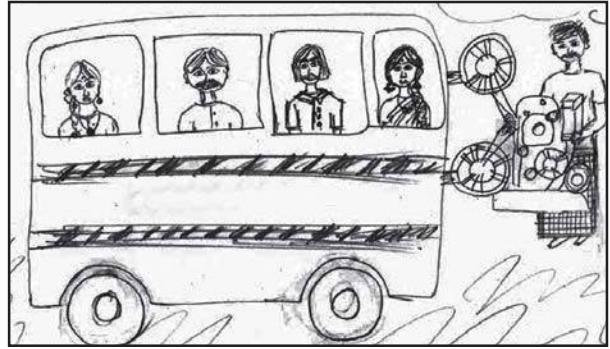
రంగు రంగుల గళ్లుంగి, కాలర్ లేని జుబ్బా వంటి అంగీని వేసుకుని ఉన్న ఒకతను సిద్ధి అంబర్ బజారులోని ఆటప్పలం వద్దకు దబ్బా వంటి ఒక తోపుడు బండిని తీసుకురాగానే పది పదిహేనేళ్ల వయసున్న పిల్లలు ఉరుకుతూ వచ్చి చుట్టు మూగారు. తలా అర్ధాంశా (3పైసలు) వసూలు చేసిన అతను పిల్లలను బండికిరువైపులా ఉన్న కిటికీల్లోంచి మూడు అడుగుల వెడల్పున్న పరదాపై సినిమా చూపిస్తున్నాడు. 10, 15 నిముషాల్లో ఆ సినిమా ప్రదర్శన ముగిసింది. వారి తరువాత మరో ఆరుమంది పిల్లలు సినిమా ప్రేక్షకులైనారు. సినీ చరిత్రలోనే అరుదైన సంఘటనగా పేర్కొనదగిన ఈ సినిమా బండి ప్రదర్శన భారతదేశంలో ఎక్కడా లేదు. ఈ విలక్షణ ప్రక్రియకు ఆద్యాదు, చివరికంటా నిలిచినవాడు మొహమూద్ మియా మన ప్రాదరాబాదీ.

ప్రాదరాబాదులో మూకీ సినిమాల విషయాలు మాట్లాడుకో వలసి వచ్చినప్పుడు దాదాపుగా ఎవరికి తెలియని సంగతి ఒకటుంది. అదే మొహమూద్ మియా సినిమా బండి. దీన్నే ఇంగ్లీషులో పువ్వెక్కార్ సినిమా అంటారు. మనదేశంలోనే కాదు ప్రపంచంలో మరెక్కడా ఇలాంటిది ఉన్నట్లు కనిపించదు.

ఈ మొహమూద్ మియా సినిమా బండికి 1910 ప్రాంతంలో బీజాలు పడినవి. మొహమూద్ మియా 1904 ప్రాంతంలో జన్మించాడు. అతని తండ్రి సికిందరాబాదులోని సైనిక పట్టాలంలో గుర్త్రపుబండ్లను నడిపేవాడు. ఈ కాలంలోనే బ్రిటిష్ ఆర్మీ అధికారి లెఫ్టెనెంట్ విలియమ్ కలకత్తా నుండి ప్రాదరాబాదుకు బిడిలీపై వచ్చాడు. అతను సికిందరాబాదులోని ఓ పెద్ద బంగ్లాలో నివాసమండేవాడు. మన మొహమూద్ మియా కుటుంబం మాత్రం ప్రాదరాబాదు పాత నగరంలో ఉండేది. విలియమ్ మొహమూద్ మియా తండ్రిని తన బంగ్లా ఆవరణలో ఉన్న డెట్టపోన్లో నివసిస్తాడు. 24 గంటలు అందుబాటులో ఉండే ఒప్పుండంతో మంచి జీవానికి కుదుర్చుకున్నాడు. కుటుంబం అంతా సికిందరాబాదుకు మారింది. మొహమూద్ మియా తల్లి ఇంగ్లీషు దొర ఇంట్లో పనికి కుదిరిపోగా చిన్ననాడైన మొహమూద్ తల్లి పనుల్లో సాయం చేస్తుండేవాడు.

లెఫ్టెనెంట్ విలియమ్ భార్య సామాజిక సేవాదృక్పుథం కలిగి ఉండేది. పేద పిల్లల కోసం ఒక బడిని నడిపేది. మొహమూద్ మియాను కూడా ఆ బడిలో చేర్చి చదువు నేర్చించాలని చాలా ప్రయత్నం చేసింది అమె. కానీ మనవాడు చదువుకున్న ఆ తెల్లదొరసాని వెంట తిరగడానికి అస్త్రి చూపేవాడు. దాంతో మొహమూద్ మియా ఆమె తన వెంటే తిప్పు కుటుంబా మెల్లి మెల్లిగా తోట పని నేర్చింది.

ఆ రోజుల్లో ప్రాదరాబాదులో కరంటు ఉండేది కాదు. ఒకటి

రెండు బంగ్లాల్లో మాత్రం జనరేటర్ల సాయంతో లైట్లు వెలిగించుకునే వారు. మిగతా అంతా హరికెన్ లాంతర్లు వాడేవారు. అయితే లెఫ్టెనెంట్ విలియమ్ ఇంట్లో 8 ఎంఎం ప్రాజెక్టర్ ఒకటి ఉండేది. ఆయన తన ఇద్దరు పిల్లలకు దాని సాయంతో చిన్న చిన్న సినిమాలు చూపేవాడు. అలా వారికి సినిమాలు చూపిస్తున్నప్పుడు దొర వారు మొహమూద్ మియాను జనరేటర్ను తిప్పుపని చెప్పేవాడు. తనేమో ఫిలిం రీలు నింపిన 8 ఎం.ఎం. ప్రాజెక్టర్ను నడిపేవాడు. ఆ తరువాత కొన్ని ఇళ్లకు కరంట సరఫరా మొదలైంది. ముస్సేన్ సాగర్ తీరాన మింట్ కాంపాండ్ దగ్గరలో విద్యుత్ కేంద్రం ఏర్పడింది. బాగా ధన వంతులంతా తమ ఇళ్లకు కరంట్ సరఫరా పెట్టించుకున్నారు. అలా ప్రాదరాబాదులో కరంటు వెలుగులు తొలిసారిగా చూడగలిగినందుకు తనకు తాను అద్యష్టపంతుడిని అనుకునేవాడు మొహమూద్ మియా. విలియమ్ బంగ్లాకు కూడా కరంటు వెలుగు వచ్చాయి. ఆ తరువాత విలియమ్ 16 ఎం.ఎం. ప్రాజెక్టన్ సిస్టమ్ ఇంగ్లీషు దొర కొన్నాడు. ఇది కరంటుతో తనంతట తాను పని చేసి తెరపై సినిమాను ప్రదర్శిస్తుంది. దాంతో అప్పటిదికా సడచిన 8 ఎం.ఎం. ప్రాజెక్టర్ను పాత సామాను గదిలో పెట్టేశారు. అదే మన మొహమూద్ మియా జీవితాన్ని మలుపు తిప్పింది.

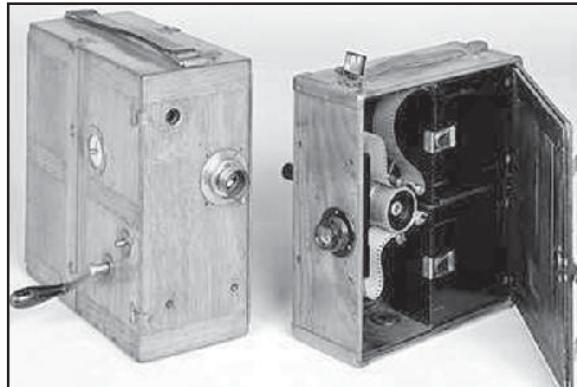
1928 నాటికి లెఫ్టెనెంట్ విలియమ్ ప్రమాణంతో కెప్పే అయ్యాడు. ఆ తరువాత కొద్ది రోజులకే ఇంగ్లాండ్ తిరిగి రఘుని పై అధికారుల నుండి ఉత్తర్వులు వచ్చాయి. ఇంగ్రండుకు తిరిగి వెళుతూ ఇంగ్లీషు దొర తిరిగి వెంట తీసుకుపోలేని విలువైన వస్తువులను కొన్నించిని అమ్మిపేసి, మరికొన్నించిని ఉచితంగానే అడిగిన వారికి ఇచ్చేశాడు. అయితే సేవాగుణం ఉన్న ఆయన భార్య మన మొహమూద్ మియాను పిలిపించి చూడు బాబు (అప్పటికి మనోది వయసు 24 ఏండ్లు) నీకు ఇస్టేండ్లు చదువు చెప్పి ప్రయోజకుడిని చేయాలన్న నాప్రయత్నం ఏది ఫలించలేదు. ఇంతకాలం మీరంతా మా కుటుంబంలో ఒకరుగా ఉన్నారు. కనుక నీ బితుకుతెరువు నడిచేందుకు ఒక మార్గం చూశానని అప్పటికప్పుడు కొందరు పెక్కిప్పియన్నని వర్ణపూర్వ నుండి

పిలిపించుకుని ఒక తోపడు బండిని తయారు చేయించి అప్పటిదాకా పాత సామాను గదిలో ఉన్న 8 ఎం.ఎం. సినిమా ప్రాజెక్టరును బండికి బిగించి సినిమా ప్రదర్శనకు అనువగా మార్పి ఇచ్చింది. ఈ ప్రఫెక్టార్సు సినిమాను వీధుల్లో తిప్పుతూ పిల్లలకు సినిమాలు చూపిస్తూ కుటుంబాన్ని పోపించుకొమ్ముని చెప్పింది. అప్పటిదాకా దొరగారి బంగ్లాలో తోపమాలిగా పని చేస్తున్న మెహమాద్మియా ఆ పని వదిలిపెట్టి దొబ్బుడు బండి సినిమానే జీవనాధారం చేసుకున్నాడు. ఆ తెల్లదొర దంపతులదెంత మంచి మనసంబోధించి అప్పటికే కారు డ్రెపింగ్ నేర్చుతున్న మెహమాద్మియా తండ్రికి తన కారును బహుమతిగా ఇచ్చి దేశం విడిచి వెళ్లారు. తండ్రి కారును నడుపుకుని మెహమాద్ మియా సినిమా బండిని నడుపుకుంటూ కొత్త జీవితం ప్రారంభించారు.

అవి మూకీకి సినిమాల రోజులు. 1928 నాటికి ప్రాదరాబాదులో పర్మినెంట్, దేరాలతో కలిసి నాలుగైదు థియేటర్ కన్నా ఎక్కువు ఉండేవికావు. తన సినిమా బండిని వీధి వీధినా తిరుగుతూ వేలాది మంది పిల్లలకు సినిమాలు చూపించాడు మెహమాద్మియా. సిద్ధి అంజర్ బజార్ చౌరస్తో, ఘత్తిచేగం బజార్, విమెన్ వెల్వేర్ సెంటర్, బేగంబజార్ ప్రాంతాల్లోని ఆట ప్రైదానాల్లో ఎక్కువగా తన సినిమా బండిని నిలిపి నడిపేవాడు.

ఈ సినిమా బండి 5x3 ఫీట్లు కొలతల్లో ఉండేది. చుట్టూరా, పైన కప్పివేయబడి ఒకవైపు స్ట్రీనింగ్ దానికి అభిముఖంగా, ఇరువైపులా సినిమా చూసేలా కిటికీ వంటి ద్వారాలు ఉండేవి. వీటికిందుగా ప్రాజెక్టర్, డైనమోల సాయంతో తెరపై బొమ్మ పడే ఏర్పాటు చేయబడేది. 8 ఎం.ఎం. ఫిలిం లోడ్ చేయబడిన ప్రాజెక్టర్ను ఒక చేత డైనమోను ఒక చేతో ఏక కాలంలో తిప్పుతూ బొమ్మ తెరపై పడేలా చూసుకునేవాడు మెహమాద్ మియా. 10-12 నిముషాలు నిదివి ఉండేవి ఈ సినిమాలు. ఆరుగురు ఒకేసారి ఈ చిన్న సినామలు చూసే ఏర్పాటు ఈ సినిమా బండిలో ఉండేది.

మూకీల కాలం నుండే (1928) తన దొబ్బుడు బండి సినిమాను నడిపించేటవాడని ముందుగానే చెప్పుకున్నాం గనుక, అవన్నీ సైలెంట్ సినిమాలే. కొన్నింటికి ఇంగ్లీషు సబ్ టైటిల్స్ ఉండేవి. ఈ సినిమా పో చూడటానికి మెహమాద్మియా పిల్లలకు, పెద్దలకు

యూట్యూబ్లో 'చర్చ' వీడియోలు

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆఫ్స్ ర్యాంలో ప్రతి శనివారం నిర్వహించిన 'చర్చ' కార్యక్రమం వీడియోలో యూట్యూబ్లో అవ్సలోడ్ చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇప్పటికే కొన్ని వీడియోలను అవ్సలోడ్ చేశాం. మరి కొన్నింటిని త్వరలోనే అవ్సలోడ్ చేస్తాం.

ఒకే రుసుము అర్ధాంశా వసూలు చేసేవారు. అప్పట్లో నిజం కాలంలో ఉస్కానియా సిక్కు చెలామణి ఉండేది. తనకు ఆరుగురు ప్రేక్షకులు వచ్చే వరకు ఆగి ప్రదర్శన మొదలు పెట్టేవాడు మెమమూద్. సినిమా థియేటర్కు వెళ్లి సినిమాలు చూడలేని పేదవారులు దొబ్బుడు బండి సినిమాను చూడటానికి అసక్తి చూపేవారు.

ఒక 25 సంవత్సరాల పాటు మెహమాద్మియా సినిమా బండి మంచి కలెక్షన్లతో విజయవంతంగా నడిచింది. 1931 తర్వాత సినిమాలకు మాటలు వచ్చినవి. ప్రమంగా ప్రాదరాబాదు నగరంలో సినిమా థియేటర్ నిర్మాణం పెరిగింది. మరోవైపు 1948 తరువాత ప్రాదరాబాదు ప్రాంతానికి ఇతర ప్రాంతాల వారి వలస పెరిగింది. నగరంలో చౌకథర దుకాణాలు వెలిసి ప్రజలకు సరుకులు అందుబాటు లోకి వచ్చినవి. దాంతే పేదవారే మెహమాద్మియా ప్రేక్షకులు గనుక ప్రమంగా వారే దూరమయ్యారు. అప్పటికే అర్ధాంశా (3ప్లైసులు) నుండి అణాకి తన రేటు పెంచి ఉన్నాడు. 1950ల మధ్య కాలం నాటికి క్రమంగా సినిమా బండికి ఆదరణ తగ్గుతూ వచ్చింది. 1957 నాటికి మెహమాద్మియా సినిమా బండి వద్దకు వచ్చేవారు పూర్తిగా తగ్గిపోయారు. సుమారు 30 సంవత్సరాల పాటు (1928-1957) ప్రాదరాబాదు ప్రజలకు తన సినిమా బండితో పేదలకు సిని వినోదాన్ని పంచిన మెహమాద్ మియా మళ్ళీ బతుకు తెరువుకు కొత్తదారి దేవలాడుకోవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. చివరికి

తనకు బాగా సన్నిహితంగా ఉన్న ఎదురింటి యజమాని ఒకచోట చౌకీదార్ నౌకరీ చూసి పెట్టడంతో మెహమాద్ మియా మళ్ళీ కొత్త జీవితం మొదలుపెట్టాడు. ఇది జరిగింది 1958లో. ఆ తరువాత మెహమాద్మియా సినిమా అభిమానులెవరికీ కనిపించలేదు.

మెహమాద్మియా సినిమా బండి నిర్వహణ కాలం ప్రాదరాబాదులో సినిమా చరిత్రకు తొలిరోజులుగా చెప్పుకొనప్పు. 1908లో మూనీ వరదల చిత్రికరణ తరువాత 19010లో ప్రజల కోసం కాకపోయినా నాలుగు గోడల మధ్య సినిమా ప్రదర్శన జరిగినట్లు రుజవుతున్నది.

ఏది ఏమైనా ప్రాదరాబాదులో మూకీల కాలంలో ప్రదర్శనరంగంలో ఒక విభిన్నమైన ప్రక్రియతో తెలంగాణ సినిమా చరిత్రలో మెహమాద్ మియా సినిమా బండి ఒక చెరగి స్థానం సంపాదించుకున్నది.

- హెచ్.రమేష్బాబు,

మొబైల్: 94409 25814

పాయిల్: hrameshbabu5@gmail.com

కావడి కుండలు - సంఘీభావ చైతన్యం

(తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడి రెండేళ్ళు పూర్తికావస్తోంది. ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటులో కవులు, కళాకారులు కీలకపాత్ర పోషించారు. తెలంగాణ కవులు ఆలపించిన తెలంగాణానికి సీమాంధ్ర కవులు ఎంతో మంది సంఘీభావం ప్రకటించారు. ఆ నేప ధృంలో రూపుదిద్దుకున్నదే 'కావడి కుండలు' కవితా సంకలనం. తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఆవిర్భావ దినో త్వాన్ని పురస్కరించుకొని ఆనాటి జ్ఞాపకంగా ఈ ప్రత్యేక వ్యాసం...)

సాహిత్యం సమకాలీన ప్రపంచాన్ని వివిధ సాహితీ ప్రక్రియలలో ప్రతిబింబిస్తుంది. వర్తమాన రాజకీయాలు, సామాజికజీవనం, మానవ సమాజం లోని తైరుధ్యాలను రచయితలువ్యాఖ్యానిస్తారు, విశ్లేషిస్తారు. సామాజిక, రాజకీయ ఉద్యమాలను ఎవ్వటికప్పు దు ప్రభావమంతంగా చిత్రించడంలో రచయితలు కృత కృత్యులపుతున్నారు. భారత జాతి ఏముక్కి కోసం కలవ రిస్తూ స్నాతంత్రోద్యమ కాలంలో వచ్చిన ప్రతి రచన తెల్లదొరల ఆధిపత్యాన్ని ప్రశ్నించింది.

ఆధునిక తెలుగుసాహిత్యంలో ఉద్యమ వాతావ రణ నేపద్యం బలంగా కనిపిస్తుంది. సంస్కరణోద్యమం, జాతీయోద్యమం, తెలంగాణ రైతాంగ సాయథ పోరాటం, శ్రీకాకుళోద్యమం, ఇలా తెలుగునేల నాలుగు చెరగులా ఉద్యమ చైతన్యం లేని ప్రాంతమే లేదు. ఆయా ఉద్యమాల నేపద్యంలో ప్రజల ఆకాంక్షలని తీట్రస్వరంతో వినిపించారు రచయితలు. తెలుగు దేశంలో వాపపక్షం పాలనాధికారాన్ని అందిపుచుకోకపోయినా ఉద్యమ సాహిత్యాన్ని బలమైన వేదికగా నిలిచింది. శ్రీకాకుళోద్యమం, రైతాంగ సాయథ పోరాటంలో కవులు. గాయకలే కడనరంగంలో ముందుండి నడిచారు. జైలు జీవితాన్ని అనుభవించారు. అజ్ఞతంలో వున్నారా కొండరైతే అమరుతైనవారు మరికొండరు. అనాటి చైతన్యం నేటికి సజీవంగానే ఉండనటానికి సాక్ష్యాలు ఎన్నో వున్నాయి. అలాంటి ఒక సంచలనాత్మక, స్యాజనాత్మక సాక్ష్యం "కావడి కుండలు" అనే సంఘీభావ కవితా సంకలనం. ఇది సాధారణ సంకలనం కాదు. తెలంగాణా నేలలోని ఉద్యమస్వార్తికి, రాజకీయ చైతన్యానికి ఒక ప్రాంతపు బలమైన ఆవేదనలకు, ఆకాంక్షలకు సీమాంధ్ర కవులు సంఘీభావం తెలిపిన అసాధారణ సంకలనం.

నాలుగు దశాబ్దాలుగా సాగుతున్న ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం నేడు ఒక నిర్మయాత్మక వేదిక మీద ఊగిసలాడుతూ నిలబడి వుంది. కపట రాజకీయాలు, వ్యాపార రాజకీయాలుకుల్లి, కుహనా మేధావుల్లి, కుట్టపూరిత ఆధికారుల్లి నిలదీస్తుంది, ప్రశ్నిస్తుంది. ప్రస్తుతం నిపుఱగప్పిన నిపుఱా వున్న తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఎవ్వుడు

ఆవిర్భవిస్తుందనే చారిత్రాత్మక దృశ్యం కోసం ప్రజాస్వామ్య వాచులంతా ఉత్సంగతో నీరీక్షిస్తున్నారు. ఇలాంటి నీరీక్షణలకు సాహిత్యకారులు బలమైన అక్షరరూపం ఇస్తారు. ప్రజల మనోభావాలకు గాఢమైన క వితాత్మక అండండండలు అందిస్తారు. ప్రపంచంలో మారుమాల ప్రాంతాలలో జరిగిన అన్యాయాలపై, అక్రమాలపై, అరాచకాలపై ఎంతో ఆవేదనతో, ఆగ్రహంతో తమ ప్రతిస్వందన వినిపిస్తారు కవులు. ప్రత్యేక తెలంగాణాకు మద్దతు ప్రకటించటం కూడా అంతే సహజమైన, అని వార్యమైన ప్రతిస్వందన. తెలంగాణావాదం బలపడిందంటే నాయకుల ప్రయత్నం కంటే తమ రచనలద్వారా ఉద్యమ స్వార్తిని సజీవంగా ఉంచుతున్నది రచయితలే అనడంలో సందేహం లేదు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఉద్యమకారుడు, రచయితా ఒక్కరే కావటంలో ఆశ్చర్యమీ లేదు.

'కావడి కుండలు' కవితాసంకలనానికి ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమం ఉద్యమమైన దశలో డిసెంబర్ 9 ప్రకటన అనంతరం రాష్ట్రంలోని నాయకులే కాదు అనేకంగాలలోని ప్రజలు రెండుగా చీలిపోయారు. మానసికంగా ఏదో అగాధం పెరిగి పోయి నట్టు కనిపించింది. ప్రజాస్వామ్యశంలో నిప్పుకుపాతంగా ఉండవల సిన పత్రికలూ, ప్రసార మాధ్యమాలుకూడా విభేదాలకు, ఆధిపత్య భావజాలాలకు లోంగిపోయినట్టు వెల్లడైంది. ముఖ్యంగా సీమాంధ్ర ప్రాంతంలో కవులు, కళాకారులు కూడా రెండు పక్కాలుగా వేరుపడి పోయారు. కొండరు స్వస్థంగా, మరికొండరు వారి కవిత్వంలూ ఆస్పష్టంగా, మార్చికంగా మాటల గారడి ముసుగు వెనక దాక్కున్నారు. వీట న్నిటికి భిన్నంగా నిర్ఘయంగా కొండరు కవులు ప్రత్యేక తెలంగాణాకు తమమద్దతు ప్రకటించారు. కేవలం ప్రకటనలకే పరిమితం కాకుండా తమ బలమైన స్వరాన్ని కవిత్వంగా మలచి "కావడి కుండలు"గా

తెలంగాణ ప్రజానీకానికి నైతిక ఆయుధాన్ని కానుకగాఅందించారు.

“రచయిత, ప్రజలకు సంబంధించిన ప్రతి సమస్యలైన అభిప్రాయం చెప్పాలి. అది మనకు సంబంధించిన కాదు, మనకెందుకులే అనుకోవటం పిరికితనం. దేశం గడ్డసమస్యలక్తెర్రకు లోనైనప్పుడు రచయిత మానంగానీ, ఉదాసినతగానీ ప్రజాద్రోహం కన్నా తక్కువేమీ కాదు” అనే స్పృజన సంపదకీయ వాక్యాలను స్మరించుకుంటూ వచ్చిన ‘కావడి కుండలు’ సాహిత్యకారుల సంస్కృతానికి చిత్రిక, చారిత్రాత్మక సంఖీభావ కవిత్వానికి నిలువెత్తు ప్రతీక.

‘కావడి కుండలు’లో కవుల సంఖీభావం నాలుగు కోణాల్లో వ్యక్తమైంది. అది తెలంగాణ భౌగోళిక సౌందర్యాన్ని, సాంస్కృతిక చెప్పుత్వాన్ని, చారిత్రక వైభవాన్ని వరిస్తుంది. తెలంగాణతో రచయితల కున్న గాఢమైన అనుభవాల్ని, అనుభూతుల్ని వరిస్తుంది.

‘ఎంత బాగా తెలుసు ఈ నేల నాకు

మనసంతా ఇక్కడే

బతుకుతుస్వంత వరకు’ అంటూ ఏ.విద్యా సాగర్ ‘సగరానికి వచ్చిన నాగట్టు’ లో తెలంగాణ పదిజిల్లాల సాంస్కృతిక ముఖచిత్రాన్ని చిత్రించారు. ఈ కవిత తెలంగాణ నేలకు చారిత్రక, సాంస్కృతిక ముఖపత్రంలాంచేసి. విశ్వనాథ “ఆంధ్ర ప్రశ్నాల్ని” లాగా

“వీర తెలంగాణ శౌర్యంపు వీధులందు

పసిడి సింగిడీలతో ముగ్గు పరచినట్లు

పూల జాబిలి తీరుగా నేలమీద

పరిషుశించు ‘బత్సుమ్ము’ను ప్రశ్నుశించు”

అని కోఱు కోఱేశ్వరరావు కొత్త తెలంగాణ ప్రశ్నున్ని “పూల సింగిడిగా అందించాడు. మరో కవి తెలంగాణాను ‘విడిదిగా భావిస్తూ

పశ్చింగా చెపుటని వికాంతంగా కిందినీ

చిందించి గుండె బరువును దించుకున్నది ఈ నేలమీదే

కొమ్మ ఎంత అందమైనదైనా

నీరు ఎంత స్వచ్ఛంగా ఉన్నా

సగర వ్యాధయపు ఔదార్యం ఎంత గొప్పమైనా

అనుబంధం ఎంతగా పెనవేసుకున్నా

అతిథికి ఎప్పుడూ

విడిది స్వంతం కాదు” అంటూ తన హృదయాన్ని విప్పి ఈ తెలంగాణ ఎవరిదో స్వప్పం చేశారు

‘కావడి కుండల’ కవులు రాష్ట్రవిభజనలోని జెచిత్వాన్ని, న్యాయబద్ధతను నిజాయతీగా సమర్థించారు. వలస వాదుల దోషిలో తెలంగాణ దుస్థితిని తెలియజేస్తూ పాలకవర్గాల తక్కపాతవైభరిని నిరసించటం మరో పార్ష్వం. ప్రముఖకవి సతీష్ చందర్ ‘ఇక్కడో పల్లెవుండాలి’ అని అన్వేషిస్తూ

‘నీళ్ళలేని కళ్ళంటాయని తెలుసు కాని

నీళ్ళలేని ఊళ్ళంటాయని నాకు చాలాకాలం తెలిదు’ అంటూ తెలంగాణాలో నీటి దుస్థితికి విస్తుపోతారు.

‘ఒక్కాక్క కుక్కిమంచం మీద

‘కావడి కుండల’ కవులు రాష్ట్రవిభజనలోని జెచిత్వాన్ని, న్యాయబద్ధతను నిజాయతీగా సమర్థించారు. వలస వాదుల దోషిలో తెలంగాణ దుస్థితిని తెలియజేస్తూ పాలకవర్గాల తక్కపాతవైభరిని నిరసించటం మరో పార్ష్వం. ప్రముఖకవి సతీష్ చందర్ ‘ఇక్కడో పల్లెవుండాలి’ అని అన్వేషిస్తూ ‘నీళ్ళలేని కళ్ళంటాయని తెలుసు కాని నీళ్ళలేని ఊళ్ళంటాయని నాకు చాలాకాలం తెలిదు’ అంటూ తెలంగాణాలో నీటి దుస్థితికి విస్తుపోతారు.

ఒక్కాక్క గాజుకళ్ళ ముసలి అవ్వ

ఎందుకవ్వా.. నువ్వింకా ఇక్కడ?

కాటికో.. కూటికో!

చెప్పే ఓపిక వుంటే.. తన చాప తాను చచ్చేది

ఈ అవ్వ మేరు తెలంగాణ” అని తెలంగాణ అకాల వార్షిక్యాన్ని రూపుకట్టి చూపుతారు .

మరో కవి కొండెడ్డి, తెలంగాణ సీమాంధ్రలో మనం ‘తెలుగు భాష సమైక్యతా రాగంగా సాగిపోదమంటూ’ తన సంఖీభావాన్ని ఇలా వ్యక్తం చేస్తున్నారు .

“నీ నిజం కైజాన్ని ఎరిగి

తెలివిగా వ్యాపారాల్లో విస్తరిస్తూ

మా ఆంధ్ర విశాలాంధ్రపోయిందా” అంటూ ఇంటిగుట్టును విప్పిచెప్పు

గాయాలను కెలుక్కుంటూ ఎగిరెగిరిపడటంకంటే

తీయని జ్ఞాపకాల్చి నెమరువేసుకుంటూ

సోదర భావనారేఖ కింద

చెరో సంకుంగా విడిపోదామంటాడు.

నాయకులకు వ్యాహోత్సుక మానం వుంటుంది. జాక్కలకు వ్యాహోత్సుక విరామాలుంటాయి.. కాని సాహిత్యకారులకు వ్యాహోత్సుక మానం కాని, విరామం కాని ఉండవు. ష్టోకరీ సైరన్ మెగినట్టుగా ఆగకుండా ఆకలి, అణచివేత వేళలో, ఆవేదనాస్తిలో తన గణాన్ని వినిపించేవాడే నిజమైన సాహిత్యకారుడు . తెలుగునేల మీద కవి ఆ బాధ్యతను నిర్విరామంగా అలసిపోకుండా నిర్విహస్తునే వున్నాడు. ఎప్పటికప్పుడు తన నినాదాన్ని ఎలుగిత్తి చాటుతూ, తనను తాను రాజేసుకుంటూ రెపరెపలాడే ఉద్యమ పతాకంలా కదులుతున్నాడు కవి. అలాంటి వ్యాహోత్సుక మానాన్ని బద్దలుకొడుతూ కవి ధేసువకొండ ఇలా అంటాడు.

‘మానంగా ఉండామనుకున్నప్పుడే మాటల్లాడాల్చివస్తోంది నదిని చూసి నేర్చుకో నాయనా !

ఇక్కడ రెండు నదులు కలుస్తున్నాయి

అక్కడ నది పాయలు పాయలుగా చీలి ప్రవహిస్తుంది

నీటికి నిజం చాల తెలుసు

మనం

తగిన సమయంలోనే మాటల్లాడుకుంటున్నాం

అది అనివార్యం
ఇది ఆహోస్తీయం
కలసి వుంటే కలదు సుఖం లేనప్పుడు
కడగా వుంటే కానిదేముంది'
మరో కవి అరసవిల్లి కృష్ణ "ఎవరి రాజ్యాన్ని వారు ఏలడంలోనే
చేపనసోందర్శం వుందని" ప్రత్యేక రాష్ట్ర సోందర్శాన్ని కోరుకుంటాడు.
'మొగుడు పెళ్ళాలకూ
తల్లిదండ్రులకూ/పీలలకు
అన్నదమ్ములకు /పార్టీలకు విడిపోతే లేని నష్టం
రాష్ట్రాలు విడిపోతే
ఏంటంటు' అంటూ రాచపాశం గారు ప్రత్యేక రాష్ట్రావిభావం
కోసం స్ఫుర్తమైన ప్రశ్నను తనవారిపై సంధించారు.

ఈ సంఖీభావ కవులు రాజకీయ పలసవాదుల ఆధిపత్య
వాదంతో పాటు తెలంగాణా రాజకీయాయకుల అవకాశవాదాన్ని
ఘూటుగానే విమర్శించారు.

"తెలంగాణా ఒక ఓటు
తెలంగాణా ఒక సాకు / తెలంగాణా ఒక ఆట వస్తువు
తెలంగాణా
పార్లమెంటరీ పార్టీల చేతిలో ఒక తురుపు ముక్కు
ఎత్తులు మైఎత్తులు పొత్తి కడపులో పిడి గుద్దలు
బంగారు సింహసనాల మీద జెండాలు మారడం
ఎన్ని దశాభ్యాలుగా చూస్తున్నాం
నందిగ్రామ్ నుండి ముదిగొండ దాకా/ సింగూరు నుండి
పోలేపల్లి దాకా

పాలకులసలు రూపాల్ని విప్పి చూపుతున్నామ్'
నేటి తెలంగాణ వెనకబాటు తనానికి అనేక రకాల దుఃఖితులు
కు, వివక్షతలకు తెలంగాణ రాజకీయ నాయకుల స్థాఠం, స్వప్రయోజనాలు కుడా ఒక ప్రధాన కారణమనే చారిత్రకసత్యాన్ని విస్తరించకూడదు. తమ ప్రాంతాలకు కాపలాగా ఉండవలసిన కొందరు నాయకులే బానిస మనస్తత్వంతో దోషించి, పీడనలకు అవకాశమిచ్చారు. వ్యక్తిగత ప్రతిష్టను, వారసత్వ పదవులను కాపాడుకోవడానికి ఆధిపత్య పాలకవర్గంతో కుమ్మక్కె తెలంగాణాను ఈ దుఃఖితిలోకి తీసుకొశారు. దోషించి దారుడికి కనీస నైతిక విలువలు, సహజ భావేంద్ర్యాలు ఉండవనే పచ్చనిజాన్ని తెలంగాణ అవకాశవాద రాజకీయ చరిత్ర నిరూపిస్తుంది. ఆ విషయమై సంఖీభావ కవుల వాదనతో వికీభవించక తప్పదు.

చిన్నరాష్ట్రాల పలన భారత ప్రజాసాధ్యతునాదులు బలహీన పడతాయని వాదించే సమైక్యవాదులు గుర్తించాల్సిన కలోరసత్యం ఒకటుంది. ఈ విశాలాంధ్రలో రాజకీయ ఆధికారం చేతులు మారిన ప్పుడల్లా మూడు నాలుగు సామాజిక వర్గాల రాజరికమే ఆధిపత్యం చెలాయించిది. ఒక విధంగా ఈ సామాజికవర్గాలు తమ వర్గప్రయోజనాల కోసం చిన్న చిన్న సామాజిక వర్గాల కూటమికి పాలకాధిపతులుగా వ్యవహరిస్తూ చిన్న రాష్ట్రాల ప్రాధాన్యాన్ని చెప్పుకొనే చెప్పున్నాయి. అందుకే ఈ సంఖీభావ కవులు సామాజిక న్యాయాన్ని

నేటి తెలంగాణ వెనకబాటుతనానికి అనేక రకాల దుఃఖితులకు, వివక్షతలకు తెలంగాణ రాజకీయ నాయకుల స్థాఠం, స్వప్రయోజనాలు కుడా ఒక ప్రధాన కారణమనే చారిత్రకసత్యాన్ని విస్తరించకూడదు. తమ ప్రాంతాలకు కాపలాగా ఉండవలసిన కొందరు నాయకులే బానిస మనస్తత్వంతో దోషించి, పీడనలకు అవకాశమిచ్చారు. వ్యక్తిగత ప్రతిష్టను, వారసత్వ పదవులను కాపాడుకోవడానికి ఆధిపత్య పాలకవర్గంతో కుమ్మక్కె తెలంగాణాను ఈ దుఃఖితిలోకి తీసుకొశారు. దోషించి దారుడికి కనీస నైతిక విలువలు, సహజ భావేంద్ర్యాలు ఉండవనే పచ్చనిజాన్ని తెలంగాణ అవకాశవాద రాజకీయ చరిత్ర నిరూపిస్తుంది. ఆ విషయమై సంఖీభావ కవుల వాదనతో వికీభవించక తప్పదు.

బలంగా ఆకాంక్షిస్తున్నారు. రాబోయే తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దళిత బహుజనుల రాజ్యం రావాలని కోరుకుంటున్నారు. ఉద్యమం కోసం గాయపడిన త్యాగజీవులతో వారు రాజ్యాధికారం పంచుకోవాల నుకుంటున్నారు. జగాష్ విలి రేపటి తెలంగాణ కోసం ఎలా కలలు కంటున్నాడో చూడండి..

'ఇప్పాళ'
మా అలిశమ్మ ఐలమ్మతో చేయి కలిపింది
మా కంచికచర్ల కోటేసు కొమరయ్య బాట పట్టాడు
పాట చిక్కనై పదునెక్కి నీతోనే నడుస్తుంది
వెంటాడే కలాలు నీతోనే, నీ వెంటే వుంటాయి ఎప్పుడు
రేపటి తెలంగాణ

దళిత బహుజన ఉద్యమాల విజయకేతనం'
కవివి కలలు కావు. వాస్తవరూపం ధరించే కార్యాచరణ చరణాలు. ఆ చరణాల వెంట తెలంగాణ ఉద్యమం ఆశగా అడుగులు వేయడానికి సిద్ధంగా వుంది .

దా జి.వి.రత్నాకర్ సమైక్యత అనే మేడిపండు పొట్ట విప్పి ఇలా చూపుతాడు -

సమైక్యం అన్నది ఓ కుట్ట
సమైక్యాంధ్ర అన్నది మరో కుతంతం
షక్యత అనేది ఓ కుట్ట
విభజన అనేది ఓ ప్రజాసాధ్యమిక సూత్రం

కవి చరిత్రను ఎప్పుడూ మరచిపోడు. కవి గత గాయాలను ఎన్నటికి మాన్యుకోడు. తన వారిపై జరిగిన అరాచకాలపై అవకాశం దొరికిసప్పుడల్లా నెత్తుటి ప్రశ్నల్ని సంధిస్తాడు. అలాంటిదే డా.ఇ.శంకరరావు కవిత

'ఉద్యమం నెలబాలుడు ఊరిమీదకొచ్చాడు
నా జనం నా వాటా నానేల అంటూ లెక్కలడుగుతున్నాడు
నాడు లేని షక్యతల సమైక్యతల అర్థాలు
నాటి ఇంద్రజీవేల్లికి, మా కారంచేదుకి తెలుసు
నేడు కాళ్ళకింది నేల కదులుతుంటే

ఐక్యతారాగాలు పుట్టుకొస్తున్నాయి

న్యాయమైన కొట్టాటలో ముందుండి గాయపడిన జనం నేడు నోరు తెరిచి ప్రశ్నిస్తుంది. ఈ నేలలో తమ వాటా ఏంటో సూలీగా ప్రశ్నిస్తున్నారు. కృతిమమైన ఐక్యతా రాగాల్లోని అవస్వరాల్ని, ప్రాయోజిత ఉద్యమాల్సి సంఖీభావ కవులు ఘాటుగానే విమర్శించారు. అంతేకాదు అవసరమైనప్పుడు తెలంగాణీయుల పోరాట వారసత్వాన్ని పొగదుతునే ఇలా సందేహిస్తున్నారు..

“పరాయి పెత్తనాన్ని సవాళేసిన

పదుషైన కత్తిలాంటి సమ్మక్క సారక్కల

వారసత్వం కదా తెలంగాణా

జప్పుడు మాత్రం

పరాయి పెత్తనాన్ని/ ఎందుకు సహించాలి తెలంగాణా !

తెలంగాణా తగువకు / తలవంచాల్సిందే

ఒకే ఒక ప్రశ్న

రేపైనా... /తెలంగాణా

దశితుల కళ్ళల్లో /కాస్తంత వెలుగును

చూడగలమా?”

సంఖీభావ కవులు వేసింది ఒకే ఒక ప్రశ్న. కాని నిజంగా అది చాలా పెద్దప్రశ్న. తరతరాలుగా పోరాదుతున్న వారి కళ్ళల్లో వెలుగు కోసమే ఈ ఉద్యమం. ఉద్యమ ఘలాలు ఏ కొండరికో అందినప్పుడు మరో ఉద్యమం తప్పదు. కొత్త అస్తిత్వాల అంతర్యద్దాల ప్రమాదం లేని రేపటి తెలంగాణ కోసం సున్నితంగానే పోచ్చరి స్తున్నారీ కవులు.

ఏ ఉద్యమంలోనైనా మహిళల భాగస్వామ్యం లేనిదే నిజమైన విజయం చేకూరదు. చారితకంగా చూస్తే కొన్ని ఉద్యమాలను మహిళలే ముందుండి నడిపిన సందర్భాలున్నాయి. ఆంధ్రదేశంలో మధ్య పాన వ్యతిరేకోద్యమం మహిళాశక్తిని నిరూపించింది. వర్తమాన సామాజిక ఉద్యమాలలో మహిళలే ముందుంటూ తీవ్రమైన ప్రతిఫలించునా స్వరం విధిషిస్తున్నారు. తెలంగాణా ఉద్యమంలో కూడా ఉస్సొనియా విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థినుల చైతన్యం మన కళ్ళ ముందు కదులు తూనే వుంది. ఈ సంఖీభావ కవిత్వంలో కూడా కవయిత్రులు పసుపుతే గీత, డా.వినోది, డా.చలుపల్లి స్వరూప రాణి, కొలకలూరి స్వరూపరాణి, పదుషైన కవితాస్వరాన్ని వినిపించారు. ఇక్కడ కూడా తమదైన అస్తిత్వచైతన్యాన్ని వెతుక్కుంటూ స్థ్రీవాద స్వార్థిని నిర్మాణాత్మకమైన అవగాహనతో వెలిబుచ్చారు.

‘వెంకటమ్మా!

ఎంత కాదన్నా వెట్టిదానివి కదా!

ఉద్యమం వెనకవరుసలో జండా మోనే నువ్వు

ఎప్పుడైనా తెలంగాణలో నీ వాటా గురించి ఆలోచించావా?

కారుల్లో తిరిగే పెద్దలకి

కాలినడకన తిరిగే నీ దుఃఖం లెఫ్టల్లోకొచ్చిందా?

దౌర్లూరా/ నాయకులూరా

మొదటిసారి నోరుతెరిచి అడుగుతున్నాం

ఇస్నేళ్ళకు మాదీ ఒక డిమాండుంది

తెలంగాణా రావాల్సిందే

ఎల్లమ్మ ముఖ్యమంత్రి కావాల్సిందే’

ఏ ఉద్యమంలోనైనా ముందు వరుసలో నిలబడే మహిళా రాబోయే తెలంగాణలో సింహాసనం మీద కూర్చోవాలని కాండ్రీపూర్తా స్థ్రీవాదుల సాధికారతాస్త్రాయిని పెంచారు డా.వినోదిని .

కవులు అనధికార శాసనకర్తలు. కాలాన్ని ఆయధంగా ధరించి గస్తి కానే సైనికుడు రచయిత. ఈ మాటలన్నీ ఒట్టీ నినాదాలు కావు. ప్రజాస్వామిక ఉద్యమాలు ఉద్ధవించిన చారిత్రక సందర్భలో సాహిత్యకారులు సహజాతి సహజంగా ఆక్షర సాయుధకారులై ప్రతి ఘలీంచారు. సీమాంధ్ర ప్రజాప్రతినిధులంతా కపటనాటకంతో కలి సుండాలని రాత్రికి రాత్రే రాజీనామాలు చేస్తే ఉద్యమర్చునంతో సీ మాంధ్ర కవులం రాష్ట్రం విడిపోవాలని వీలునామా రాశామని, ఇది తెలంగాణ ప్రజలపై సానుభూతితోనో లేక తమ సృజనాత్మక బెదా ర్యాన్ని నిరూపించుకోవాలనో సంఖీభావం ప్రకటించలేదని ‘కావడి కుండలు’ సంపాదకులు కోయి కోబేశ్వరరావు చెప్పిన మాటల లోని నిజాయితీ నిబద్ధతలు తెలంగాణ ప్రజలకు, సృజన కారులకు, ఉద్యమకారులకు ఉత్తేజాన్ని కలిగిస్తాయి.

ఈ సంఖీభావ కవితా సంకలనానికి మకుటాయమానంగా పైడి తెరేష్ బాబు అందించిన కవిత ‘కావడి కుండలు’-

వేరు పురుగు సమైక్య వేదం విలింపడం సహజాతి సహజం ఆకలి పేగు వేరుకుంపటి కోరడం అంతే చారిత్రక సందర్భం కుట్టదారుడి భజాలమీంచి

ఉన్నఫశంగా దూకడమే ఇప్పుడు ఉద్యమం

కలసి వుంచే కావడి బద్దను బలోపేతం చేధ్వాం

కుండల్లూ విడిపోదాం

కావడిలా కలిసుండాం’ అంటూ సమైక్య వాదంలో దాగున్న రాజకీయకుట్టలను విపులంగా వివరిస్తూ ఇరుప్రాంతాల ప్రజల మధ్య నెలకొన్న అసమానతలను, అనుమానాలను, అపోహాలను, భయాలను పోగొట్టే ప్రయత్నం చేశాడు.

తెలంగాణా ప్రజల ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఆకాంక్షలకు ఈ సీమాంధ్ర కవులు మధ్యత పలకడం కేవలం ఒక గాఢమైన సెంటిమెంట్ అం

శంగా లేదా ఉదారమైన, ఉదాత్మమైన మనస్తత్వానికినిరూపణగా భావించే ప్రమాదమూ లేకపోలేదు. కానీ కావడి కుండలు కవిత్వాన్ని పరిశీలిస్తే సీమాంధ్ర కవులు లోతైన సామాజిక న్యాయ పరిశీలన, రాజకీయ శైతయం, దోషింది రూపాలు, ఆధిపత్యస్వ్యాహావం, చారిత్రక వాస్తవాలు, ఉద్యమ మూలాలు సమూలంగా అవగాహన చేసుకున్న సంయమనశీలత కనిపిస్తుంది. మంచికంటి ‘ప్రజా తెలంగాణ’ చివితే ఈ విషయం స్పష్టంగాఅవగతమవుతుంది.

‘తెలంగాణ మళ్ళీనీ, మనసుల్ని చూసినప్పుడల్లా
నీటి ఒడ్డున తచ్చాడుతున్న సోమాలియాలు గుర్తొస్తాయి
తెలంగాణ భూమి పుత్రులిని కదిలించినప్పుడల్లా
కల్పులమోతున్న లాటిన్ అమెరికా దేశాలు జ్ఞాపీకి వస్తాయి
పొలమూరు కూలీలను చూసినప్పుడైతే
సైబీరియా వలస పక్కలే గుర్తుకు వస్తాయి
తెలంగాణ చరిత్ర కళ్ళ ముందు కదులుతున్నపుడు
పోరాట రూపాలన్నో పారం చెప్పినట్టుగా ఉంటుంది’

1969లో జరిగిన తెలంగాణ ఉద్యమానికి నేటి ఉద్యమానికి మధ్య ఆసక్తికరమైన వాస్తవాలు, వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయి. అందోళన కలిగించే అనుమానాలు, ప్రశ్నలు, భయాలు సమ్ముఖితంగా ప్రజా స్వామ్య వాడులను. ఉద్యమకారులను, రాజకీయ పరిశీలకులను, ప్రజలను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తున్నాయి. అరవై తొమ్మిది నాటి ఉద్యమ రూపరేభలు, పోలీసు కాల్చులు, ఆనాటి తీవ్రతను తదనంతర పరిణామాలను దగ్గరుండి చూసినవారు, నేటి మలి ఉద్యమంలోనూ చురుకుగా పాల్గొంటున్నవారూ ఉన్నారు.

అరవై తొమ్మిది నాట ఉద్యమాన్ని చరిత్రగా చదువుకుంటూ అనాటి దోషింది, వివక్షలను ప్రత్యక్షంగా చూస్తూ అణచివేతకు గురవుతున్న కొత్త తరం నేటి ఉద్యమంలో మరింత ఆవేశంగా, పోరాటంలోకి దూకింది. ప్రశ్నించే స్వరాలూ పెరిగాయి. ఉద్యమ రూపాలు, తీవ్రతలు

1969లో జరిగిన తెలంగాణ ఉద్యమానికి నేటి ఉద్యమానికి మధ్య ఆసక్తికరమైన వాస్తవాలు, వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయి. అందోళన కలిగించే అనుమానాలు, ప్రశ్నలు, భయాలు సమ్ముఖితంగా ప్రజా స్వామ్య వాడులను. ఉద్యమకారులను, రాజకీయ పరిశీలకులను, ప్రజలను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తున్నాయి. అరవై తొమ్మిది నాటి ఉద్యమ రూపరేభలు, పోలీసు కాల్చులు, ఆనాటి తీవ్రతను తదనంతర పరిణామాలను దగ్గరుండి చూసినవారు, నేటి మలి ఉద్యమంలోనూ చురుకుగా పాల్గొంటున్నవారూ ఉన్నారు.

జ్ఞానక్షణం మారుతూ వ్యాప్తి చెందుతూ సామాన్య ప్రజల్లోకి చేరువైంది. ఈ దశలో తెలంగాణ విషయానికి మర్దతు తెలపడం లేదా వ్యతిరేకిం చడం అనేది అనుమతి మనవిలు మానవీయతకు లిట్టున్ పెస్టిగా పరిణమించింది. ఈ పరిణామాలలో కావడి కుండల కవులు మార్గ దర్శకులుగా ముందు వరసలో నిలబడ్డారు. తెలంగాణ ఉద్యమానికి మర్దతుగా ఎందరో మేధావులు విలువైన వ్యాఖ్యలు చేశారు. ఆ స్థాయిలో అన్ని కోణాలలో ఈ సీమాంధ్ర కవులు తమ కవితలలో స్పర్శించారు.

మనిషికి స్వేచ్ఛకు ఎంతటి అవినాభావ సంబంధముందో ఉద్యమంతో అంత కంటే గాఢమైన అనుబంధమున్న పోరాటాల గడ్డ తెలంగాణ.

పురిటీనొప్పులు పడకుండానే ప్రసవాలు జరుగుతున్నవేళ ఒక ప్రాంతం నాలుగు దశాబ్దాలుగా పురిటీనొప్పుల్ని మించిన బాధలు, వేదనల్ని అనుభవిస్తోంది.

ఈ అనుభవాలతో సహస్రభాతి చెందుతూ సాగిన సీమాంధ్ర కవుల సంఖ్యాభావ కవిత్వం తెలంగాణ ఉద్యమ చరిత్రలో ఉత్తేజపూరిత ఆధ్యాయంగా నిలుస్తుంది.

-డా.జె.సీరజ

www.oxfordgrammarschool.com

OXFORD - THE

FOUNDATI

ఆంక్షఫర్డ్ ర్రామర్ స్కూల్

అధ్యిపత్ను ప్రారంభం

ogs now also offers CBSE

ADMISSIONS
ARE IN
PROGRESS

N

EVERY CHILD NEEDS.

At Oxford Grammar School, the academic perspective is distinctly future-focused. It aims at building a child's confidence beyond classrooms, by taking them through life itself. Now CBSE is also available at Oxford raising the bar on learning standards. Enroll your child at Oxford and see him/her flourish.

2016-17

Oxford
Grammar School

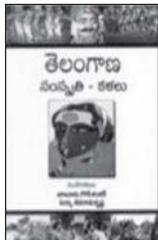
Street No.12, Himayatnagar. Ph: 99590 20512

పుస్తకం: పాలమూరు సాహితీ వైభవం
రచన : ఆచార్య లక్ష్మి రామారావు
వెల : రూ. 100
ప్రచురణ : వసిడి ప్రచురణలు
ప్రతులకు : శ్రీమతి ఎస్. స్వయంపుర్మ
ప్లాట్ నెం. 205, సాయి బాలాజి రెసిడెన్సీ,
చిత్తులు లవట్, ఎస్టిసిగెర్స్, హైదరాబాద్
ఫోన్: 984 801 2053

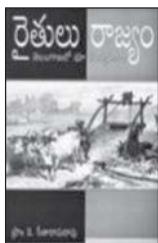
పుస్తకం: మొదటి చెంచు మహాసభ
తెలుగు అనువాదం : సంబరాజు రవి ప్రకాశరావు
(తెలుగు) మహామృద్గు లయాజ్ (ఉర్ధ్వా)
సంపాదకులు : దేశపతి శ్రీనివాస్, ముఖ్య దినకర్రరావు
వెల : రూ. 100
ప్రతులకు : మమతా సి భాక్, సచివాలయం,
హైదరాబాద్, ఫోన్: 95539 53330

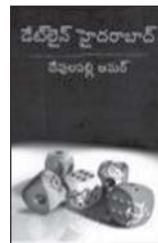
పుస్తకం: తెలంగాణ సంస్కృతి - కళలు
సంపాదకులు : జాలుారు గౌరీశంకర్,
పెన్నా శివరామకృష్ణ
వెల : 250
ప్రతులకు : అన్ని ప్రథాన పుస్తక విక్రయ కేంద్రాలు

పుస్తకం: వాన వెలిసింది (ఇతర కథలు)
రచన : చీ. లలిత ప్రసాద్
వెల : రూ. 50
ప్రతులకు : చీ. రాజేశ్వరి,
ఇం.నెం: 16-11-94/ఎమ్-102.
మూసారాంబాద్, మలక్పేట్, హైదరాబాద్-36.
మొబైల్: 92465 07736

పుస్తకం: రైతులు రాజ్యం (తెలంగాణలో భూ సంస్కరణలు)
రచన : ప్రాఫిన్సర్ కె. సితారామారావు
వెల : రూ. 200
ప్రచురణ : అడుగు జాడలు
ప్రతులకు : అడుగు జాడలు పట్టకెప్పన్న, ప్లాట్ నెం.302,
షైఫ్వి నెస్ట్, తిరుపుల ముఖ్యాజిక్ సెంటర్ వెనుక,
మూసారాం బాగ్, దిల్సుఫ్హాన్గర్, హైదరాబాద్-36

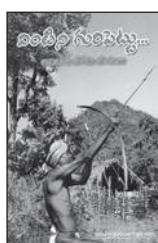
పుస్తకం: దేశీల్న హైదరాబాద్
రచన : దేశులపథి అమర్
వెల : రూ. 500
ప్రతులకు : ప్రజాతంత్ర 12-1-82, విజయగార్డ్స్,
బంధుసూడ, నాగీల్, హైదరాబాద్ - 500 068
ఫోన్: 98499 48829

పుస్తకం: చూపుడు వేలుపై సూర్యోదయం
పేరు : సరకొండ నరసింహరాజు
వెల : 100
ప్రతులకు : కవి, ఎ-116, పైలాన్ కాలనీ,
నాగార్జునసిగెర్ - 508203.
ఫోన్: 9441364022

పుస్తకం: మొగ్గ పూసలు
రచన : తప్పెట ఓదయ్య
వెల : రూ.80
ప్రచురణ : సాహితీ సారిపతి
ప్రతులకు : చీ.లావుణ్ణ, దాచారం గ్రా.,
బెజ్జంకి మం.. సెల్: 94402 10662

పుస్తకం: వింటిని గులపెట్టు.. (ఆదివాసి పాశుపాటలు)
సంపాదకులు : సల్లెల్ రాజయ్
ప్రచురణ : వరంగల్ రచయితల సంఘం
వెల : రూ. 60
ప్రతులకు : ఇం.నెం. 7-1-384/6, పంచుక్కి కాలనీ,
పాశుకొండ, వరంగల్ - 506001

పుస్తకం: రాజధాని
రచన : ఆచార్య కోవెల సుప్రసన్నాచార్య
వెల : రూ. 120
ప్రతులకు : రచయిత, ఇం.నెం.9-1-190,
రాధికా ధియేటర్ ఎదురుగా
గిర్రాజుపేట, వరంగల్-2

పుస్తక పరిచయం

పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పారకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పారకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రచురణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రాధాన్యం.

పుస్తకాలు పంపించచ్చిన చిరునామా:

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029. Telangana
Fax: 040-27635644 **Mobile:** 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com **www.deccanland.com**

MNR EDUCATIONAL TRUST

2-23 B / 350, Bhagyanagar (Phase III), Near HMT Hills, Opp : JNTU Kukatpally, Hyderabad – 500 072,
Ph : +91-40 - 23890835, 23899795, Fax : +91-40 - 23897380

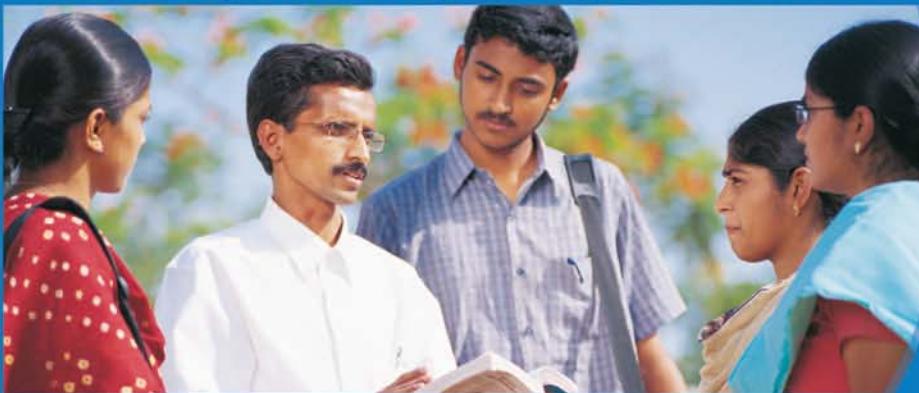
MNR HIGHER EDUCATION CAMPUS

MNR Nagar, Narsapur Road, Sangareddy, Gr. Hyderabad - 502 294, A.P.

Cell : (0) 99597 36679, (0) 99662 33332, (08455) 230524, 230525.

E-mail : info@mnrindia.org website : mnrindia.org

Enriching Lives Through Education & Health ...

MEDICAL
DENTAL
AYURVEDA
PHARMACY
NURSING
ENGINEERING
PHYSIOTHERAPY
EDUCATION
ARTS & SCIENCE
SCHOOLS

- ◆ 42 Top Grade Institutions
- ◆ 35 Years Track Record
- ◆ 42000 Students
- ◆ 1800 Faculty Members

MNR EDUCATIONAL TRUST established in 1974 at Hyderabad is a leading education power house in South India. The Trust governs 42 Institutions with 42,000 students & 1800 teaching staff in its various institutions. MNR Educational Trust offers courses ranging from Primary education to Graduation / Post – Graduation & Research.

Facilities

- » 110 acres Lushgreen campus
- » Central Library
- » Separate Hostels for Boys & Girls
- » Virtual Class rooms
- » Outdoor & Indoor Sports
- » Well connected by Air, Rail and Road
- » Airport pick-up on request
- » Separate & Secured (A/c, Non-A/c) hostels for Boys & Girls
- » Wi-fi Internet Facility on campus
- » Frequent Academic updation to Parent
- » Modern Mess/Canteen facility serving delicious food
- » Sports Complex with GYM, Indoor & Outdoor games
- » Super Market & Canteen Facility
- » 24 Hrs. Medical Facility in campus
- » ATM Banking Facility
- » Digital Classrooms

42 top Grade Institutions

- » MNR Medical College
- » MNR Dental College
- » MNR Ayurveda Medical College
- » MNR College of Physiotherapy
- » MNR Master of Science (Medical) College
- » MNR Institute of Paramedicals
- » MNR College of Nursing
- » MNR School of Nursing
- » MNR College of Pharmacy
- » MNR College of Engineering & Tech.
- » MNR PG Teacher Education Colleges (M.Ed)
- » MNR Teacher Education Colleges (B.Ed)
- » MNR Elementary Teacher Education Colleges (D.Ed)
- » MNR Rural PG College of Education (M.Ed)
- » MNR TPT Teacher Education Colleges
- » MNR Degree Colleges
- » MNR Junior Colleges
- » MNR Residential Junior Colleges
- » MNR Residential Schools
- » MNR Group of Schools

M N Raju
Chairman

M. Ravi Varma
Director

We train
more than
50,000
teachers every
year

e/live 2.0

Enriched
Digital Content
for effective
classroom
teaching

Caring for the
environment:
an **ISO 14001: 2004**
Certified
Company

More than
1,00,00,000
Ratna Sagar books
used by schools
every year

Living Science

The pioneering
series in 4-colour
textbooks

Communicate in English

The most-loved
English course
for schools

EDUCATION, OUR MISSION

Ratna Sagar P. Ltd.

Education, Our Mission!

BYWORD BOOKS

PRIMUS BOOKS

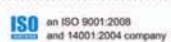
Super
teacher

e/live 2.0

APPTIVE

an ISO 9001:2008
and 14001:2004 company

VIRAT BHAVAN,
COMMERCIAL COMPLEX, MUKHERJEE
NAGAR, DELHI 110009

P: (011) 47038000
F: (011) 47038099

EMAIL
rsagar@ratnasagar.com

WEBSITE
ratnasagar.com

EDUCATION NEWS
rsgr.in/rsfcbk

LATEST ON EDUCATION
rsgr.in/rstweets

BUY ONLINE
rsgr.in/rsbuy

SMS/NEWSLETTERS
rsgr.in/rsnews

DISCUSS EDUCATION
rsgr.in/rsdiscuss

VIDEOS
rsgr.in/rsvideos

OFFICES Agra • Ahmadabad • Bengaluru • Bhopal • Coimbatore • Dehradun • Guwahati • Hyderabad • Jaipur • Jalandhar • Kanpur • Kochi • Kolkata • Madurai • Mumbai • Patna • Ranchi • Varanasi

BRANCHES CHENNAI • LUCKNOW SHOWROOM DARYA GANJ, NEW DELHI